

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha čisto
79 190, Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din,
za inozemstvo 40 — Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Nova Brüningova izjava proti Hitlerju

Dr. Brüning je trdno odločen izvajati skrajne posledice proti narodnim socialistom

Berlin, 11. decembra. d. Državni kancelar dr. Brüning je včeraj sprejel zastopnike inozemskega tiska, ki jim je ponovno izjavil, da je državna vlada pripravljena v vseh okoliščinah uporabiti vsa ustavna sredstva, ako bi hotel kdo stopiti na nezakonito pot. Spričo ogromnega trpljenja, ki ga je nemški narod preživel v zadnjih 17 letih, je ojačanje radikalizma umljivo, toda glede na izjave narodno-socialističnih voditeljev v zadnjem času more državna vlada le ponovno zagotoviti, da drži trdno povodce v svojih rokah. Dr. Brüning je poudarjal, da je v tem pogledu v popolnem soglasju s ministrom za brambo in notranje zadeve generalom Grönerjem.

Nato je obrazložil načela, na katerih temelji najnovejša zasilna odredba. Dejal je, da Nemčija gotovo ne bo ostala edina država, ki je morala poseči po enakih ukrepih, če se bo svetovna kriza razširjala v dosegljivem obsegu. Kot glavni vzrok zasilne odredbe je navedel deflacijo, ki se preko gotove točke ne more nadaljevati, ker bi drugače nastalo tekmovanje med palnimi cenami, mezdami in plačili na eni strani ter nazadujočimi državnimi dohodki na drugi strani.

Glede znižanja obrestne mere je izjavil, da je izvedba sistema, za katerega se je vlada odločila in ga določa zasilna odredba, mogoča le tedaj, če se izvede v celoti in istočasno. Zanimal je, da hoče nemška vlada uveljaviti državni kapitalizem ali pa gospodarstvo po določenem načrtu. Njen namen je samo preprečiti okostenelost gospodarstva.

Ne moremo, je izjavil državni kancelar dalje, navezati marko na angleški funt in tudi ne moremo napraviti nobene inflacije, ker bi nova inflacija vplivala uničevalno na zaupanje ljudstva. Nadalje je zagotovil, da ne namerava vlada začeti nobenega dumpinga, čeprav je prisiljena, da se priagodi angleškemu razmeram. Mi smo na najboljšem potu, da pridemo tako daleč, da bo vsaka država zase vodila svojo lastno finančno in gospodarsko politiko, toda tako ne more iti več dalje.

Glede na reparacijsko vprašanje je dejal, da bodo v trenutku, ko Nemčija ne bo mogla dobiti več nobenih posojil in bo morala plačevati reparacije za blagovinski presežki, reparacijska plačila spravila bodisi vse svetovno gospodarstvo s tira ali pa se bo pokazala neizvedljivost plačil. Zato upa, da se bo svet, ko bodo preizkušeni vsi sistemi, odločil za velikopotezno rešitev.

Na vprašanje, ali se namerava udeležiti reparacijske konference, je pripomnil, da se je bo Nemčija udeležila, če se je bodo udeležili tudi drugi zunanji ministri. Na vprašanje, kakšne konkretne predloge glede svojih plačil namerava predložiti Nemčija na reparacijski konferenci, je odvrnil, da je že iz tega, kar je povedal, vse dovolj jasno razvidno.

Popoln razkol

Rim, 11. decembra. d. Dopolnjen list »Messaggero« je v Berlinu vprašal narodno-socialističnega poslanca Göringa, kakšen vtis je napravil poslednji Brüningov govor po radiju na narodno-socialistično stranko. Göring je odgovoril, da je ta govor diktiral bojazan in da je bil izrečen povsem pod vplivom socialne demokracije ter Francije. Pariški poslanik Hösch je

sporočil nemškemu zunanjemu ministru, da žele francoska vlada in francoski politični krogi, naj bi Brüning v svojem govoru ostro nastopil proti Hitlerju. Dr. Brüning se je zdel ob svojem govoru narodnim socialistom kakor kapitan ladje, ki se je do tri četrtine že potopila, ki pa še vedno skuša prepričati potnike, da še ni vse izgubljeno. S svojim govorom se je Brüning končno javno postavil v nepremostljivo nasprotje z narodnim socializmom. Zato odpadejo vsa napovedovanja, da bo našel Dr. Brüning mesto v prvi narodno-socialistični vladi. Göring je tudi dejal, da bi se ne čudil, če bo Dr. Brüning prestopil v socialno-demokratsko stranko, ker se je v svojem govoru priznal za popolnega marksista. Narodni socialisti smatrajo ta govor kot sunek z bodalom v hrbet onega dela nemškega ljudstva, ki hoče skupno z voditelji narodnega socializma ustvariti red in mir.

Hitler zopet v Berlinu

Berlin, 11. decembra. d. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča, da bi imel predsednik Hindenburg danes sprejeti v avdijenci Adolfa Hitlerja. Po drugih vesteh je Hitler zaprosil za avdijenco, katere čas pa še ni določen. Predsednik Hindenburg do 3. popoldne Hitlerja še ni sprejel.

Berlin, 11. decembra. d. Hitler je sredi nenadoma došel v Berlin in ponovno pozval angleške ter ameriške novinarje, ki jim je pretekli teden dal svoje znano poročilo, na sestanek v »Kaiserhotel«, na katerem naj bi jim dal odgovor na nedavno Brüningovo izjavo po radiju. Zbudilo je pozornost, da pri povabilu novinarjev, ki je bilo izvršeno po telefonu, ni bila določena ura sestanka. Gledena to se še ne ve, kdaj bo Hitler sprejel angleške in ameriške novinarje.

Hitlerjevi načrti

München, 11. decembra. d. Pri sprejemu poslancev narodno-socialistične stranke bavarskega deželnega zbora je imel Adolf Hitler govor, v katerem je med drugim dejal: Mi nečemo vojne, toda borimo se za enakopravnost Nemcev z ostalimi narodi. Ni izključeno, da bom potoval v London in Rim ter pojasnil tamkaj naše politične cilje. Stori bom vse za zagotovitev narodnemu socializmu, da bo v najkrajšem času po zakonitem in ustavnem potu prevzel oblast v Nemčiji. Kar se tiče drugih evropskih držav, so naši odnosi proti njim odvisni od razmer, v katerih bo Nemčija. Francija se je v poslednjih mesecih mnogo trudila, da bi v podunavskem bazenu, zlasti v Avstriji in Madžarski pridobila politični teren. Razgibanje habsburskega vprašanja se ima pripisati francoski strani. Naši odnosi proti državam Male antante bodo odvisni od odnošev, ki se bodo določili proti Franciji. Ker nimamo vojnih namenov proti Franciji, nečemo voditi vojne niti proti drugim državam, kajti zelo dobro vemo, da bi prvi strel v taki vojni na široko odprl vrata boljševiški revoluciji.

Sklicanje parlamenta

Berlin, 11. decembra. d. Svet senjorjev državnega zbora je sklican za 16. t. m., ko bo razpravljal o predlogu komunistov in nemških nacionalcev za sklicanje državnega zbora, da lahko zavzame stališče napram najnovejši zasilni odredbi državnega predsednika. Vlada upa, da se bo večina sveta senjorjev izrekla proti sklicanju. Kakor poroča »Vorwärts«, je državni predsednik izjavil, da bo dal v nasprotnem primeru državnemu kancelarju kakor meseca oktobra pooblastilo za razpust državnega zbora. V dobro poučenih krogih pa so mnenja, da tako daleč ne bo prišlo, ker do sklicanja državnega zbora ne bo prišlo.

da naj bi prišla po padcu Karolyijevega kabineta. Budimpešta, 11. decembra. s. Opozicijski poslanci so danes izstopili iz odbora 33tih z utemeljitvijo, da po ekspoziciji ministrskega predsednika ni upanja za finančno sanacijo. Odbor 33tih bo torej odšel naprej le organ vladne stranke. V zvezi s tem izstopom in ker so posamezni krščansko-socialni pristajali vladne stranke nezadovoljni s predlogom o zmanjšanju pokojnin, so bile danes v kuluarjih zbornice razširjene govorice o skorajšnjem odstopu Karolyijeve vlade, ki pa se od uradne strani označujejo kot brezpredmetne.

Odklonjena nezaupnica

London, 11. decembra. AA. Spodnja zbornica je pozno sredi po dolgotrajni debati s 439 proti 44 glasovom odklonila nezaupnico delavske stranke. Parlament je bil danes odgojen preko božiča.

Zaleski v avdijenci pri angleškem kralju

London, 11. decembra. s. Kralj je danes sprejel poljskega zunanjega ministra Zaleskega.

Padec tečaja dolarja

Pariz, 11. decembra. s. Najznatnejše na današnjem deviznem trgu je bil nov padec tečaja dolarja od 25.48 na 25.425. V dveh dneh je ameriška deviza padla za 10 centimov ter s tem pod zlato paritet. Zdi se, da je glavni vzrok tega padca neugodno presojanje Hooverjevih podatkov o gospodarskem položaju Zedinjenih držav.

HOOVER O REPARACIJAH

Apel na uvidevnost ameriških upnikov — Ločitev mednarodnih dolgov od reparacij — Hoover za pristop k haaškemu razsodišču

Washington, 11. decembra. AA. Na včerajšnji popoldanski seji zveznega kongresa je bila prečitana druga poslanica predsednika Hooverja, ki zahteva od kongresa med drugim, da naj hitro ratificira predlog o moratoriju za mednarodne dolge. Poslanica naglašala nadalje, da bi bilo treba dati dolžnim državam na razpolago dovolj časa za zboljšanje pomorskega položaja. Američanom predvsem priporočila, naj bodo dobri in uvidevni upniki. Predsednik Hoover je sicer proti temu, da bi se ertali mednarodni dolgi, ker bi to po njegovem mnenju omajalo mednarodno zaupanje, priporočila pa Ameriki, naj ne pristane na dolžnike, da bi morali vračati dolge preko svoje plačilne zmoglosti.

Vprašanje mednarodnih dolgov, pravi Hoover, v bodoče ne bo več vezano z vprašanjem reparacijskih dolgov, ker tvorijo ti dolgi isto evropski problem. Ker se bližajo novemu letu, postaja jasno, da vladam držav, ki so naše dolžnice, ne bo mogoče ponavljati dolžnih anuitet, ker čakajo na zboljšanje svojega gospodarskega življenja. V posebnih primerih bi bilo morda potrebno poskušati kakšno drugo ureditev, vsaj začasno. V zvezi s tem predlaga predsednik Hoover, naj bi se iznova ustanovila komisija za mednarodne dolge, da prouči vsa vprašanja o tem, nato pa predloži kongresu poročilo.

Poslanica govori nato o razorožitvi. »Ne smemo jemati poguma nikomur z ničemer,

kar bi utegnilo okrepiti idejo o omejitvi oboroževanja, ki je zdrava in dobra.« Hoover predlaga, da naj bi Amerika pristopila k mednarodnemu razsodišču v Haagu.

O dogodkih v Mandžuriji pravi, da so povzročili Ameriki mnogo skrbi, zaradi česar je ameriška vlada skupno z Društvom narodov storila vse, da se zagotovi spoštovanje odredb Kelloggovega pakta.

Naposed naglašal Hoover v svoji poslanici svoj sklep, da se po l. 1932 umaknejo ameriške čete iz Nikaragve. Prav tako ponavlja svojo že izraženo željo po podpiranju take vlade v republiki Haiti, ki bi uživala popularnost prebivalstva in bi pristala na politiko nadaljnje finančne kontrole Zedinjenih držav v republiki Haiti.

London, 11. decembra. a. Reuterjev urad poroča, da bo kongres Zedinjenih držav počakal na razorožitvene ukrepe Evrope, preden se bo izjavil o Hooverovem načrtu o proučitvi vojnih dolgov. Glavni motiv kongresne debate, ki je sledila Hooverovi spomenici, je bil: Proti Evropi nimamo nobenih obveznosti.

New York, 11. decembra. s. Se preden je Hoover prečital v senatu svojo spomenico o moratoriju, je senat z vsimi glasovi sprejel resolucijo, ki zahteva preiskavo posojil ameriških bank inozemstvu. Nominalna vrednost vseh na newyorški bor-

zi kotiranih inozemskih posojil znaša 19.12 milijard, sedanja tečajna vrednost pa približno 10.2 milijarde. Dne 1. decembra je torej znašala izguba nad 9 milijard. Na podlagi tega sklepa je razvidna vedno večja opozicija proti finančnim koncesijam inozemstvu.

Washington, 11. decembra. d. Predsednik zunanje-političnega odbora senata Borah se je na smotni seji po prečitani Hooverove poslanice v daljšem govoru izjavil proti nameri, da bi se podaljšal Hooverov moratorij, preden bi Evropa izvršila svojo dolžnost. Poudarjal je, da ni Evropa storila nobenega resnega koraka za ozdravitev svojega gospodarstva. Dalekosečni ukrepi praktičnega značaja bi morali iziti iz Evrope in ne iz Amerike, zaradi česar je treba počakati na uspehe razorožitvene konference. Senator Borah je izrazil svoj dvom nad pripravljenostjo Evrope, da bi uredila razorožitveno in reparacijsko vprašanje na razumen način. Če bi se to zgodilo, bi Zedinjene države pristale na revizijo plačil in bi bile pripravljene priznati v raznih primerih koncesije, kakršne so že doslej storile v iznosu 7 milijard dolarjev. Predsednik senata Garner je izjavil, da ne veruje, da bi se mogla izvršiti ratifikacija Hooverovega moratorija pred 15. decembrom, vendar pa obstoja upanje, da se bo v reprezentativni zbornici in senatu našla potrebna večina, zanj.

Verifikacijski odbor zaključil svoje posle

Konstituiranje sekcij poslanskega kluba — Njihove prve seje

Beograd, 11. decembra. AA. Na današnji dopoldanski seji je verifikacijski odbor zaključil debato o pritožbah glede volitev v posameznih srezih moravske in vrbaske banovine. Popoldne je odbor končal debato o posameznih mandatih, proti katerim so bili vloženi protesti. Jutri dopoldne ob 10. se odbor ponovno sestane, da potrdi končno poročilo, ki ga bodo nato podpisali vsi člani. Čim bo poročilo natisnjeno, bo predloženo vsem poslancem za debato v Narodni skupščini.

Beograd, 11. decembra. AA. Danes dopoldne so se konstituirale posamezne sekcije poslanskega kluba, in sicer takole: Finančna sekcija: predsednik dr. Svetislav Popović, podpredsednik dr. Nikola Subotić, stalni poročevalec dr. Oto Gavrančič, tajnik Miloje Sokić.

Gospodarska sekcija: predsednik dr. Veličar Janković, prvi podpredsednik dr. Gjuro Šurmin, drugi podpredsednik Z. Stanojević, tretji podpredsednik Anton Cerar, prvi tajnik Dr. Zivan Lukić, drugi tajnik Nedeljko Praljak.

Socialna sekcija: predsednik dr. Miloslav Stojadinović, podpredsednik dr. Vjekoslav Miletić, tajnik Alojzij Pavlič.

Prosvetna sekcija: predsednik dr. Oto Gavrančič, podpredsednik Milan Djuković, tajnik Milutin Jevtić.

Stalnega poročevalca si je izvolila samo finančna sekcija, v ostalih sekcijah pa se bo za vsak konkretni primer volil poseben poročevalec.

Beograd, 11. decembra. p. Gospodarska sekcija poslanskega kluba je imela danes dopoldne in popoldne dve seji. Po obeh sejah je bil izdan komuniké, ki pravi, da so se člani odseka posvetovali o aktualnih gospodarskih problemih in pred vsem o vprašanju, kako naj bi se na najboljši primeren način rešila sedanja gospodarska kriza. Sklenili so, da bodo s sodelovanjem vlade skušali izvesti konkreten načrt za rešitev krize.

Jutri dopoldne se prvič sestane socialno-politični odsek poslanskega kluba, popoldne na bo prva seja prosvetnega odseka.

Revizija tisočdinarskih bankovcev

Narodna banka bo prekontrolirala vse tisočdinarske bankovce — Rozete na pregledanih bankovcih — Nepregledani bankovci izgubijo v privatnem prometu vsako veljavo

Beograd, 11. decembra. M. Ker so se v zadnjem času pojavili v privatnem prometu ponarejeni bankovci po 1000 Din, je finančno ministristvo v sporazumu z Narodno banko izdalo sledeči komuniké:

Narodna banka bo od 21. decembra dalje pričela pregledovati bankovce po 1000 Din. Na vsak pregledan bankovec bo natisnjena rozeta, s katero se bo bankovec potrdil. Pregled tisočdinarskih bankovcev mora Narodna banka izvršiti od 21. decembra do konca februarja 1932. Tisočdinarski bankovci, ki jih Narodna banka v tem času ne bo pregledala, bodo s 1. marcem 1932 prenehali veljati kot obvezno zakonito plačilno sredstvo v privatnem prometu.

V skladu s tem sklepom finančnega ministra bo Narodna banka postopala tako-le: Od 21. decembra 1931 do konca februarja 1932 bo pregledovala tisočdinarske bankovce, ki so bili izdani 30. novembra 1920. Centrala in podružnice Narodne banke bodo

zamenjale stare bankovce z novimi, ki bodo imeli že natisnjene rozete.

Rozete na bankovcih bodo krožne oblike. Tiskale se bodo na pravem licu bankovcev, in sicer v sredi. Premer krožne rozete bo znašal 7.5 cm. V vertikalni smeri bo preko rozete natisnjen trak v širini 8.5 cm. Rozeta bo imela 5 koncentričnih polj. Centralno krožno polje bo vsebovalo glavo Karagjorgija z lovorjevim vencem, na drugem koncentričnem polju okrog centralnega s Karagjorgjevo glavbo po napis: Narodna banka kraljevine Jugoslavije. Rozeta bo imela pet barv. Gornji del traku bo rumene, gornji del centralnega kroga zelene, ostali deli kroga modre in spodnji del traku rdeče barve. Barve se bodo prelivale druga v drugo.

Od 1. marca 1932 dalje bankovci po 1000 Din brez rozete ne bodo več veljali kot plačilno sredstvo v privatnem prometu, pač pa jih bo banka še nadalje zamenjavala z novimi bankovci.

Mednarodna poljedelska konferenca v Sofiji

Bolgarski ministrski predsednik otvoril konferenco — Poročilo jugoslovenskega delagata o delovanju stalnega kmetijskega odbora

Sofija, 11. decembra. p. Ministrski predsednik Mušanov je sredi otvoril mednarodno poljedelsko konferenco, na katero so prišli delegati iz vseh prizadetih držav. V svojem otvoritvenem govoru je naglašal, da Bolgarija ceni prijatelštvo vseh držav in da računa na mednarodno solidarnost, zlasti v vprašanju poljedelske krize, ki tare ves svet. Naloga vseh sil je, da omilijo gospodarsko in predvsem kmečko depresijo. Naloga konference je, da najde pravo rešitev za celo vrsto kmečkih vprašanj. Mušanov je ob zaključku svojega govora izrazil željo, da bi se konferenca zaključila z največjim uspehom.

Poljedelski minister Gičev se je v svojem govoru zahvalil, da ga je konferenca izvolila za svojega predsednika. Naglašal je, da pričakuje skoro 90 milijonov ljudi rešitev baš od te konference. Konferenca mora najti pot, ki vodi iz labirinta sedanje gospodarske krize. Minister je konferenci iskreno žel

lel uspeha. Uspeh konference bo milijonom ljudi zagotovil mir, vsej Evropi pa konkreten napredek.

Danes dopoldne je konferenca nadaljevala svoje delo pod vodstvom prvega poljskega delegata, poljedelskega ministra Poljskega. Takoj po otvoritvi seje je bolgarski delegat Popov predložil konferenci načrte, ki jih je izdelal poseben odbor.

Nato je konferenca obravnavala poročilo jugoslovenskega delegata g. Pilje, katero je prečital delegat g. Stojković. G. Pilja je poročal o delovanju stalnega kmetijskega odbora od varšavske pa do današnje konference. Konferenca je poročilo odobrila.

Sledilo je poročilo poljskega delegata Rosseja, ki je stavil predlog, naj vprašanja, ki jih obsega njegovo poročilo, prouči komisija 11 članov.

Ministrski predsednik Mušanov je danes opoldne delegatom na čast priredil svečano kosilo.

Nova sprememba v vodstvu fašistične stranke

Rim, 11. dec. d. Italijanski ministrski predsednik energično nadaljuje reformiranje vodstva fašistične stranke. Šele pred nekaj dnevi je padel dosedanj generalni tajnik Giurini in je na njegovo mesto prišel mladi Starace. Včeraj pa je izšla naslednja pomembna izjava strankinega glasila »Il Foglio d'Ordine«, ki poroča, da je Mussolini odstavil tri ves strankni direktorij in ga nadomestil z novimi ljudmi.

Let poroča: Generalni tajnik stranke je predložil predsedniku ministrskega sveta, naj imenuje na mesto dosedanjih naslednje nove člane direktorija: prof. Arturo Marpicatija, dr. Mateja Adinolfija kot podtajnika, Ivana Marinellija kot upravnega tajnika in kot člane Rema Ranierija, Josipa Beratta, inž. Petra Cupella, dr. Ivana Dolfina, Andreja Gastaldija in Tomaža Botarija. Novi direktorij bodo ustoličili jutri popoldne v palači Venezia v prisotnosti Mussolinija.

Vsi člani novega direktorija so fašistični veterani. Večina izmed njih je upravljala dosedaj funkcije pokrajinskih tajnikov.

Splošno navdušenje za Zamoro

Madrid, 11. decembra. AA. Glasovanje za predsednika republike je trajalo komaj 40 minut — toliko, kolikor je bilo treba, da so se prečeli glasovi. Nekaj poslancev je glasovalo za predsednika parlamenta in za nekatere druge osebnosti. 34 glasovno pa je bilo praznih.

Po izvolitvi je dal predsednik republike Zamora zastopnikom listov tole izjavo: Vse svoje sile bom posvetil službi naroda. Prisrčnost med narodi mora biti osnovno načelo.

Ves tisk je z velikim zadoščenjem sprejel izvolitev Alcala Zamore za predsednika španske republike.

Ulica Alfoza XIII. se bo poslej imenovala »Ulica Alcala Zamore«.

Madrid, 11. decembra. s. Vlada je predložila zbornici zakonski načrt, s katerim se razveljavlja pogodba s špansko telefonsko družbo, ki je za časa diktature dobila po izredno ugodnih pogojih in brez termina telefonski monopol za vso Španijo. Bila je to največja afera za časa diktature Primo de River. Govorci se, da se je razdelila podkupnina v skupnem znesku 900.000 dolarjev.

Madrid, 11. decembra. g. V Saragosi so izbruhli novi stavkovni nemiri. Stavkujoči so ustavili vozove cestne železnice ter nekatere prevrnili, tako da je bil ustavljen promet. Po vsem mestu vlada veliko razburjenje. Policija je morala večkrat rabiti orožje. Več demonstrantov je bilo deloma teško, deloma lahko ranjenih.

Likvidacija mandžurskega spora

Pariz, 11. dec. AA. Na včerajšnji seji sveta DN, ki se je ameriški delegat Dawes ni udeležil, je japonski delegat sprejel predlog resolucije sveta DN s pridržkom, da japonske čete lahko store vse ukrepe, potrebne za neposredno zaščito življenja in imetja japonskih podanikov v Mandžuriji. Te zaščitne odredbe bi bile posebno potrebne v svrhu obrambe pred razbojniki, ki ogrožajo Mandžurijo. Japonski delegat je izrazil upanje, da se bodo kmalu vrnil normalni življenjski pogoji v Mandžuriji. Za njim je tudi kitajski delegat izjavil, da tudi Kitajska sprejema predlog resolucije sveta DN.

Angleški delegat lord Cecil je čestital Japonski in Kitajski, kor sta sprejeli resolucijo. Takoj nato je svet DN soglasno sprejel resolucijo.

Po glasovanju je predsednik izrednega zasedanja Briand naglašal pomen sedanje etape urejanja japonsko-kitajskega spora, ki mora biti poslednja.

Brezposelnost

Tudi v naši državi, posebno pa v njenem industrijsko najbolj razvitem delu, v dravski banovini, raste zadnje mesece brezposelnost tako naglo, da se izkazuje vse, kar smo za ta slučaj predvidevali, kot nezadostno.

Nasa borza dela je s sredstvi, ki jih ima na razpolago za podpiranje nezaposlenih, že pri kraju. Delavska zbornica je izpila že sredi novembra vse za to namenjene fondе, ki bi morali zadostovati do konca julija. Naval brezposelnih pa je vedno hujši.

Ze meseca januarja obrt, industrija, trgovina in rudarstvo niso mogli zaposliti vsega prirastka našega prebivalstva. Iz rezultatov ljudskega štetja je razvidno, da je ostalo 15.000 ljudi, ki so v zadnjem deceniju došli na kmetiji. Vsak, kdor pozna razdelitev zemlje v Sloveniji, pa ve, da tri nas ni pogojev za naraščanje poljedelskega prebivalstva.

Od takrat so se orilike v naravnost katastrofalni meri poslabšale. V začetku decembra izkazuje Okrožni urad v Ljubljani 11.023 članov manj nego začetkom decembra lanskega leta. Rezerva delovna sila na deželi in v mestih je znašala v začetku letošnjega leta 15.000 oseb. Med letom se je pomnožila po prirastku prebivalstva za 5.000 oseb, torej na 20.000 oseb. Ker pa je padlo število članov OUZD za 11.000, je naraslo število delovne rezerve začetkom decembra 1931 na 31.000 oseb.

Tako je narasel pritisk na naše delovne trge. Koliko od teh je pravih nezaposlenih, torej oseb, ki so od produkcijskih sredstev docela odrezane, je težko z enako eksaktnostjo in zanesljivostjo ugotoviti. Ta odstotek pa je brez dvoma velik in postaja še z vsakim dnevom večji.

Ne mine dan, da pošta ne bi prinesla novih Jobovih poročil. Te dni smo izvedeli, da bo tudi Kranjska industrijska družba na Jesenicah morala ustaviti obratovanje in da bo za božič izgubilo delo in zaslužek okrog 2000 delavcev. Uho, ki je vajeno na milijonske številke nezaposlenih v velikih industrijskih uravah, morda ne bo znalo pravih oceniti vse teže naših števil. Toda pozabiti ne smemo: število brezposelnih je res marsikje večje kakor pri nas, malokje pa obstoji tako nesorazmerje med potrebami nezaposlenih in sredstvi za omiljenje njihove bede kakor pri nas.

Ze dosedaj je padla mesečna mezda pri OUZD zavarovanih delavcev za 11 milijonov dinarjev. Okrog 65 odstotkov svojih mezd izdajajo naši delavci povprečno za hrano. Sedem milijonov dinarjev na mesec potrebujejo za hrano torej samo tisti, ki so bili lani zaposleni, a letos že dosedaj niso. K temu bodo prišle še Jesenice.

Borza dela ima na razpolago za celo leto en milijon dinarjev za podpiranje nezaposlenih ali 80.000 dinarjev na mesec. Vse druge podporne organizacije ne

spravijo skupaj niti tega zneska. Tako so sredstva, ki so na razpolago za omiljenje posledic nezaposlenosti, in pa potreba v kričeem razmerju 1:10.

To morda tako dolgo še ne vodi do katastrofalnih posledic, dokler so nezaposleni enakomerno porazdeljeni med zaposlenim prebivalstvom. Ako pa bodo na enak način postali brezposelni celi delavski centri, ki se ne bodo mogli nasloniti na številnejše zaposleno prebivalstvo svoje okolice, bo postala situacija popolnoma nevarna.

Naša dolžnost je, da opozorimo na ta dejstva vso našo javnost, zlasti pa morajo računati s temi dejstvi vsi, ki jim je poverjena skrb za javne zadeve.

Razumemo sicer tendence, ki gredo pri nas za skrajšanjem investicijskih del. Mislimo pa, da ne bo moglo ostati pri navodilih, da je treba v javnih proračunih brisati brezobzirno vse izdatke za investicije. Preden naj se začne s drakonimi izvajanjem teh navodil, je treba vsekakor točno preštudirati položaj na našem delovnem trgu in si odgovoriti na vprašanje, ali ne bo morda z ukinjenjem investicij poostrena brezposelnost ustvarila položaja, ki bo od države in drugih javnih korporacij nujno zahteval večjih materialnih žrtev kakor pa bodo znašali prihranki pri investicijah. Država in samouprave, ki morajo imeti pred očmi celoto, pa se ne glede na ta pomislek tudi drugače ne morejo postaviti povsem na stališče privatnega podjetnika; one ne morejo sanirati in racionalizirati svojih obratov tako, kakor privatni podjetnik, ki čisto stori to na ta način, da odpusti večji ali manjši del svojih delavcev.

Znane so težave, ki jih je rodila gospodarska kriza; najhujša in tudi najopasnejša med njimi je brezposelnost, ki je sama zopet vir novih težav in nevarnosti. Brezposelnost nosijo danes največje breme gospodarske krize. Dolžnost celote, torej države in vse javnosti, da iščejo in najdejo pota, da to breme čim bolj olajšata. Poti sta dve: na eni strani je treba skrbeti za to, da se ustvari čim več priložnosti za delo in zaslužek, na drugi strani pa je treba najti načina, da se žrtve omili. Ki jih kljub naporom ni mogoče zaposliti, zmanjšajo s tem, da jih sorazmerno s svojo gospodarsko močjo pomagajo nositi vsi sloji. Da se prepreči grožnja katastrofalna beda že v tej zmi, pa je v prvi vrsti potrebno, da dobe izdatno pomoč one institucije, ki imajo nalogo lajšati bedo brezposelnih.

Država, samouprave in vsa javnost so dolžne skrbeti za omiljenje brezposelnosti ne le iz čista gospodarske in socialne solidarnosti, ki tvorita temelj moderne države, temveč v enaki meri iz čista samoohranbe in samohranitve, ker nas izkušnje v drugih državah uče, da je ravno brezposelnost najhujša gospodarska in socialna nesreča, ki skriva v sebi velike nevarnosti za vso celoto.

znova uredi in morda reducirajo, bo Anglija skušala v pogajanjih pridobiti to, za kolikor se je zavoljo padca funta zvišal njen dolg Ameriki, med tem ko je reparacijski delež ostal na isti višini. Zato Anglija nasprotuje v vsi odločitvi francoski tezi o prednosti reparacijskih dolgov Nemčije pred trgovinskimi dolgi. Baldwin je 13. novembra naglasil to angleško stališče, med tem ko je Laval 26. istega meseca še enkrat izrečno zahteval prednost pogodbenih obvez Nemčije pred zasebnimi zadolžitvami nemškega gospodarstva, na katerih so angleški upniki močno zainteresirani.

Posvetovanja v Baslu, ki so se začela 7. t. m. bodo najbrž vedla k novi finančni konferenci za ureditev mednarodnih dolgov. Francija in Anglija bosta morali do tedaj najti primeren kompromis. Da si ojači stališče za pogajanja, veže Anglija vprašanje nemških političnih in zasebnih dolgov v skupni finančni kompleks z razorožitvijo in z zaščitnimi carinami. Tako oborožena hoče Anglija za morebitne koncesije v zaščitni carini in v razorožitvi dobiti udeležbo nemških plačil in si povrniti izgubo, ki jo je utrpela s padcem funta, s čimer so se angleške obveznosti namram Ameriki povečale za 25 odst. v primeri z nemškimi reparacijskimi dajatvami.

Iz tega razloga se Angleži trudijo, da bi se iz baselskih posvetovanj izcimila potreba po novi mednarodni finančni konferenci. Od te bi imela korist ne samo Anglija, marveč tudi Nemčija, toda na škodo ostalih upnikov. Kakor zdaj kaže francoska teza o ločenem razpravljanju posameznih problemov ne bo pridelala na vsej črti kajti za angleško stališče obravnavanja celotnega kompleksa, dasi reparacije nimajo neposredne zveze z razorožitvijo, se ogreva tudi Amerika, ki ima v svojih rokah ključ do ponovne ponovne ureditve mednarodnih dolgov.

Smrtne obsodbe

proti makedonstvujučim v Grčiji

Atene, 11. decembra. Sodišče v Solunu je obsodilo na smrt tri bolgarske komite, četrtega pa na doživetje. Obtoženi so bili, da so v grški Makedoniji ubili nekega Grka Prošnja za pomilostitev je bila zavrnjena.

Grška propaganda proti tujemu

uvozu

Atene, 11. decembra. AA. V zadnjem času se na Grškem propagandna za domače blago. Vsi vladni in nacionalistični listi prinašajo na prvi strani napise: »Kupujte samo grške izdelke!« Ta propaganda se vrši tudi v kinu in na ulicah, kjer so nabiti veliki lenaki s proračunom za grške izdelke. Grška vlada zelo strogo izvaia odredbe za čim manjše uvažanje tujih izdelkov in za zaščito domačega blaga.

Število prebivalstva v Franciji

Pariz, 11. decembra. Včeraj so objavili uradne podatke o ljudskem štetju, ki je bilo izvršeno dne 31. marca. Francija šteje 40.834.928 prebivalcev. Od teh je 38.944.000 Francozov in 2.890.928 tujcev. V primeri z ljudskim štetjem iz leta 1926, ko je bilo v Franciji 39.743.897 prebivalcev, znaša prirastek prebivalstva okrog dva in pol odstotka.

Zastopniki jeseniškega delavstva pri banu

Včeraj dopoldne se je zglasila pri banu dravske banovine g. dr. Marušič deputacija zastopnikov kovinarjev z Jesenic. Deputacija so tvorili tajnik Narodne strokovne zveze g. Vladimir Kravos, tajnik ljubljanske centralne Saveza metalških radnika g. Vrankar in tajnik Delavske zbornice g. Ivan Tavčar, ki je g. banu obrazložil težki položaj jeseniškega delavstva ter izrazil prošnjo delavstva, naj se takoj ukrene vse potrebno, da ne pride na Jesenice do najhujšega. Gospod ban je deputaciji izjavil, da mu je položaj na Jesenicah dobro znan in da je že ukrenil, kar je mogel v olajšanje grozeče bede kovinarjev. Obljubil je svojo polno pomoč za zaščito delavstva. Deputacija mu je izročila tudi spomenico Saveza metalških radnika o vprašanju, kako naj bi se delavstvo rešilo iz obupnega položaja. Deputacija se je zadovoljila z odgovorom g. bana in se mu zahvalila.

Iz železniške službe

Beograd, 11. dec. Pri železniški direkciji v Ljubljani so napredovali za eno službeno stopnjo viš. svet. Zupančič Karlo, kontrolorji Alojz Mahle, Anton Hrstnik, Anton Mutler, Ivan Mikl, Leopold Bernik, Marij Kmet, Ciril Brajnik, Zvonimir Jelenič, Alojzij Maver, inspektor Davorin Topolovec, višji kontrolorji Josp Zupančič, Alojzij Smole ter Ivan Marsel.

Premošena sta bila praktični tehnik Ivan Vrančič iz 3. terenske sekcije v Ljubljani k železniški direkciji, namestnika Marija Kunc pa z ljubljanske pošte k pošti v Smartnem ob Paki. Na predlog železniške direkcije v Ljubljani je bil odpuščen iz železniške službe pomožni železniški oficijal Anton Bolha.

Tiskarski prometni davek

Beograd, 11. decembra. AA. Davčni oddelček finančnega ministrstva je poslal ministrstvu, finančnim ravnateljem in finančnim inspektoratom okrožnico o pobiranju prometnega davka od tiskarn. Oddelček ugotavlja na podlagi že izdanih zakonov, da so tiskarska dela oproščena od nadaljnjega prometnega davka, ker je ta davek že predpisan s prometnim davkom na papir in karton. O tem so bile obveščene vse davčne uprave.

Jugoslovenski častniki na Poljskem

Varšava, 11. decembra p. V spremstvu poljskih častnikov so jugoslovenski častniki, ki spremljajo načelnika generalnega štaba generala Milovanovića posetili mesto Bleisko, kjer so si ogledali nekaj podjetij. Jugoslovenski častniki bodo potovali tudi v druga poljska mesta.

Nova italijanska podmornica

Trst, 11. decembra 2. V trziški ladjedelnici so davi ob 9. uri splovili v morje novo italijansko podmornico »Medusa«. Podmornica je tretja ladja tipa »Argonauta«. V dolžino meri 61 m, v širino 5,7 m. Na morski gladini izpodiriva 626 ton vode, pod gladino pa 791 ton.

Nazadovanje tržaškega prometa

Trst, 11. decembra. Statističnem podatki o prometu tržaškega mesta v prvih desetih mesecih letošnjega leta kažejo, da je znašal promet na kopnem in na morju v tem času 3.542.280 ton blaga. V primeri s prometom v istem času v preteklem letu je promet v tržaškem mestu letos padel za 70.611 ton, to je za 2 odstotka. Posebno se je znižal tržaški promet na kopnem.

Razprava o poneverbah v ljubljanski tovarni

Ljubljana, 11. decembra. Danes ob 9. dopoldne se je nadaljevala zasliševanje oboženočca Florjančiča. Zastopnik Strojnih tovarn in livarn dr. Korun je predlagal, da naj se razprava proti Strikbergerjevi preloži in se obenem uvede preiskava proti bivšemu ravnatelju, na katerega zavrta Strikbergerjeva vso krivdo. Dr. Tuma se je pridružil temu predlogu in še zahteval, naj se Strikbergerjevo spusti in evobod, dokler ne bo preiskava končana. Državni tožilec dr. Fellacher pristaja na to, da se razprava proti Strikbergerjevi preloži in se obtoženka pusti na svobodo, odvzame pa naj še ji potni list.

Začelo se je nato zasliševanje priž. Zaslišan je bil med drugim Stanko Sirca, komercialni ravnatelj v istem podjetju, ki je opisal, kako je prišel na sled primanjkljaja.

Cudno se mu je zdelo, da mestna občina ni poravnala že precej starih računov ter je poslal knjigovodjo Podlesnika, da osebno iztrija dolžno vsoto pri mestnem knjigovodstvu. Podlesniku so na knjigovodstveni predložitvi potrdilo o plačanih računih, čeprav je blagajnikovo knjiženje pri tovarni izkazalo, da znesek še ni poravnal. Takoj je obvestil policijo, ki je Strikbergerjevo aretirala. V blagajni so ugotovili primanjkljaj 80.000 Din. po blagajniških izveščilih, katere so poslali strankam, pa so ugotovili še nove primanjkljaje. O Strikbergerjevi pravi, da je bila vestna uradnica in da je v privatnem življenju živila skromno.

Postopanje obtoženega Florjančiča je prišlo na dan, ko je tovarna tirjala cerkev na Črni nad Vranskim in je prišel odgovor, da so plačali dolg že Florjančiču. Ko so zaradi toga Florjančiča poklicali na odgovor, je ta izjavil, da se na stvar ne spominja, če pa je denar prejel, ga je sigurno oddal blagajni.

Ni pa mogel predložiti tozadevnega potrdila blagajne. Na podoben način so prišli na dan tudi druge stvari. Kar se tiče potnih stroškov, ga je ponovno pozval, naj predloži račun, obtožen pa se je vedno izgovarjal, da nima časa.

Naslednje priče niso izpovedale ničesar bistvenega. Dopoldanska razprava, ki je trajala 4. 13. je bila s tem zaključena in se je nadaljevala popoldne ob 16.15. Zaslišane so bile nadaljnje priče, skoro sami sedanjí ali bivši, uslužbenci Strojnih tovarn in livarn. Razprava je bila zaključena ob 19. In se bo nadaljevala v ponedeljek popoldne. Povabljeni so še nekatere nove priče. Zanimanje občinstva je bilo tudi danes ves dan ogromno.

Pogreb celjskih žrtev

Včeraj so v Celju, Zalcu in drugod pokopali nesrečne žrtve avtobusne katastrofe

Celje, 11. decembra.

Žrtve strašne avtobusne katastrofe so včeraj in danes odpeljali iz Celja na njihove domove z vozovi in avtomobili, truplo ponesrečenega vinogradnika Antona Sveta pa s vlakom v Brezice, od koder ga prepelejo v Pišce na njegov dom. Sprejem nesrečnih žrtev v domačih vaseh je bil povsod zelo pretresljiv. Pogrebi so bili deloma že danes, deloma pa bodo jutri. V Celju je v kapeli bolnice ostalo dopoldne samo še truplo zadnje žrtve, tajnika Kmečke posodilnice Ivana Krajnc, katerega pogreb se je vršil popoldne.

V Zalcu so danes dopoldne ob 9. pokopali kar dve žrtve, zakonca Ivana in Ane Krajnc. Avtomobil celjske mestne občine je prepeljal ob 8. zjutraj krsti z zemeljskimi ostanki ponesrečenecav celjskega pokopališča do Dobriše vasi, kjer so ju prevzeli pogrebi in ju odnesli ob spremstvu duhovščine, zastopnikov občine in številnega prebivalstva proti pokopališču sv. Kancijana. Med pogrebim sprevedom se je pripetila nova nesreča. Žalskemu župniku, splošno priljubljenemu alvalasemu duhovnemu svetniku, g. Antonu Veterniku, ki je vodil pogrebi spreved, je nenadoma na spozkljih tleh spodrsnil in padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v kolku in ni mogel vstati. Ljudje so ga dvignili in odnesli v Zalec, od koder so ga opoldne prepeljali v celjsko javno bolnico.

Popoldne ob 15. se je pričel pomikati z dvorišča celjske javne bolnice mrtvaški spreved zadnje žrtve, Ivana Krajnc. Po blagoslovitvi kreste so združeni celjski pevci zapeli trubno žalostnico »Usliši nas gospode, posvečeno vsem žrtvam avtobusne katastrofe. Nato se je za križem razvil dolg spreved, v katerem je šlo več tisoč ljudi iz Celja in okolice. Za četo celjskega Sokola v kroju so korakali pevci in člani savinjske podružnice SPD ter Sokoli v civilu s znaki, nato je sledil mrtvaški voz, ves obložen z venci, med katerimi je bil tudi krasen venec celjske občine. Za kresto so se razvrstili svoji in za njimi nepregledna množica ljudi. V žalnem sprevedu je bil tudi narodni poslanec konjiškega okraja g. Karel Gašpek, ki je danes prišel iz Beograda, da se je v imenu vseh poslancev dravske banovine udeležil pogreba.

Ko je prišel spreved po Prešernovi ulici na Kraja Petra cesto, so pogrebi še vedno prihajali z ljubljanske ceste pri Narodnem domu. Na okoliškem pokopališču se je med tem zbrala velika množica prebivalcev iz Gaberja in bližnje okolice. Ko je bila kresta spuščena v grob in so bili končani pogrební obredi, je stopil k grobu starosta celjskega sokolskega društva dr. Milko Hrašovec in se v prsrdnih, gniljivih besedah poslovi od tragično preminlega brata. Peveci so nato zapeli žalostnico »Narodna na-

grobnica. Na Celje je že legel mrak, ko so se vračali pogrebi oložnih obrazov v mesto.

Zalec, 11. decembra.

Znočilo se je pri popolnoma jasnem nebu. Ko se je delalo jutro, je pa meteo v gostih debelih kosnih. Žalostno je trobil avto celjskega pogrebnega zavoda, ko je vstavljal na zadnjo pot štiri ponesrečence. Toda tudi še tako slabo vreme n. moglo zabraniti, da bi ne pričakovane črne množice v vaseh pogrebnega avtomobila.

Pri pumberskem krmecu se je zbrala vsa žalska fara, da spremi pokojna Ivana in Ane Krajnc na pokopališče; pr-sotni so bili vsi občinski odborniki z županom Lorperjem na čelu, gasilci društva, pevec in duhovni svetnik g. Anton Veternik s asistencem. Pogrebi so dvignili z voza dve kresti, avto je pa odpeljal naprej.

Otočni sprev Miserere se meša s občensam. Pot je vsa ledena kakor na drsišču. Že po nekaj korakih se je opotekel svetnik Veternik in padel. Bližnji so prišli, da mu pomorejo na nogo, toda ni šlo, takšne bolečine so ga rezale v levi nogi. Premesil so ga v poleg stoječih brivnikov g. Fodermajerja. Navzoči zdravnik dr. Ločniškar je ugotovil prelom leve noge v kolku.

Še v večji tišini med silnim snežnim mežem je vodil naprej pogreb domači g. kaplan, g. Veternika je pa prepeljal večstrgovec g. Krašovec s avtomobilom v celjsko bolnico.

Ko je odložil pogrebni avto mladega in tako obdrega g. Dobnika v Čopljah, kjer so ga položili v domači hiši na mrtvaški oder, je nazaj krenil na št. Pavel, da odloži še zadnjo kresto s ostanki ga. Otišlje Dobelškove. Neutešeno je plakal njen 12 letni sinček Rudolf, 2 letni neboljček Valter pa je le začudeno gledal z razprtimi očmi svetlo kresto. Ko pa je videl, da vse plaka, je planil še sam v obupen brezemelj jok. Nobeno oko ni ostalo suho.

Čim je odložil avto svoje žalostno breme, se je nebo spet zjasnilo in je dan tako svetel, kakor že dolgo ne...

Anketa banske uprave

Banska uprava je takoj, ko je dne 9. t. m. dobila od sreskega oblasti celjskega telefonično obvestilo o veliki avtobusni nesreči pri Celju, odpelala na mesto banskega inspektorja, da ugotovi vse okoliščine. Po sprejetem poročilu svojega odposlanca je banska uprava sklicala ožjo anketo, ki je vsestransko razmišljala, kako naj bi se v bodoče preprečile take nesreče. Po zaključkih in predlogih ankete je banska uprava izdala ponovno najstrožje in obširne varnostne odredbe ter bo inicijativno v svojem edelokurgu in z razpoložljivimi sredstvi storila vse, da s povečanjem paznje osebja ter z zboljšanjem označevanja in zavarovanja cestnih in železniških križišč čim uspešneje osigura polniški promet.

Nov lovski zakon

Oddajanje lova v zakup. — Strogi predpisi o nadzorstvu prometa z divjačino — Povračilo škode po lovu in divjačini

Beograd, 11. decembra AA. NJ. Vel. kralj je na predlog ministra za gozdove in rudnike podpisal in proglasil zakon o lovu, ki ima osem poglavij in se deli na 113 členov. Posamezna poglavja so: 1) Splošna določila, 2) lovsko policijska določila, 3) nadzorstvo in zaštita lova, 4) poravnanje škode pri lovu in po divjačini, 5) pospeševanje lova, 6) kazenske odredbe, 7) prehodna določila, 8) sklepne odredbe.

V splošnih določilih govori zakon o lovski pravici, ki je združena s lastninsko pravico do zemlje in pripada lastniku zemljišča.

Divjačina, ki spada pod zakon, se deli v tri vrste: 1) v divjačino, ki je zaščiten s določbami o prepovedanem lovu; 2) v nezastiteno divjačino in 3) v zverjad.

Splošna določila zakona opredeljujejo lastna lovišča in občinske love ter urejajo način oddajanja lova v zakup. Lastna lovišča so ona, ki so večja od 200 ha, ostala zemljišča pa se združijo v občinska lovišča.

Zakom določa, da se dajo v zakup lovišča javnopravnih korporacij, v primeru ponovnega pismenega opomina splošne upravne oblasti prve stopnje pa se lahko dajo v zakup lovišča zasebnopravnih korporacij.

Za državna in občinska lovišča bo izdal minister za gozdove in rudnike poseben pravilnik.

Splošna upravna oblast prve stopnje mora sestaviti kataster lovišč, da se tako dobi pregled vseh lovišč.

Drugo poglavje navaja določbe o prepovedanem lovu, ki se znatno razlikujejo od dosedanjih, ter bolj upoštevajo naše osebne lovske razmere.

Za visoko divjad je predpisano streljanje s krogi. Ban lahko po zaslišanju pristojne lovske zveze skrajša varstveno dobo (prepovedan lov) ali pa jo podaljša.

Da se ne kršijo gospodarski interesi, predpisuje zakon nekatere odredbe, ki onemogočajo pretirano gojenje divjačine v škodo kmetijstva in gozdov. Dalje zakon našteva nedovoljene načine lova na zveri in roparice.

Dokaj strogi so predpisi o nadzorstvu prometa z divjačino. Prav tako so strogi predpisi o izdajanju lovskih kart. Posebne odredbe govore o pastirskih psih. V krajih, kjer so bile take odredbe že v veljavi, ostanejo še nadalje, v novih krajih pa se uvedejo nove odredbe z banovinsko odredbo.

Tretje poglavje govori o javnem nadzorstvu nad lovom. Zakonski predpisi določajo, da mora biti dovolj lovskih čuvajev, kar je skrb upravne oblasti prve stopnje.

Četrto poglavje prinaša odredbe o povračilu škode po lovu in divjačini. Zakon obširno govori o soodnem postopku za povračilo škode. Podrobnejše odredbe o povračilu škode pa se izdajo z banovinsko odredbo.

Peto poglavje navaja določbe o ustanovitvi lovske zveze in lovskih društev. Z zakonom se ustanove banovinski lovski fond, za katere so predvideni znatni dohodki, ki se smejo rabiti v namene lova, za lovsko literaturo, za znanstvena dela in za podnoro zveze.

Šesto poglavje navaja kazni, ki se dele v denarne in zaporne. Kazni izreče splošna upravna oblast prve stopnje. Razen kazni mora krivce plačati tudi odškodnino po cenniku, ki se izda z banovinsko uredb. Zelo ostre kazni so določene za divji lov.

Nenavadna nesreča

Gornja Radgona 11. decembra.

Nedavno je vozil Josip Kern, šofer Proslave tvrde v Lutverh pri Gornji Radgoni s tovarnim avtomobilom po prekmurški ravnini ter tamkaj zbiral nakupljeno perutnino. Ko jo je po lepi ravni in prazni cesti ubral nekaj hitreje, se je nenadoma pred avtom spustila prav nizko jata domačih golobov, kakih 50 po številu, ki se je najbrž umikala kakemu roparskemu pticu ter hotela najti zatišje v drevecem avtomobilu. Strnjena jata golobov se je kakor temen oblak pojavila pred avtom. To trčenje je bilo tako silno, da se je zdobila šipa na avtomobilu, trije golobi so bili ubiti in eden ranjen, drobec šipe pa je rnil potnika, ki je sedel poleg soferja. Šofer je bil zaradi te nenavadne dogodivščine primoran avto ustaviti in zagolopirati, da je nato lahko vožnjo zopet nadaljeval.

Hmeljski trg

Zalec, 10. decembra. h. V neznatnem prometu je bilo prodanih okoli 250 stotov. Ob mirni tendenci se je prodajal hmelj boljše srednje kakovosti po 200 do 230 Kš. Okvir cen se je gibal okoli 70 do 300 Kš.

Vremensko poročilo

Zagrebška vremenska napoved za danes: Spremenljiva oblačnost, precej stalno, hladno. — Situacija včerajšnja dne: Visoki barometriški pritisk pokriva samo del centralne Evrope in prehaja na jug. Nižji pritisk leži nad severno Evropo. Nad Jadransko je barometriški minimum, ki povzroča v srednjem Primorju močno burjo v zaledju pa vetrova. Barometriški pritisk je splošno padel za 4 do 8 mm. največ v vzhodnem in južnem Primorju, manj na severozahodu. Dnajska vremenska napoved za soboto: Večinoma jasno in mrzlo.

Naši kraji in ljudje

Naši konservatoristi v Pragi in na Dunaju

Društvo ljubljanskih konservatoristov je priredilo svojim članom prijetno presenečenje: priredilo je v dnevi od 29. novembra do 7. decembra z moralo in gmotno pomočjo ravnateljstva konservatorija osem-dnevni izlet v Prago in na Dunaj, od koder so se pretekli ponedeljek vrtnili, veseli in zdravi, z nepozabnimi vtisi.

Mlado družbo, deset dam in trinajst go-

šana ob pamet. Pogled iz spodnjega dela Vavčevskih mestov proti muzeju ali oni večerni pogled preko Karlova mostu gori na razsvetljene Hradčane ostane neizbris-

Težko smo se po štiridnevem bivanju poslovili od zlate Prage, ker lepšega menda nihče ni pričakoval, in ker smo vedeli, da drugje na gostoljubje ne moremo več ra-

podov, je vodil prof. Janko Ravnik z go-
spo. Vsi udeleženci so prinesli že na ljub-
ljanski kolodvor dovolj dobre volje, ki se
je stopnjevala na poti preko Maribora,
Gruše, Linza, Hornega Dvorišta in je do-
segla vrhunec na Wilsonovem kolodvoru v
Pragi, kjer so nas pozdravili zastopniki
prških konservatoristov, ČJ-lige in v Pragi
živečih naših visokošolcev. Za pozdravne
besede sta se zahvalila gg. prof. Ravnik in
tovariš Franko.

Odpeljali smo se nato v Tyršov dom, ki
je postal tudi naš dom. Izredno vpludni in
postrežljivi ljudje so se trudili, da nam
napravijo bivanje v Pragi kar najbolj pri-
jetno. Šli smo predvsem po mestu, da si
ga ogledamo, da vidimo Pečnickovo umet-
nine na Hradčanih, da obiščemo koncertne
in gledališke prireditve. Glede koncertov
baš nismo imeli sreče. Praska Filharmonija
je dala pod vodstvom Karla Jiraka Beetho-
vovo »tretjo« in Debussyja. V gledišču
smo čuli »Prodano« in druge dne »Ca-
valierio«. Mesto samo je napravilo velik
vtis. Silna dinamika, velikanski promet in
vrvenje »spravljajo« komednega Ljubljan-

čunati, saj osiromašeni Dunaj komaj čaka,
da iz tujca iztisne zadnji groš. In tako je
v resnici bilo.

Nudil pa nam je Dunaj več tega, zaradi
česar smo sploh šli na pot — koncertov in
predstav. Beethoven, Mozart, Wagner in
Strauss so dunajski ljubljenci, moderna
glasba tam ni čisto tako kakor v Pragi. Prvi
dan smo gledali režijo Reinhardtove šole
v »das Salzburger grosse Welttheater«, na-
slednji dan smo si ogledali, kako se podaja
Mozart v »Figarovi svatbi«, v nedeljo pa
smo prisostvovali Schalkovi spominski slavnosti
v veliki koncertni dvorani. Slavniki
Bruno Walter je vodil dunajske filharmoni-
ke, zbor državne opere in »Saengerkna-
ben«. Lotta Sehmanna, Mayr, Pataky, pri
ogledu prof. Schuetz kot sošeti. Nepozabne
zvokje je proizvajala ta ogromna množica
sodelujočih.

Za odmor smo si ogledali Dunaj v večerni
razsvetljavi, v ponedeljek zjutraj pa smo
se od njega poslovili. Radi aili neradi, mo-
rali smo pač, ker je nekatere klica dolž-
nost in predvsem zato, ker je Dunaj zelo,
zelo drag — zlasti za tujca. Igor Sever.

še ubraniti se vseh napadov. Najbolj kri-
tično je postalo, ko je šklerak pretil z
ujetjem dame. Sever je žrtvoval kvaliteto
in je uspel igrati rešiti na remis. Preinfalk
je v Caro-Kanovi otvoril izravnan igr
proti Gerželju kot bele. Pozicija se je
kmalu poenostavila do končnice s kmeti
in stolpom. Gerželj s kmetom več ni hotel
remisirati in je kakor običajno v takih
slučajih partijo izgubil. Gabrovšek Ludvik
je proti Sikošku branil z indijsko
obrambo, ni pa partije najbolje nadaljeval,
slabe točke so mu ostale skozi vso sred-
jo igr in šele v končnici se je popolnoma
osvobodil. Partija je bila prekinjena v ma-
terijalno enaki, toda pozicijsko boljši igri
za Gabrovška. Prekinjena je ostala tudi
partija Vidmar - Krulc. V damskem gam-
bitu je slednji izbral najostrejšo pot, na-
pad na kralja. Pri tem je pustil v nemar
damsko krilo. V silno divji igri se je Vi-
dmar uspešno izrežal s finimi obrambnimi
potezami iz vseh težav. Ob prekinitvi ima
sicer dve kvaliteti manj, toda 3 kmete več.
Pričakovati je zmaga Vidmarja.

Odgojeni sta bili partiji Zidan - Cibic
in Rupnik Ivo - Zupanc. Iz VII. kola za-
ostala partija Vidmar - Šorli je končala
neodločeno. Stanje po 8. kolu je naslednje:
Vidmar 6 in pol (1), Preinfalk 6 in pol,
Gabrovšek L. 6 (1), Krulc, Gabrovšek Ju-
lij 5 (1), Sikošek 4 (1), Šorli 4, Asejev
3 in pol, Rupnik Zdenko 3 (1), Gerželj 3,
Rupnik Ivo 2 in pol (1), Zidan, Cibic 2
(1), Sever, Šklerak 1 in pol, Zupan 1 (1).

3 imena

Lilian Harvey
Harry Liedtke
Felix Bressart

Vam jamčijo že danes, da je

Nič več ljubezni

šaloigra, pri kateri se bo zopet
zabavala vsa Ljubljana!

Pride!

Pride!

Anton Mlekuž †

V Čepovanu na Gorškem je umrl v lepi
starosti 73 let g. Anton Mlekuž, nadučitelj
v pokolu. Polnih 41 let je posvetil vzgoji
slovenske mladine na Gorškem, predvsem
pa je njegovo delovanje bilo posvečeno
mladini in narodu v Čepovanu, kjer je
služboval 39 let. Mnogo odločnih in narod-
nozavednih mož je izšlo iz njegove šole.
Še dolgo bodo vidni v Čepovanu zna-
ki njegove delavnosti in lepi sadovnjaki
bodo še bodočim rodovom pričali, da je
pokojnik delal v šoli in tudi izven nje.

Bil je oče osmih otrok, od katerih se je
pet posvetilo učiteljskemu poklicu. Dva
sina sta šolska upravitelja, dve hčerki učitel-
jici, najmlajša pa šele študira učitelji-
šče v Mariboru. Idealnemu delavcu, očetu
in vzgojitelju ohranimo trajen spomin, ki
si ga je zaslužil s svojim neumornim delo-
vanjem.

Smrt gluhe ženice pod vlakom

Grosuplje, 11. decembra.

Med postajama Velikimi Laščami in Or-
tnekom se je zgodila večera na progi huda
nesreča. Kmalu po 9. uri zjutraj se je vra-
čala proti domu v Prelesje pri Ortneku iz
Velikih Lašč 70letna preužitkarica Marija
Adamčeva, ki je šla čez progo, je baš pri-
hajal vlak, katerega pa Adamčeva ni čula,
ker je bila popolnoma gluha. Lokomotiva
je zagrabila nesrečno ženo, ji razbila glavo
in jo še 50 metrov vlekla s seboj, kjer
je stara ženska obležala mrtva v mlaki krvi.

Ker se predolgo ni vrnila, jo je šel njen
mož iskati. Bilu proge je našel trup, s ka-
tero je bila žena ozrnjena, pa je takoj za-
stutil, da se je zgodilo nekaj hudega. Šel je
iskati ženo po železniškem tiru in jo je na-
šel mrtvo. O strašni nesreči je obvestil bliž-
nje stanovale, ki so truplo pokojnice popol-
dne prenesli v mrtvašnico v Velike Lašče.

Zagonetna usoda družinskega očeta

Ljubljana, 11. decembra.

Družina Jakoba Sedeja, šolskega sluga
na II. mestni deski osnovni šoli na Coj-
zovi cesti, že tri mesece pogreša svojega
reditelja. Dne 8. avgusta zvečer je odšel
Sedej od doma, češ, da pojde v gostilno
»Pri skalcu« v Križevniški ulici. S seboj je
imel okrog 100 Din denarja. Od tiste ure
naprej Sedeja pogrešajo in je njegova dru-
žina v velikih skrbeh, saj je po tolikokrat-
ni odsotnosti upravičen sum, da se je mo-
žu zgodila nesreča ali pa da je celo postal
žrtev zločina, kar tudi ni izključeno. Sedej
je bil znan kot vreden mož v svoji službi,
kot skrben oče in kot trezen mož. Ko je
odšel od doma, je bil oblečen v črno oble-
ko in rjav klobuk. Kdor bi kaj vedel o
njem, se naproša, da to sporoči svojcem
ali pa policiji v Ljubljani. Kdor bi ga pa
našel, dobi nagrado.

Huda posledica malega pregreška

Maribor, 11. decembra.

Danes se je zagovarjal pred malim se-
natom trgovski sluga Franc Uhl, ki je, ka-
kor navaja obtožnica, meseca oktobra s
kolesom sunil Karla Loblja tako silno, da
je naslednjo noč podlegel težki poškodbi.
Zalostni dogodek pa se je odigral takole:
Uhl je bil funkcionar nekega kmetij-
skega izvozniskega društva in je imel ba-
le z Loblom, ki je bil društveni predsednik
in blegajnik, domeničen, da bo dobival meseč-
no po 1200 dinarjev. Zato je usodnega ve-
čera pričakoval Loblja na postaji in zahte-

val od njega honorar. Med potjo sta se pre-
rekal in ko mu je Lobl odgovoril, da je
izključeno, da bi mu kaj izplačal, ker ni
nič delal in je bil le za zmago pri držstvu,
je to Uhlba tako pogrelo, da je v jezi su-
nil s svojim kolesom Loblja in ga zadel s
pedalom v trebuh. V tem hipu je Lobl za-
stokal in šel takoj naprej po svojih oprav-
kih. Kmalu pa so se pojavile hude boleči-
ne in je Lobl komaj prilezel do svojega
doma, kjer je kmalu nato umrl. Obtožene-
c skesano priznava dejanje, pravi pa, da se-
veda ni imel namena ga ubiti. Obsojen je
bil glede na njegovo neoporečnost in ker
je storil dejanje v razburjenosti, zaradi
malomarnosti na 5 mesecev zapora in pla-
čati mora pogrebne stroške študentski ob-
čini v znesku 650 Din. Kazni ni sprejel.
Zagovarjal ga je ex offo dr. Faninger.

Huda avtomobilska nesreča brez človeških žrtv

Gorja Radgona, 11. decembra.

Včerašnji okrog 8. zjutraj je privozil šofer
tvdre Reinhard iz Ptujja Ernest Petek s
tovornim avtomobilom s precejšnjo nagli-
co skozi gornjardonski trg. Avto je bil
visoko naložen s pletenimi košarami, na-
polnjenimi z zaklano perutnino. Ko se je
vozil pripeljal mimo občinske hiše po
levi strani ceste, je v m'no občinske tehni-
ke po stranski cesti privozil istočasno s svo-
jim sebnim avtomobilom tukajšnji zdrav-
nik dr. Breznik Franc. Oba avtomobilista
drug drugega nista mogla opaziti in je bilo
trčenje obeh skoro neizogibno.

Šofer tovornega avtomobila je v zad-
njem momentu krenil precej na desno ter
zavozil na rob ceste. Cesta pa je prav na
tem mestu močno vzbočena in je le srečno
neključujo pripisati, da tovrni avto
pod težo tovora ni zdržal v globok obcest-
ni jarek ter pokopal pod sabo spremljeval-
ca. Ko je v tem momentu zdržal avto dr.
Breznika mimo, je duha prisotni šofer Pe-
tek krenil ostro nazaj na cesto, ni pa mo-
gel pri tem takoj uravnovežiti težko nato-
vorjenega avtomobila, zaradi česar se je
vozilo tik ob robu ceste nenadno prevrnila
in kolesa so zastrlela kvisku. Šofer in pa-
sant, ki sta bila v zaprtim oddelku pri vo-
lanu, nista mogla odskočiti, vendar pa ee
njima ni nič pripetilo, kar je pripisati le

Zopet sirov uboj v ptujski okolici

Družba pijanih fantov je brez povoda napadla dva fanta in eno
žensko ter enega fantov smrtno poškodovala

Ptuj, 11. decembra.

Na praznik 8. t. m. se je nahajala v Zu-
ranovi gostilni v Stojncih večja družba
fantov, med njimi tudi posestniški sinovi
Petrovič Anton in Tomažič Ivan iz Male
vasi in Franc Petrovič in Solina Martin iz
Stojncev. V gostilno so prišli tudi Anton
Tomažič in Ivan iz Terezija Ambrož iz
Muretinca. Vsi fantje so še mladeniči v
starosti od 20 do 26 let.

Ko so Anton Tomažič in oba Ambrože-
va nekako okrog 21. zapustili gostilno po-
polnoma trezni, so se napotili za njimi
Anton in Franc Petrovič, Solina in Ivan
Tomažič, oboroženi z ročicami, podpirali
od vozov in koli. Ko so bili že na banovins-
ki cesti, ki vodi iz Stojncev v Muretinca,
so sirovi pretepači nenadno in brez vsake-
ga povoda napadli trojico iz Muretinca.
Vnela se je na sredi ceste pravceta bitka,
katere se je udeleževalo še več drugih ne-
znanih fantov. Udarci s koli in ročicami
so padali vespovprek in sta se nenkrat
nevadno ranjena zgrudila na tla Tomažič
Anton in Ambrož Ivan, dočim je Terezija
Ambroževa utekla.

Fantje so se po napadu razbežali v tem-
no noč. Ambroževa je na kraj sinovca
pretepa priključala ljudi, ki so ranjenca
oravali na dom v Muretinca. K ranjencem
so takoj poklicali okolišnega zdravnika g.
dr. Novoselskega od Sv. Marjete, ki je
ugotovil pri Tomažiču Antonu, kakor tudi

Zaposlite domače inženjerje!

Poslanica akademskega kluba elektrotehnikov univerze kraja
Aleksandra I. v Ljubljani

Ljubljana, 11. decembra.

Akademski klub elektrotehnikov (AKE)
univerze kraja Aleksandra I. v Ljubljani
je sklenil na svojem rednem obnem zboru
dne 28. novembra 1931 sledečo poslanico:
Precejšnje število inženjerjev Jugoslova-
nov, bivših članov AKE, kakor tudi absol-
ventov drugih domačih in tujih tehnik, je
že delj časa brezposelnih. Vzrok temu je
iskati tudi v gospodarski krizi, a v glav-
nem radi inozemcev — tujerodcev (inže-
njerjev in takozvanih »strokovno nenado-
stajljivih izvedencev«) na vodilnih in dru-
gih mestih našega gospodarstva.

V izogib tem nedostatom se pozivljajo
merodajni činitelji k povoljni rešitvi tega
porečega vprašanja: brezposelnost inžen-
jev na tehničnem in gospodarskem polju.
ki se kaže danes v največji meri posebno
v elektrotehnični in kemijski stroki.

Narodno - obrambni, državno - statistič-
ni, moralni in oziroma zahtevajo zanesljivih,
domačih, strokovno izvežbanih moči, zato se
mora dati tem v roke vodstvo vseh tu-
in inozemskih podjetij v naši širni Jugoslaviji.

Danes, po 13 letih ujedinjenja Jugosla-
vije, je na razpolago dovolj domačih, stro-
kovno izvežbanih moči in to za vse panoge
našega gospodarstva; dati jim je priliko,
da se praktično uveljavijo. Inozemska po-
djetja v Jugoslaviji, ki so se do danes bra-
nila zaposlitve naše državljanke, morajo nu-
diti v svojih centralah v inozemstvu pril-
iko in možnost za praktično udeleževanje
naših inženjerjev, kakor tudi strokovno po-
slodskih poslov našim absolventom sred-
njih tehničnih šol, če se smatra, da ne do-
be dovolj prakse po končanih študijah pri
tukajšnjih domačih podjetjih in inozemskih
podružnicah, kjer naj dobe stalno namesti-
ve, namesto dosežanih tujerodcev.

Ker so na vodilnih mestih naših gos-
podarskih ustanov tujerodci, protežirajo ti
tule blago in tuje nameščenice, radi česar
se s tem umetno ustvarja malodušje doma-
činov in preferiranje tujih proizvodov, če-
prav so ti slabši od domačih.

Zalostno pozivljajo, radi vodilne besede
tujerodcev v nekaterih tukajšnjih podjetjih,
je korespondenca, ki se vodi pri teh po-
djetjih skoro dosledno, a pri drugih deloma
v nam tujem jeziku.

Samo še danes

imamo na sporedu najlepši film
te sezone, film, o katerem govori
vsa Ljubljana! — Če ga še niste
videli, ogledajte ga takoj in ku-
pite si še danes vstopnico za

Ljubavni regiment

DOLLY HAAS

3 leta namestu svojega brata v
kadetnici

Gustav Fröhlich, Tibor v. Halmay

Muziko in slagerje je komponiral

ROBERT STOLZ

Režija: Geza v. Bolvary

Predstave ob 4., 8. in 9 1/2 zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124

srečnemu naključju, da je bil tovor naložen
višje, kakor je šoferska kabina spredaj, ta-
ko da je teža avtomobila legla na tovor in
s tem je bil šoferjev prostor zavarovan.
Razbila se je samo šipa in se pri karoseri-
ji zlomila stranica. Vpognjen je bil tudi
blatnik na prednjem delu. Na kraju nesre-
če se je kmalu zbralo precej ljudi, ki so
rešili šoferja in sopotnika iz neprijetnega
położaja in pomagali razkladati in dvigati
avto, ki je po popravilu zopet lahko nado-
ljeval pot.

Na kraju nesreče je prihitelo tudi oro-
ništvo, da ugotovi dejanski stan. Uvedena
je preiskava, ki bo dognala vzrok nesreče.

Opuščen je naš najboljši rudnik srebra

Sarajevo, 11. decembra.

Srebrnica, južno Zvornica v dolini reke
Drine je bila že od nekdaj znana kot sre-
dišče okraj, ki je bogato obdarjen z vse-
mi mogočimi rudami. Ze v časih starih
Rimljanov so tu kopali srebrno rudo in
pridobivali poleg srebra tudi še razne dru-
ge kovine, zlasti pa svinco. Tudi v sred-
njem veku so se bosanski in erbski kralji,
pozneje pa tudi Turki zalagali s srebrom
iz srebrniških rudnikov. Ker pa se je po-
tem srebrna ruda kolikorotliko »skrila«
in bi bilo treba boljše sredstev za izkorišča-
nje rudnika, kakršnih pa tedaj ni bilo, se
je rudnik opustil, ali pa samo tu pa tam iz-
koriščal, tako samo za poizkušnjo. V naj-
morednjih časih pa so se začeli zanimati za
inozemci in je končno velika ameriška
trudka »American Smalting and Refining
Company« sklenila tridesetletno pogodbo
za izkoriščanje rudnikov, pri čemer je šlo
predvsem za dobivanje svinca in cinka.
Srebrnenici so se tako obetali najlepši časi.
Ameriška družba je pričela s polno paro.
V kratkem času je bilo pripravljeno vse za
direktno izkoriščanje rudnikov. Po družbi-
nem načrtu bi se bila morala tudi začeti
graditi industrijska železnica od Srebrneni-
ce do Koveljače. Družba bi bila gotovo
imela prav lepe dohodke in bi se ji bila
vložena glavica kar najbolje obrestovala.
Poleg svinca in cinka bi bila dobivala tu-
di srebrno rudo, ki je precej izdatna, ker

so poizkusi dokazali, da daje tona rude
nad štiri stotine gramov čistega srebra. Ko pa
je bilo že vse tako lepo urejeno, da bi bilo
podjetje moglo začeti s praviim delom v
rudnikih, pa je nenadoma prišel vreobrat,
ki je kar čez noč ustavil vsa dela in zelo
pogol vso Srebrnenico in njeno okolico. Ki
sta od obsežnega rudniškega obrata priča-
kovali vsestranskih koristi.

V sredo se je razglasilo, da »ameriška
družba zaradi splošne finančne in gos-
podarske krize ustavi vsa rudarska dela.
Družba je imela velike izgube v Afriki,
kjer je imela v tamošnjih rudnikih vlože-
ne velike glavnice, poleg tega pa »e tudi
njo pritisnila velika sedanja splošna fi-
nančna kriza, ki se njene posledice poseb-
no močno občutijo v Ameriki, in je bila
tako primorana odpovedati tridesetletno
pogodbo.

Srebrniški rudniki bodo tako »vključ
svojim bogatim zalozgom srebra, svinca in
cinka zopet opustili, ker zlasti v sedanjih
časih pač ni nikogar, ki bi mogel ali hotel
dati na razpolago potrebna denarna sred-
stva, da bi se nadaljevalo delo ameriške
družbe, dasi so prve težave za obnovitev
rudnikov že premagane in bi se tako rekoč
že takoj moglo začeti z izkoriščanjem nji-
hovega podzemnega bogastva. In je res
čudno, da med nami samimi, tudi, če bi bi-
la sredstva, ni zadosti umevanja za taka
podjetja.

Veliko tihotapstvo hercegovskega tobaka

Iznajdljiv tihotapec prijet baš v trenutku, ko je prišel dvigniti utihtap-
ljeno blago

Novo mesto, 11. decembra.

Ze poleti je pričela novomeška finančna
kontrola sumiti in je naposled tudi ugo-
točila, da se v našem mestu poleg mono-
polskega tobaka pokadi tudi velika množ-
ina hercegovskega tobaka, ki je narezan v
fina dolga vlakca, ni pa mogla ugotoviti,
od kod je to blago prišlo. Sum tihotap-
stva je padel na nekega moškega, ki pa je
vedno imel srečo, da se je zasledovanju
pravočasno umaknil. Naposled se je fi-
nančni organom vendarle posrečilo na
spreten način ujeti tihotapca v nastavlje-
no past.

V ponedeljek so organi finančne kontro-
le opazili na kolodvorskem skladišču za-
boj, ki je bil deklariran kot stari »suster-
ski alate«. Pošiljka je bila oddana brzo-
vono na kolodvoru Velika Kapela-Batrina v
Slavoniji. Zabo, ki je nosil tako čudno,
malone nič vredno deklaracijo, je vzbudil
v finančnih organih takoj sum, da tu ne
more biti vse v redu. Zlasti so postali še
osupljeni, ko jim je pri pregledovanju za-
boja šinil v nos vonj pravlega hercegov-
skega tobaka. Organi finančne kontrole so
napravili v skladišču zasedo. Po tridnev-
nem čakanju je v četrtek stopil točno ob
8. uri v kolodvorsko skladiščno blagajno
visok, eleganten, stasit mož, ki je plačal
tovornino in šel z duplikatom voznega lista
v skladišče po zabo, ki je bil označen s
tako čudno deklaracijo. Ko so mu skla-
diščni uslužbenci pokazali zabo, ki je imel
po izvršenih formalnostih dvigniti, sta
proti njemu nenadoma planila šef finanč-
ne kontrole g. Petančič in podpreglednik
g. Černe. Mož je v velikem presenečenju
obstal na mestu kakor ukopan, nato pa je
bila pozvana orožniška patrulja, ki je mo-
ž odvedla v zapor. Zabo s tobakom so
finančni organi zaplenili.

Pri zaslišanju tihotapca se je izkazalo,
da je Polinić Ivan, star 36 let, doma iz

Gorice-Posušja, brez ljubuški v Hercegov-
ni. Tobak, ki se je nahajal v zaboji, je
tehtal netto 30 kg in presega vrednost
10.000 Din. Aretiranec se izgovarja, da bla-
go ni njegovo, pač pa last Mirka Jovanovi-
ća, ki je označen na voznem listu, doma
baje iz Tuzle, kar pa gotovo ne bo odgo-
varjalo resnici. Zanimivo je, da se je kma-
lu po aretaciji Polunića zgledal na kolo-
dvoru še neki drugi mož, ki je kolodvor-
ske uslužbenice izpraševal, če je zaboj z
navedeno deklaracijo že dvignjen. Po do-
ljenih informacijah je neznan mož izgi-
nil. Kadičici pristnega, vtihotapljenega her-
cegovskega tobaka so prišli ob fino in do-
kaj ceneno pušenje, namenjeno ravno za
božične praznike.

Šahovski turnir

za prvenstvo univerze

Ljubljana, 11. decembra.

V VIII. kolu je bilo pričakovati zelo
ostre borbe, kajti nasproti so si stale raz-
meroma izenačene moči. Toda samo partija
Krulc - Vidmar je bila polna življenja,
dočim so se vse druge razvijale zelo mir-
no z malenkostnimi prednostmi na eni ali
drugi strani.

Prvi je končal Šorli z Asejevimi, potem
ko je dosegel precejšnjo materialno pre-
moč. To je bila edina partija, v kateri se
je s precejšnjo gotovostjo računalo na tak
konec. V partiji Gabrovšek Julij - Rupnik
Zdenko je bilo sicer pričakovati zmago
slednjega, toda zgodilo se je drugače. Ga-
brovšek je v začetku srednje igre prese-
netil Rupnika z nepričakovano žrtvijo
kmeta. Ta je kmeta jemal, nakar je fori-
rano izgubil figuro. Seveda je bila partija
kmalu godna za predajo. V partiji Sever-
škerlak je slednji v početku navidezno ze-
lo dobro stal. Sever se je pa utegnil baš

HOTEL TIVOLI

Danes 12. in jutri v nedeljo 13. t. m.

„BENEŠKA NOČ“

Domače vesti

Nov član banovinskega sveta. Kakor objavila »Službeni list«, je z rešenjem predsednika ministrskega sveta imenovan za člana banovinskega sveta dr. Ivan Tavčar, komisar Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Za inženjerje elektrotehnike so diplomirali na ljubljanski univerzi g. g. Barbarić Ljubomir iz Spilta, Fras Stane iz Ljubljane, Gregorič Alojz iz St. Ruperta na Dolnem, Kleinschrodt Ivo iz Ljubljane in Kšela Joško iz Bolehneče Cestitamo!

Nov ravnatelj sarajevskega gledališča. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz, s katerim se za ravnatelja sarajevskega gledališča imenuje profesor Milutin Janjusevič. Mesto ravnatelja je bilo ostalo vakantno, ko je opustil to službo bivši ravnatelj Mirko Korolija.

Upokojenci in nameščenci pri občnih. Glede na odredbo finančnega ministrstva, ki je sprejeta tudi v novi proračun, da upokojenci ne morejo biti v občinski službi ter prejemati plače, je beograjska občina obvestila vse svoje nameščenice, katerih se tiče omenjena odredba, naj se odločijo državne pokojnine ali pa stopijo iz občinske službe. Pred takoj alternativo bodo postavljeni tudi drugi občinski nameščenci, ki so državni upokojenci.

Nova lekarna v Mostah. Kr. banska uprava v Ljubljani razpisuje natečaj za podelitev lekarniške koncesije v Mostah pri Ljubljani. Pravilno opremljene prostore naj se vložijo najkasneje do 1. januarja 1932 pri banski upravi v Ljubljani.

Tolmač za angleški in nemški jezik. Vise deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo Zdenka Sviglja, odvetniškega pravništvika v Ljubljani, za tolmača angleškega in nemškega jezika pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Službeni list dravske banovine objavlja v 78. številki med drugim: zakon o gradnji in razširjenju zdravstvenih ustanov, zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o žandarmeriji, izpremembo v dopolnitvi uredb o cenah kruha v državi, pravilnik o uporabi svinčevega belila pri barvanju, razpise o uvoznem carlinjenju bombaža za čiščenje strojev, o tarifi na blago, uvoženo v železniških posodah na povratek, in o roku za vrnitev pogojno uvoženih vred cementnih tovarn in objavo o izpolnitvi banskega sveta.

Došle nove barve
ANGLEŠKE VOLNE
za pulloverje. Krój
dobi vsak kupec
brezplačno.
DVORSKI TRG 1

Jugoslovenska šola moderne umetnosti v Ameriki. Slovenski narodni dom v Clevelandu, ki je vedno stremel za vsako narodno-kulturno udejstvovanje, je uvidel in porabil priliko, da se slovenska metropola v Ameriki pomaga za korak naprej v umetnosti. Pod svojim pokroviteljstvom je s pomočjo svojega aginskega prosvetnega odbora ustanovil in dne 21. oktobra otvoril prvo jugoslovensko šolo moderne umetnosti v svojem domu. Za učitelja je pridobil priznanega slovenskega umetnika Gregorja Peruška. Pouk se bo vršil v dveh oddelkih: za mladino in za odrasle. Vpisnina in šolnina je minimalna; za take, ki nimajo sredstev pa je pouk brezplačen.

Znanje števila prisiljenec v Zedinjene države. Kongresu Zedinjenih držav je predložen nov zakon o priseljevanju v Zedinjene države. Novi zakon je precej strožji kakor dosedajni. Sedaj je število oseb, katerim se dopušča naselitev v Zedinjenih državah, za eno petino nižje od onega, ki je bilo dopuščeno v letu 1931.

Novi grobovi. V ljubljanski bolnici je premrnila po hudi bolezi učiteljica dekšle Šole v Hrastniku ga. Roza Voglar-Knežova. V Hrastniku je poučevala jedva eno leto in je bila pri učencih zaradi svoje dobrotnosti zelo priljubljena. Blago pokojnico je preganjala v življenju kruta usoda in jo je sedaj bela žena tešla njene zemskega trpljenja. Pokopali jo bodo danes ob 16. na pokopališču pri Sv. Križu.

V ljubljanski ženski bolnici je umrla ga. Marta Korosčeva, rojena Chraskova. Pogreb pokojnice bo v nedeljo popoldne ob pol 16. iz bolniške mrtvašnice na evangeličansko pokopališče. — V ljubljanski splošni bolnici je umrla ga. Ivanča Debečeva, vdova po mestnem računskem revidentu. Pogreb bo danes ob 16. — V Ptujcu je umrl v lepi starosti 78 let daleč po Sloveniji poznani notar g. Kazimir Bratkovič. V rodbinski grobnici ga bodo položili danes ob 16. — Nagla smrt je dohitela 16 letnega delavca hrastniške steklarne Gvidona Godčičja. V nedeljo popoldne je bil še na delu, popoldne pa je zbolel in v ponedeljek zvečer umrl. Mati, ki ji je najmlajši sinko ljubez-

Pristne plavajoče gondole ob magični razsvetljavi! — Gondoljerji in trubadurji, pridite na krov! 15359

nivo pomagal, ga bo zelo pogrešala. — Po kojninih blag spomin, žalostno naše iskreno sožalje.

Pojasnilo. Oblastni odbor Narodne odbrane v Ljubljani nam je poslal: Ker se je raznesla vest, da sprejema Narodna odbrana tudi inozemce in s tem nekako ščiti te inozemce pred izgonom iz naše države, opozarjamo predvsem na določbo svojih statutov, po katerih morejo biti člani Narodne odbrane le državljani kraljevine Jugoslavije. Narodna odbrana ve, da je mnogo naših kvalificiranih ljudi brezposelnih samo zaradi tega, ker zavzemajo razna mesta pri nas inozemci. Baš sedaj izdeluje ločen seznam vseh teh inozemcev in bo storila vse, da se število teh pri nas nastavljenih inozemcev do skrajnosti zniža in omeji res le na one inozemce, ki so neobhodno potrebni, in tudi za te le za čas, dokler traja ta neobhodna potreba.

Avtohusni promet na progi Novo mesto - Metlika. Reflektanti na koncesijo za periodično prevažanje oseb z avtobusi na progi Novo mesto - Metlika se opozarjajo, naj najkasneje do 30. t. m. vložijo zadevne prošnje pri banski upravi oddelku VIII. v Ljubljani. V poštev prihajajo le taki prosilci, ki nudijo tako v moralnem kakor v gnotnem pogledu zadostno jamstvo za redno izvrševanje obrti.

F. Čuden
darila za
vsakožar
Prešernova 1.

Vinska razstava za celjski srez. Iz Dramelj nam pišejo: Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva v Dramljah priredi v nedeljo 31. januarja v stari šoli za svoj okoliš in za vse sosesne vinograde vinski razstavo in vinski sejum. Glede na to, da so pridobitve se vabijo vinogradniki iz sosednih občin, ki imajo dobra, sortirana, za razstavo sposobna vina, da se pri glasijo najpozneje do 25. odnosa do 30. t. m. na podružnico v Dramljah pri Celju s točno navedbo, katiko vzorcev bodo razstali. Vsak razstavljalec mora razstaviti po samezne sorte vina po 5 steklenic, katere dobi pri podružnici SVD v Dramljah Opozarjajo se tudi vse one tvrdke, ki želijo razstaviti razno sadjarstvo in vinogradniško orodje, da se pri glase isto tako do 30. t. m. in gori imenovano podružnico. Razstavljalci vna imajo prost dostop, tvrdke pa plačujejo podružnici za kritje stroškov malenkostni prispevek. Ker bo to naša prva vinska razstava za celjski okoliš, se vabijo vsi zainteresirani (vinogradniki in vinski trgovci), da se te važne razstave polnoštevilno udeležijo.

Ciril-Metodove razglednice za Božič in Novo leto se dobe v trgovinah, trafikah in družinski pisarni, Beethovnova ulica 2 v Ljubljani.

Nenadno je osepel. Vojni invalid Kamnik, ki je uslužben v guštanjski Jeklarni grofa Thurna kot čuvaj, je že dalje časa bolehal na ledvicah. Ko je te dni hotel zapustiti službo, je nenadno osepel. Guštanjski zdravnik dr. Erat je pri bolniku došol, da je osepel zaradi bolezni na ledvicah Kamnika so odpehali v mariborsko bolnico.

Avtomobilska nesreča pri Guštanju. Iz Guštanj nam pišejo: Dr. Stefanovič odvetnik na Prevaljah, je povabil sodnika dr. Karlovška, naj se odpelje z njim na poizkusno vožnjo z avtomobilom. V družbi Kriznčkovega soferja so se res odpeljali iz Guštanj, soferja je dr. Stefanovič. Na ovinku pri Vrencumku je bila cesta vsa prekrita z ledom, zaradi česar je avto zdrnil in se zaletel v močno leseno ograjo in v drevo. Sofer je v zadnjem hipu zagrabil z oro roko za volan, z drugo pa za zavoro, a nesreče ni mogel več preprečiti. Sofer je zaradi sunka zletel skozi okno in se poškodovano na glavi. Dr. Stefanovič pa je volan stisnil ob sedež in ga lahko poškodoval. Sodik dr. Karlovšek je k sreči ostal nepoškodovan.

Stoletja že slove staroslavne kletarne križevniškega reda; sortirano vino iz njih toči in dostavlja na dom

RIO, Šelenburgova ul.
15219

Huda telesna poškodba z nožem. Maroh Jožef, viničarja sin, 27 let star, je bil 7. t. m. zaposlen kot delavec pri posestniku Jožetu Vidoviču v Lubčavi. Po večerki se je vračal domov in ga je na cesti nenadno napadel neki Junger Ivan, posestnikov sin iz Majškega vrha, ter ga sunil z nožem v prsa. Junger se izgovarja, da je imel v temi Maroha za Vidovičevega sina, kateremu je bil tudi namenjen sunk. Junger namreč goji do Vidovičevega sina staro sovraštvo in je se hotel z nožem nad njim maščevati. Maron je bil prejeljan v pujsko bolnico, kjer so ugotovili hudo poškodbo. Obstaja nevarnost, da dobi ranjenec vnetje prsne mrene.

Samomur vlomilca. V Gornjem Vakufu pri Bugojnu je žandarmerija v zadnjih dneh zalotila vlomilsko tolpo, ki je baje izvršila petnajst vlomov. Člani tolpe so bili začasno zaprti na orožniški postaji. Ko so se prostori postaje zračili, je 24 letni soljak Tešo Burek porabil ugodno priliko, vzel orožniško puško in si pogljal krogi v glavo. Ostali člani tolpe so bili izročeni sodišču.

S kamni na drveči brzovlak. Iz Poljčan nam pišejo: Te dni je na drveči vlak 506 pri predoru proti Poljčanam na km 312 okrog 15. ure neka ženska metala kamenje. Razbila je pri tem tri ljuđe, ki so edoli v kupejih, so se tega nenavadnega napada silno prestrašili. Sprevednik je, ko je vlak privozil na tukajšnje postajo, o tem početju takoj obvestil službojočega prometnika. Kamenje je razbilo šipe na dveh litijanskih in enem češkem vagonu. Kakor je

Želja, ki jo Božiček lahko izpolni!

Ce hočete narediti za mal denar veliko veselja, potem darujte za Božič fotografski aparat

Voigtländerjevo Jubilariko

To Vam je priročna kamera na zvite filme, velikost 6 x 9 cm in stane v krasni božični kaseti z dvema filmoma samo Din 490.—

Kaj to ni poceni, za tako lepo darilo?

DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA
Prešernova ulica 5. 15277

pripovedoval natak jedilnega voza Vandi Josip, ki je slučajno takrat gledal skozi okno, je omenjena ženska stara kakih 25 let, suha, visoke postave in je imela na glavi belo ruto. Doma je menda iz Sp. Laž in jo je, kakor se čuje, orožništvo že izsledilo. Za svoje surovo početje bo vsekakor občutno kaznovana.

Divjo mačko je ustrelil g. Fran Helmich, gozdni čuvaj kneza Auersperga na Dvoru. Žival je bila samica, težka okrog 10 kg, a temno progno po hrbtu in s črnimi povprečnimi pasovi na košatem repu. Zalezal in ubil jo je na drevesu. Ta izredno škodljiva roparica je v teh gozdih že zelo redka.

KOLENDAR? Pisarna ga še nima? Da veste: samo dr. Černetov Poslovni kalendar! Povsod 30 Din. Ima že novo poštno tarifo. Poslovni adresar Jugoslavije!

Preden uvedete v knjigovodstvo kartoteko, si ogledajte najnovejši švedski kartotekni sistem »Agrippac« v obliki knjige s fiksnimi listi Kartoteka, ki ima mnogo prednosti pred drugimi sistemi, je že vplejana v vseh kulturnih državah. Zastopstvo za Jugoslavijo M. Tičar, Ljubljana.

Za praznike si pripravite sami likerje! 1 l Vaa stane samo 29.60 Din. Zglaste se v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5

Oblike in klobuke kemično čistil, barva, pilisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

Na Gregoričevu akademijo jutri ob 20. v veliki dvorani Uniona bomo pohiteli vsi, ki kolikolič čutimo z lepoto slovenske pesmi in zemlje, ki nam je dala gorkega savčka. Primorska dekleta in fantje nam bodo z deklaracijami in pesmjem ob spremljevanju orkestra »Sloga« prikazali svojo lepoto Gregoričeve pesmi, z nizko vstopnino pa je dana prilika, da žrtvujemo mal dar najbednejšim kmetom onih, ki so morali zapustiti zemljo, kjer sniva svoj večni sen proroški pesnik.

Oblastni odbor in mestna organizacija Narodne odbrane v Ljubljani bosta proslavila tretjo obletnico 6. januarja 1929 z javnim mitingom, ki bo v Ljubljani 3. januarja 1932 popoldne. Narodna odbrana opozarja že sedaj vse organizacije na ta miting a prošnjo, naj v istem času nimajo svojih prireditve.

Preporočeni bodo proslavili rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. s slavnostno akademijo pod pokroviteljstvom direktorja g. Juga in častnega damskega komiteja. Prireditve bo v sredo 16. t. m. ob 20 v dvorani Trgovskega doma. Program sestavljajo orkestralne, deklamatorske in pevske točke, solopetje, violina-solo, sakso-

Nikdar ne boste občutili zgage, ako po jedi pijete

ALPINAC čaj

ZOBOZDRAVNIK
Dr. Franjo Gruden

SE JE PRESELIL V BEOGRAD
Pašičeva ul. 7/1

(zraven Terazij) in ordinira od 9. do 12. in od 3. do 6. ure. 15211

STEKLENI

nastavki Din 16.—
Vaze od Din 8.— naprej
Peplniki Din 5.—, 5.50, 6.50, 8.—
Doze za maslo Din 9.50
Kože za sladkor 11.—

pri Ant. Krisper, Ljubljana
MESTNI TRG 26.

VARTA
RADIO-AKUMULATORI

PONOVNO POJEFTINILI

Din. 225.—
Din. 200.—

Sve večja potrošnja omogočajo sve povoljnije cene

DLH1

SMUČARJI! SPORTNIKI!

Predno se odločite za nakup smučk, palic, vezel itd., zahtevajte brezplačni smučski posvetnik od tvrdke

IVAN SAVNIK
Kranj

Cene brezokupacijske

fon-solo. Spored bodo izvajali dijaki, ki so dosegli že odlične umetniške uspehe. Vse-akor bo ta dijaška prireditve zadovoljila vsakogar. Po akademiji bo ples ob zvokih priznanega jazza Sonny-boy. Poskrbljeno bo tudi za dobro založeno okrepčevalnico. Posebnih vabil ne bo. Ker je čisti dobiček prireditve namenjen fondu za kolonijo bolnih članov ob morju, pozivamo javnost, da s polnoštevilnim obiskom podpre to hvale vredno akcijo.

Napredovanje gledaliških igralcev. S kraljevim ukazom sta napredovala člana ljubljanskega Narodnega gledališča g. Fr. Habič in Franc Rus in VIII. v VII. položajno skupino.

Drvi se bo uprizorila v operi po daljšem presledku opereta »Maskota«, ki je imela v pretekli sezoni v režiji g. B. Krefta velik uspeh. Režiser je letošnjo uprizoritev izpopolnil z novimi domisleki. V tenorski vlogi nastopi g. Ivelja, naslovno vlogo poje ga. Polčeva, Flametto ga. Spavova. Gg. Povhe, Peček, Janko pa tvorijo zabavni moški trio. Poleg g. Simončiča in Sekule sodeluje še ves baletni zbor z novo nastudiranimi točkami. Opereto dirigira g. kapelmik Stritof.

Cankarjeva proslava bo jutri v Delavski zbornici v počastitev spomina 13 letnice pisateljeve smrti. Predvajale se bodo deklamacije, recitacije, pevske in godbene točke ter drama »Hlapci« I. akt. Zaradi ogromnega zanimanja si nabavite vstopnice v predprolaji pred dvorano danes od 19 do 21. in jutri od 8. do 12. ter od 15. dalje.

Redna plesna vaja S. K. Svobode - Ljubljana

je danes ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. 15385

Dance premijera »Na robu Sahare« v Matici. Z. K. D. predvaja dance premiero kulturnega zvočnega filma, ki nas vodi v malo znane kraje severne afriške obale, v Cirenajko, Tunis in Tripolis. Ogromne, še danes dobro ohranjene razvaline, stari rimski dvorci, vodovodi in dolžini več kilometrov pričajo, da je v teh krajih že pred 2000 leti domovala evropska kultura. Filmska kamera, ki jo je spretno vodil dr. Horst, avtor tega Ufinega filma, nam pokaze slovito mesto Matmati, kjer prebiva nad 5000 ljudi v podzemeljskih duplinah. Pred mestom Tripolis se pogrezne nemo na dno morja in tu gledamo čudovito življenje rib in drugih morskih živali. V filmu vidimo, kako težave imajo ljudje teh krajev z vodo, kak križ je z njeno dobavo in kako skrbno jo ljudje razdeljujejo. Prekrasne so slike mohamedanskih žena, zabavni in zanimivi so posnetki, v katerih gledamo šege in običaje Arabcev. Vidimo in čujemo svete dervise in njih molitve, med katerimi požirajo pred zbranim ljudstvom žive strupene skorpionce. Krasen film, ki bo zanimal slehernega inteligenta. Danes bosta dve predstavi, in sicer prva ob 14.30, druga pa ob 18 v Matici. Priporočamo, da si vsako ogleda ta film. Cene so izredno nizke.

V nedeljo, 13. t. m. ob 14.30 NOGOMETNA TEKMA

Hašk Zagreb - Ilirija

Igrišče Ilirija. Ob vsakem vremenu. 15333

Za ponesrečence katastrofe v Levcu pri Celju se bo brala služba božja jutri ob 9. v slovenski starokatoliški cerkvi na Gosposvetski cesti št. 9.

Za pomožno akcijo so doslej poleg že objavljenih darovalci po 1 odst. in več od svoje mesečne plače naslednji: uradnik Mestne hranilnice, profesorski zbor mestne ženske realne gimnazije, uradništvo OUZD Komercialne banke, Narodne banke, Jadranske zavarovalne družbe, Poštne hranilnice, Vzemne pomoči in Podpornega društva mestnih delavcev. Izmed trgovcev so darovali: Kovač Fran 5 kg čaja, tvrdke Železnikar Ivan, Vokač in Gerkman Lenassi pa so poslale razno manufakturno blago. Bednim stanovalcem barak v Mestnem logu je prisločila na pomoč tvrdka »ARBOR« (g. Heng) z deskami in kurilom. V celoti se je na okoliš pomožne akcije odzvala zadruga mesarjev, ki so darovali in denarji in živili. Častno so se odzvali tudi ljubljanski gostilničarji.

Someščani, ki še niste imeli prilike odzvati se oklicu pomožne akcije, poslužite se nabiralnic darov za pomožno akcijo. ki so organizirane v vseh mestih in osnovnih šolah in na vseh glavnih mitincah. Beda je čimdalje večja, pomoč je potrebna. Dvakrat da, kdor hitro da.

Ljubljanski trgovci za pomožno akcijo. Predsedstvo Gremija trgovcev je že pred dnevi obvestilo mestni socialno-politični urad, da se pripravila skupna akcija trgovcev za sodelovanje pri pomožni akciji. Na gremijski seji, ki bo prihodnji teden, se bo določil način te akcije s strani trgovcev.

Simfonični koncert. Opozarjamo, da bo v petek, 18. t. m. v dvorani Uniona simfonični koncert Slovaške filharmonije iz Bratislave. Slovaška filharmonija je bila ustanovljena po prevratu, šteje 65 članov orkestra in je danes prav za prav drug reprezentativni simfonični orkester Češke slovaške Koncert, ki ga bo izvajala v Ljubljani. Ima dvoje del slovaških avtorjev. In sicer starega slovaškega komponista dr. Bella in mlajšega Maršika. Iz osta le češke literature sta na programu zasto pana najodličnejša mojstra Smetana in Dvořak. Simfonični orkestri imajo v Ljubljani vedno veliko privlačno in prepričani smo, da bo tudi ta koncert dobro po-

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 2730

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri

slavni JACK HOKIE

v senzacionalni pustolovini

„GORSKI VRAG“

Senzacija nad senzacijo!

Cene 4 in 6 Din.

sečen, saj bo to prvi nastop slovaških simfonikov v našem mestu. Vstopnice se že dobe v Matici knjigarni.

Reprezentančni ples. Zveza slušateljcev Aleksandrove univerze je sklenila, da letos na prireditvi reprezentančnega plesa Ta ples je vsako leto največja družabna prireditve v Sloveniji in najizdatnejša denarna opora dijaških strokovnih društev Zveza je pa mislila, da se mora v današnji gospodarski krizi odpovedati prestižu, katerega ji daje omenjeni značaj reprezentančnega plesa. Socialni čut ne dovoljuje, da bi se vršile vesele prireditve, med tem ko se širi beda in se ostri brezposelnost. Vsi akademiki so prepričani, da bo javnost razumela njihov korak in jih drugače podpira.

Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola bo igral v nedeljo 13. t. m. v Narodnem domu (vhod z Bielweisove ceste) v seloigro v 4 dejanjih »Gašperček dvorni norec«. Začetek ob 16.

Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani priredi božičnico 13. t. m. ob 10. popoldne v telovadnici srednje tehniške šole v Gorjupovi ulici. Prijatelji in dobrotniki so vlnjudo vabljeni!

Seja častnega damskega komiteja za XII. slovaški večer bo v sredo 16. t. m. v damski sobi »Emonce«.

Pekovski pomožni zbor v Ljubljani sklicuje za nedeljo 13. t. m. članski sestanek z važnim dnevnim redom. Sestanek bo v salonu hotela »Lloyd«, Sv. Petra cesta, ob 10. popoldne. Udeležba za vse strogo obvezna.

Oddaja ribolova v mestnem ribniku pod Tivolijem. Mestno načelstvo bo oddalo ribolov, oziroma gojitev ribarstva v mestnem ribniku pod poturnsko graščino po javni dražbi. Dražba bo v soboto 19. t. m. ob 10. popoldne v mestnem ekolojatu. Dražbeni pogoji so na vpogled istotam med uradnimi urami.

Kidanje snega. Mestno načelstvo opozarja hišne posestnike, lastnike parcel itd. na dolžnost, ki jim jo nalaga točka 82. cestnopolijskega reda ljubljanskega. Čim zapade sneg morajo poskrbeti, da so hodniki ob hišah in parcelah temeljito osnazeženi. Snaženje in posipanje je izvršiti v širini hodnika ali pešpota, odstraniti je sproti zledenele grude in kepe snega ter vsako jutro znova posipati z žaganjem ali pepelom gladke in polzke hodnike. Kadar zapade sneg ponovi ali se napravi poledica, je snaženje in posipanje opraviti vsaj do 7. zjutraj. Pri neprestanem sneženju je osnažiti hodnik ali pešpot večkrat na dan in tako posipati, da ni nevarnosti za pešce. Z dvorišč se ne sme sneg ali led skladiati na cesto, temveč ga je izvoziti v Ljubljano ali na odkazana skladišča. Sneg, ki sam zdrči ali se pomoče s strehe, morajo hišni posestniki nemudoma na svoje stroške zvoziti s ceste. Redno je treba čistiti tudi kote in odtočne jarke ob hodnikih, da ob južnem vremenu ne nastane poplava hodnika. Kdor zanemari ta dolžila, bo kaznovan. Vrh tega sme mesto načelstvo izvršiti dotično opuščenje ali nemarno opravljeno delo na stroške zamudnega lastnika hiše.

Bedasta izmišljotina. Po Ljubljani so začele krožiti vesti, da sta pred dnevi napadla dva orožnika v bližini Lukovice pri Domžalah neko žensko, jo umorila in oropala. Ljudje so pripovedovali celo podrobnosti. Orožnika sta baje vedela, da nosi ženska pri sebi precej denarja, in sta se je lotila. Nista pa vedela, kakor se govori, da je korakal precej daleč za žensko njen sin, ki je opazoval početje orožnikov. Tega da sta pozneje orožnika aretirala, ukenila in ga označila za morilca. Ko sta ga privedla na sodišče v Brdo, pa da ju je fant razkrinkal. Informirali smo se o zadevi na vseh pristojnih mestih in zvedeli, da ni prav nič resnice na teh neumnih govoricah. Vse govorice so prosto izmišljene. Dotičnik, ki si je celo krvavo zgodbo izmisli in jo priel širil, se je slabo odrezal, kajti ne gre na tak način blatiti naših vrlih orožnikov.

V vodo je padla. 67 letna zasebnica Terezija Mehletova, stanujoča v Rožni dolini, je odšla v četrtek popoldne prst perilo na Glušičko. Kmalu za tem pa je začel v bližini stanujoči posestnik Ivan Babnik obupne klice na pomoč. Babnik je takoj prihitel na mesto in našel Mehletovo v vodi. Potegnili je ženičo zopet na suho in jo spremil domov. Mehletovo je med pranjem neopazoma popadla slabost, zaradi česar je padla v mrzlo vodo. Njene poškodbe k sreči niso hude.

Nepoštenjaki povsod. V šišenski cerkvi je neznan storilec vlomil puščiko in ukradel nekaj drobnosti. — V neki trgovini v šolskem dreveredu je ukradel neznan žanec Franciški Vrhovčev usnjato denarjico z okrog 300 Din gotovine. — Enako smolo je imel te dni zvečer Franco Kožuh iz Hranilniške ulice, ki mu je nekdo ukradel iz žepa suknje na poti domov srebno uro z zlato verižico v vrednosti 1000 Din. — Slikarju Ferdinandu Klančiču je nekdo izmaknil iz suknjice, ki ga je obelil med delom na baraki v Gerbičevi ulici, iz žepa 200 Din gotovine. — Predsedničjim so neznan vlomilci vrli v Dukičovo barako na Grudnem nabrežju ter pokradli na škodo delavcev razno obleko v vrednosti 1000 Din. — Iste noči se je nekdo spila-

OBIŠČITE

KOROŠKI SMUŠKI RAJ (Kanzelhöhe)

pri Beljaku (1500 m), gorski hotel z dependanco in najmodernejšim komfortom. Smuška skakalnica, drsališče, ledno strelišče. Vodovod, skupno kopališče. Smuški učitelji. Sporna poročila. Pension 8-15. 369

Prvi vtis je najvažnejši. Lepi beli in z osvežujočo zorno pasto Chlorodont negovani zobje dajejo vsakemu licu posebno dražest. Poskus vas bo prepričal. Tuba 8.— Din.

Zvočni kino Idea!

Danes premiera!

Film največjih senzacij! Atraksije, kakršnih še nismo gledali v filmu

George O'Brien

NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Danes zadnji dan

za obnovo srečk

Od ponedeljka dalje bodo eventuelno neobnovljene srečke na razpolago novim interesentom.

ZADRUŽNA HRANILNICA r. z. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 1.

zli v nezaklenjeno skladišče v Korunovi ulici 7 ter odnesel Francu Vrečko dva para čevljev, suknjic in še nekaj drugih predmetov. — Tatovi so posetili tudi hišnico Jerneja Grošlja v Cesarski ulici 3 ter mu odnesli iz hiše kovčeg, v katerem je imel razno obleko in različno orodje.

u— Zopet napad pod Rožnikom. Te dni okrog 20. zvečer je bila na cesti na Rožnik zopet napadena neka služkinja. Vračala se je zvečer domov, nenadno pa sta planila iz gozda proti njej dva neznana moška, ki sta jo izkušala podreti po tleh in ji iztrgati ročno torbico. Služkinja pa je na vse grlo kricala na pomoč, zaradi česar sta napadalca pobegnila v gozd. Napadenka zaradi razburjenja v trenutku napada napadalec ni mogla opisati.

u— Gospodinska pomočnica, št. 9. In 10. je izšla v skupnem zvezku. Posamezen izvod stane 2.50 Din.

u— Redna plesna vaja plesnega oddelka Ljubljanskega Sokola bo v nedeljo. Začetek točno ob 20.

u— Redna plesna vaja SO »Preporod« bo drevi v dvorani Trgovskega doma. Vodstvo plesni mojster S. Jenko. Godba jazz »Odeon«. Vljudo vabljeni!

Iz Maribora

a— Koncert. Po večletnem presledku je pevska odsek »Svobode« zopet začel s koncertnimi prireditvami. Tak koncert bo drevi ob 20. v veliki kazinski dvorani. Kakor posnemamo po sporedu, nastopi društveni mešani, moški in ženski zbor. Dirigent zboru g. A. Faganelli zapoje nekaj baritonskih solospjevov (pri klavirju g. D. Cvetko). Spored vsebuje 18 narodnih in umetnih pesmi in bo po svoji pestrosti nudil poslušalcem lep kulturni večer. Glede na izredno nizko vstopnino bo prireditelj gotovo deležna lepega obiska.

a— Iz gledališča. Nova premiera bo jutri ob 20. Uprizorila se bo slavna Gogoljeva komedija »Zemlja«, ki spada med najuspešnejše in najbolj igrane ruske komedije sploh. Vsebinsko je silno zabavna, osebe so orisane s mojstrsko roko. Hudožestveniki so dosegli s to komedijo na svojih turnejah sijajne uspehe. »Zemlja«, ki je že svojčas na mariborskem odru dosegla odlične uspehe, režira režiser g. H. Tomasič. Popoldanska predstava v gledališču bo »Zemlja smehljaja«, na kar opozarjamo zlasti občinstvo, ki sicer med tednom ne more v gledališče.

a— Izredni glavni zbor Zveze obrtnih združenj bo to nedeljo ob pol 9. v mestni posvetovalnici. Razpored razprav: 1.) Aktualna davčna vprašanja; 2.) poročilo k novemu obrtnemu zakonu; 3.) sprememba zveznih pravil. — Odbor.

a— Pevski odsek Svobode priredi drevi ob 20. v veliki dvorani. Kazine po večletnem presledku pevske koncerte, na katerem bo poleg mešanega moškega in ženskega zbora nastopili tudi baritonist Faganelli.

a— Tujakoprometna zveza v Mariboru je poklonila Mariborskemu zimskosportnemu podsavezu za gradnjo skakalnice 3000 Din. Naj bi lepemu vzgladu sledili še drugi!

a— Obupana žena. Težke razmere so mlado, 27 letno ženo Klaro P. iz Maribora tako potle, da je vzela možovo britve in si prerezala žile v zapestju levice. Z reševalnim avtom so jo prepeljali v bolnico, kjer so jo rešili samovoljne smrti.

a— Nezgode. V splošno bolnico so pripeljali četrtnega Frančka Purgaja, ki si je pri skakanju zlomil desno nogo. Posestnikemu sinu Ivanu Raku iz Vrtač pa so domaći pripravili vročo kopel iz domačih zdravil, da bi si ozdravil revmatizem. Po nesreči pa se je lesena kad preukucnila in vrela kopel se je polila po njegovih nogah. Dobili je hude opekline in so ga morali prepeljati v bolnico.

a— Ribji trg. Včeraj so prodajali sardelice po 16 Din, ocaše, sipe in kablji po 22 Din kg. Domačih krapov je bilo 80 kg in so jih prodajali po 6 do 8 Din kg.

a— Iz bioskopov. Grajski kino: od danes dalje »Tennica«. Nemški vellefilm. Heinrich George, Dita Parlo, Gustav Diesel, Paul Morgan v glavnih vlogah. Union kino od danes dalje »Ljubavi regiment«. Vojška opereta. Dolly Haas, Gustav Fröhlich, Tibor Halmay.

Iz Celja

a— Z Ljudskega vseučilišča. V sredo je predaval dunajski vseučiliški profesor, raziskovalec Sibirije g. dr. Hans Halm o Sibiriji. Zelo zanimivo je opisoval to bogato zemljo vseh možnosti, ki v vseh pogledih napreduje zelo naglo. Lepe skopične slike so ilustrirale besedo in z vseh strani osvetljevale zanimivosti skoro brezmejne, neizčrpne zemlje, ki bo v doglednem času pač povsem poseljena. Dve uri trajajočemu izjavljanju je sledila popolnoma napolnjena dvorana z največjo pozornostjo.

a— Nočni požar v okolici. V sredo okrog 21.15 je bilo obveščeno celjsko Gasilno in reševalno društvo, da gori v šmarjeti pri Celju. Gasilci so se nemudoma odpeljali z avtomobilom in motorno brigado in šmarjeto, kjer so ogromni plameni uničevali gospodarsko poslopje posestnika Zagorenca. Združeni gasilci iz Celja in Gaberja so napeljali cevi v bližnjo Hudinjo, iz katere so črpali potrebno vodo. Ogenj je bil kmalu omejen in pogasjen. Zgoraj je streha z vsem senom in slamo, dočim je gasilcem uspelo ohraniti spodnji del gospodarskega poslopja. Škoda je znatna. Vzroka požara še niso ugotovili. Gasilci so se vrnili ob pol 24. v mesto.

a— Pripovedano. Red na mestu nesreče v Levcu pri Celju je vršilo celjsko orožništvo pod poveljstvom poveljnika orožniške čete g. kapetana I. razreda Mehleta in ne Hvala, kakor je bilo objavljeno.

Iz Trbovelj

a— Kino Sokol bo predvajal drevi ob 20. alpski film »Brezkončna ljubezen« in zvočno ša.ogro.

Iz Hrastnika

a— Kino Narodni dom bo predvajal danes v soboto in jutri v nedeljo 1. del filma »Grof Monte Christo«. V nedeljo ob 17. bo v Narodnem domu občni zbor Protituberkulozne lige. Ob tej priliki se bo predvajal brezplačno zdravstveni film »Dva brata«.

Iz Krškega

kr— Vodnikove knjige. Člani naj blagovoljno knjige odvzeti v trgovini G. Hočvarja. Dobe jih vsak dan.

kr— Vinski pridelek. Na podlagi prijav vinogradnikov tukajšnje občine je bilo letos pridelanega celih 6538 hl vina, kar je za gorice krške občine malo število. Ker se računa za 1 l pridelanega vina 2 kg grozdja, je bilo grozdja celih 1,307.600 kg.

Iz Ptuj

j— Koncert Glasbene Matice. Drevi ob 20. bo v dvorani Glasbene Matice koncert godalnega kvarteta in pevskega zbora. Prvič nastopita ženski in mešani zbor, ki sta že dosegla lepo ubranost. Nihče naj ne manjka!

j— Oseba vest. Sreski načelnik g. dr. Vaupotic se je vrnil z bolezenskega dopusta in zopet prevzel posle sreskega načelstva.

j— Proračun sreskega cestnega odbora je davčnim zavzemanem na vpogled v uradnih prostorih cestnega odbora na mestnem magistratu za čas od 5. do 20. t. m. V istem roku naj se tudi vložijo eventualni ugovori Proračun izkazuje primanjkljaja 1.433.039 Din, ki se bo kril z donosom okrajnih cestnih doklad na neposredne državne davke.

j— Uvoznikom mesa. Vsi, ki uvažajo v mesto meso, se opozarjajo na naredbo mestnega načestva, po kateri mora biti vsak posamezen kos mesa zigosan in opremljen z izkaznico pristojnega živnozdravnika. Brez nadpregleda se meso ne sme prodajati in tudi ne pokloniti. Vse pošiljke je treba pripeljati v mestno klavnico, kjer se izvrši nadpregled. Pristojbina za nadpregled za vsak kos je 5 Din.

j— Tatvina kolesa. Stross Franc, sin trgovca v Ptuj, se je le za kratek čas pomudil v trgovini Artenjak & šosterič. Med tem časom je pustil kolo pri vratih. Ko se je vrnil, kolesa ni več našel.

e— Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 21. krasni zvočni film »Arijana« z Elizabeto Bergerjevo v glavni vlogi.

e— Nemudoma obnovite srečke drž. razredne loterije, ker bodo sicer prodane drugim interesentom.

Iz Kranja

r— Kino v Narodnem domu bo predvajal drevi ob pol 21. pravkar v Ljubljani predvajani film »Črni ciklon«, kot dodatek pa izvrstno dvodeljansko šalo in nacionalni film »Kraljev teden v Ljubljani«. Da bo omogočen poset teh lepin filmov prav vsem, je tudi vstopnina znatno znižana.

r— Gremij trgovcev v Kranju bo imel 13. redni občni zbor v četrtek 17. t. m. ob 13. v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Kranju. V primeru, da občni zbor ob določenih uri ne bo sklepečen, se bo po pravih vršil zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom uro pozneje, ne glede na število prisotnih.

Iz Trziča

č— Kino predvaja v soboto 12. in nedeljo 13. t. m. zvočno opereto »Valček čar« (Smehljajoci se poročnik) in Paramount tednik.

č— Občni zbor. Sadržarska in vrtnarska podružnica v Trziču sklicuje svoj letošnji občni zbor za nedeljo 20. t. m. ob 9. dopoldne v osnovni šoli v Lomu z običajnim dnevnim redom. Člani, udeležite se!

Iz Novega mesta

n— Glasoviti grafolog Karmah v Novem mestu, hotel »Metropol«.

GOSPODARSTVO

Stanje Narodne banke

Iz pravkar objavljenega izkaza Narodne banke od 8. t. m., je razvidno, da se je zlata in devizna podlaga zmanjšala za 22.4 milijona Din (v zadnjem izkazu je bilo za beleženo povečanje za 31 milijonov). Na drugi strani pa vidimo, da se je stanje deviz, ki se ne vstjejejo v podlago, povečalo za 2.2 milijona Din. Posojila na menice so se ponovno dvignila, in sicer za 13.0 milijonov Din in znašajo sedaj že 1888.7 milijonov Din. Nesprotno pa kažejo lombardna posojila zopet nazadovanje za 4.1 na 281.5 milijona dinarjev. Začasno posojilo glavne državne blaginje je ostalo nespremenjeno na višini 275 milijonov Din. Obrok bankovcev, ki se je po zadnjem izkazu povečal za 160 milijonov Din, se je nadalje dvignil za 44 milijonov na 5273 milijonov dinarjev. Zato pa so obveznosti na pokaz nazadovale za 96.1 na 482.5 milijona Din. To nazadovanje obveznosti na pokaz je povzročilo znatno zmanjšanje živornih vlog, državnih pridobitnih podjetij od 133 na 53.5 milijona Din. dočim so privatne živorne vloge ostale nespremenjene, živorne vloge države pa so se celo povečale za 10 na 84 milijonov. Ker se je skupna vsota obtoka in obveznosti na pokaz zmanjšala, je odstotno kritje ostalo skoro nespremenjeno. Kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah je le nazadovalo od 37.3 na 37.1 odst., kritje v zlatu samem pa se je celo povečalo od 30.4 na 30.5 odstotka.

Stanje na dan 8. decembra je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 30. novembra): aktivna: podlaga 2137.4 (—2.4), od tega v zlatu 1757.9 (+0.3), v valutah 3.3 (+0.8), v devizah 376.2 (—3.5); posojila na menice 1888.7 (+13.0); lombard 281.5 (—4.1); začasno posojilo drž. blaginje 275.0 (—); pasivna: obrok bankovcev 5273.1 (+34.0); obveznosti na pokaz 482.4 (—69.1); od tega nasproti državi 84.3 (+10.1), po živornih računih 344.6 (+0.4), po raznih računih 53.5 (79.6); razne obveznosti 740.1 (+21.8).

Radikalni nemški ukrepi glede znižanja cen, najemščin in obresti

Nemška vlada je te dni izdala novo obsežno zasilno uredbo, ki radikalno in globoko posega v gospodarsko življenje. Ukrepi, ki jih je vlada podvela za to uredbo glede cen, obresti in najemščin, so tako dalekosežni, da za mnoge nove določbe ne najdemo tako kmalu primere v kaki drugi moderni državi. Namen teh ukrepov pa je ta, da se nemško gospodarstvo v letošnji težki zimi obvaruje katastrofe. Že način, kako je Nemčija pred meseci uvedla prisilno gospodarstvo s tujimi plačilnimi sredstvi, je bil svojevrsten in radikalen; to devizno gospodarstvo je danes tako podrobno izgrajeno, da skoro ne pušča nobene možnosti izgrajevanja. Z novo uredbo hoče Nemčija po deloma že izvršenem znižanju plač in med izelit še znižanje splošnega nivoja cen. V koliko bo ta poizkus uspel, bo pokazala šele praksa. Vsekakor pa je treba ugotoviti, da se nemška vlada ni upala načeti najvažnejšega vprašanja, to je visokih agrarnih carin, ki gredo do 100 in več odstotkov svetovne tržne cene in v prvi vrsti povzročajo podražitev življenja. Po mnenju kancelarja Brüninga, je nemški vladi ta pot zaprta; to da Nemčija bo morala končno vendar spoznati, da pri pretirani zaščiti kmetijske produkcije, ki povzroča v Nemčiji znatno višje cene živilom nego v marsikateri drugi industrijski državi, ne bo mogoče doseči zaželjenega cilja, to je znižanje splošnega nivoja cen.

Prvi del zasilne uredbe vsebuje določbe glede cen, ki se morajo načelno znižati za 10%. V prvi vrsti se imajo v notranjem prometu znižati za ta odstotek cene, ki so enotno določene od strani kartelev, sindikatov itd. za prodajo v veletrgovini ali na drobno. To velja zlasti za cene železa, železnih izdelkov, gradbenega materiala, kemikalij, papirja, stekla, golovega tekstilnega

blaga itd. 10% znižanje se mora izvršiti do konca leta, in sicer glede na cene, ki so veljale 1. julija t. l. Če državni gospodarski minister smatra, da je za gotove vrste blaga potrebno še nadalje znižanje cene, lahko obsega tega znižanja posebno določi. Če karteli ali sindikati ne znižajo cen, kakor jim je predpisano, tedaj postanejo neveljavne dotične kartelne ali sindikalne pogodbe, kolikor se tičejo cen. Blago, ki se v nadrobni prodaji razpeta kot znakovno blago, se mora prav tako pocieniti za 10%, čeprav je bilo za tako blago že enkrat predpisano 10% znižanje cen. Posebne določbe vsebuje uredba glede 10% znižanja cen promoga in dušikovih ter kalijevih gnojil. Ureditev nadrobni prodajnih cen za ostalo blago prepušča uredba posebnemu državnemu komisariju, ki dobi izredna pooblastila. Ta pooblastila gredo tako daleč, da je komisar upravičen zapreti obrate in trgovine, ki ne upoštevajo njegovih navodil. Za komisarja je imenovan nadžupan iz Leipziga dr. Gerdeler.

Povsem nepričakovano so prišli ukrepi glede prisilne konverzije obresti vseh domačih vrednostnih papirjev. Ko se je pred dobrim mesecem v inozemstvu raznesla vest, da namerava nemška vlada prisilno znižati obrestno mero vrednostnih papirjev, je bilo oficijelno objavljeno, da na konverzijo obrestne mere za inozemske dolgove nihče ne misli in da se tudi glede znižanja obrestne mere za domača posojila ni nič razpravljalo. Danes pa je konverzija domačih posojil z zasilno uredbo predpisana, kar je v Nemčiji izzvala splošno presenečenje. Podrobne določbe glede konverzije bodo se predpisane z izvršilno naredbo. Zasilna uredba vsebuje samo načela za izvedbo znižanja obrestne mere. Kot normalna obrestna mera vrednostnih papirjev se smatra mera 6%. Vrednostni papirji, ki imajo nominalno obrestno mero preko 6 do 8%, se imajo konvertirati na 6%, papirji z višjo nominalno obrestno mero pa za eno četrtino (10%) papirja se torej spremenijo v 7¼%. Ta konverzija obsega zastavne liste in druge hipotekarno zajamčene obveznice, kakor tudi posojila države in dežel. Izvzeti pa so od konverzije vrednostni papirji, ki so bili emitirani v inozemstvu. Konverzija bo obsegala znaten blok nemških notranjih posojil v nominalnem znesku 15 milijard mark. Znižanje obrestne mere pa mora iti na delo v korist državnih, to je državi, deželam, občinam in privatnim hipotekarnim dolžnikom.

V zasilni uredbi je predvidena tudi akcija za znižanje debetnih obresti pri denarnih zavodih. V zvezi s to akcijo je nemška Državna banka že znižala diskont od 8 na 7%, lombardno obrestno mero pa od 10 na 8%. Dolžniki po kontokorentu bodo že po običaju deležni tega enodstotnega znižanja, ker nemški denarni zavodi glede debetne obrestne mere vedno sledijo spremembam diskonta Državne banke. Toda pričakovati je, da bo komisar za denarne zavode, ki ima nalogo sporazumno z organizacijami denarnih zavodov od konca leta doseči znižanje debetnih obresti, vztrajal na tem, da se ta obrestna mera ne zniža samo za 1% kakor diskont, temveč za 2%, tako da bo napetost med diskontom in debetno obrestno mero reducirana na isto višino, kakor je veljala pred nastopom finančne krize. Debetne obresti s provizijami vred bodo torej znižane od sedanjih 12—14% na 10—12%. Zasilna uredba daje državnemu komisariju za denarne zavode pravico samostojno določiti pogoje za kredite pri denarnih zavodih, če do 31. decembra ne pride do sporazuma.

Posebni del zasilne uredbe je posvečen znižanju najemščin za stanovanja in obrtne prostore. Hišni davek se s 1. aprilom zniža za 20%, potem pa se ima polagoma povsem ukiniti. Istočasno pa se morajo najemščine v starih hišah (kjer so sedaj maksimirane v višini 120% predlovene najemščine) znižati za 10%. Najemščine v novih hišah, ki niso zakonsko maksimirane, pa se imajo, če so bile hiše zgrajene tudi iz prispevkov hišnega davka (polovica dohodkov tega davka se v Nemčiji nabirala za dajanje gradbenih posojil), znižati v razmerju znižanih bremen, tako da bo tu znižanje znašalo do 15%. Vrh tega daje uredba vsakemu na-

jemniku enkratno pravico, da najemne pogodbe, ki so bile sklenjene pred 15. julijem t. l. in tečejo preko 31. marca 1932, predčasno razkazuje.

Končno vsebuje zasilna uredba tudi druge za gospodarsko življenje važne odredbe. Eksekutivna prodaja kmetijskih posestev se lahko odloži do konca prihodnje letine. Pri eksekutivnih prodajah kakršnihkoli posestev ne sme biti prodajna cena manjša kakor sedem osmin vrednosti zemljišča. V nezgodnem zavarovanju se ukinejo nižje stopnje rent. V pogledu plač in mezd prenehajo s 30. aprilom 1932 veljati vse tarifne pogodbe in se imajo reducirati na stanje, kakor je bilo v početku l. 1927., razen če sedaj ne presegajo tega stanja za več kakor 10%. Plače in mezde oseb v javni službi se znižajo za 9 odn. 10%. Železniške vozne cene za blago se znižajo za 300 milijonov mark, odstotno pa za 10—15%, v posameznih primerih do 25%. V finančno-političnem pogledu se končno davek na poslovni promet poveča na 2% in se uvede pavšaliranje prometnih faz (kakor je bilo lani uvedeno pri nas).

== Naš železniški tovorni promet, ki se je letos v mesec. aprilu, maju, juniju, juliju in avgustu po številu natovornih vagonov celougodneje razvijal nego v letu 1930., je v septembru zopet padel na višino lanskega leta, v oktobru pa je bil po najnovejših podatkih precej manjši nego lani. Zadnje mesce je bilo natovornih na naših železnica naslednje število vagonov (v oklepajih razlika nasproti odgovarjajočemu mesecu l. 1930): april 121.424 (+3518), maj 132.238 (+7583), junij 137.635 (+15.141), julij 147.147 tisoč 574 (+12.403), avgust 164.402 (+20 tisoč 971), september 161.150 (+41), oktober 170.537 (—3506).

== Ustavitev obrata. Tvornica svinčenih izdelkov Sajovic & Co. v Ljubljani (Šiška) je te dni ustavila obratovanje in je odpustila 32 delavcev. Podjetju, ki izdeluje svinčene tube, manjkajo za vzdrževanje obrata potrebna naročila, kar je predvsem pripisati velikemu uvozu tega blaga iz inozemstva zaradi malenkostne carine, ki ni večja, kakor za najenostavnejše in neobdelane izdelke iz svinca.

== Tovarna elektrod na Dobravi. Tovarna Kranjske industrijske družbe na Blejski Dobravi, kjer se izdelujejo elektrode in anode za električne peči, obratuje že dolgo v zelo skrčenem obsegu, ker so one industrije, ki potrebujejo njene izdelke, zaradi obče gospodarske krize omejele ali celo popolnoma ustavile obratovanje. Bati se je bilo, da bo treba zaradi tega tudi obrat na Dobravi docela ustaviti. Da pa se to vsaj zaenkrat prepreči, je Kranjska industrijska družba sprejela ponudbo za izvršitev večjega naročila elektrod za izvoz v Rusijo, čeprav je cena za to naročilo izredno slaba.

== Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Engelberta Straha, posestnika in usnarja na Mirni 25 (poravnalni upravnik Fran Mastnek, notar v Trebnjem; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Trebnjem 9. januarja 1932 ob 10., oglasitveni rok do 4. januarja).

Borze

11. decembra.

Na ljubljanski borzi je danes deviza New York zopet znatneje popustila in so temu padcu sledile tudi devize Trst, Bruselj in Amsterdam, dočim so se devize London, Pariz in Praga za malenkost okrepile.

Na zagrebškem efektom tržišču je Volna škoda nadalje nekoliko popustila, naker se je pa zopet dvignila. Za aranžma je bila najprej zaključena po 253 in pozneje po 258, za kaso po 251 in 254 in za december po 253. Tudi dolarski papirji so bili nekoliko slabšeji in je prišlo do prometa v 8% Blatromem posojilu po 58 in v 7% po 51 in 50.50. Promet je bil samo še v begluških obveznicah po 41.25.

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2274.74 — 2283.58, Bruselj 783.86 — 786.22, Curih 1097.85 do 1101.15, London 182.06 — 189.56, New York 5611.30 — 5628.30, Pariz 221.54 — 222.20, Praga 166.87 — 167.37, Trst 287.26 — 293.26.

POGREB

Zagreb, Amsterdam 2274.74 — 2283.58, Bruselj 783.86 — 786.22, London 182.06 do 189.56, Milan 287.26 — 293.26, New York kabe 5639.30 — 5650.30, New York ček 5611.30 do 5628.30, Pariz 221.54 — 222.20, Praga 166.87 — 167.37, Curih 1097.85 — 1101.15, Curih, Beograd 9.06, Pariz 20.18, London 17, New York 518.12, Bruselj 71.475, Milan 28.40, Madrid 42.75, Amsterdam 207.10, Berlin 121.50, Stockholm 93.50, Oslo 92.50, København 93.50, Sofia 8.72, Praga 15.20, Varšava 57.50, Bukarešta 3.06.

Obraz, brada in vrat postanejo gladki kot ogledalo z uporabo

Novo Gillette rezilo je prikladno za Gillette aparate starega in novega tipa.

Elekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 255 — 258, za december 255 — 257, 7% investicijsko 62 bl., 4% agrarne 30 — 32, 6% begluške 41 — 42.50, 8% Blair 50 — 58, 7% Blair 50 — 51, 7% Drž. hipotek. banka 54 den. Beograd, Vojna škoda 255, 264 zaklj., investicijsko 64 bl., 4% agrarne 30 — 33, 6% begluške 42.50, 42.25, 41.50, 41 zaklj., 7% Blair 50 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 59 bl., Narodna banka 4975 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (11. t. m.) Tendence za les še vedno slaba. Zaključeni so bili 3 vagoni rezane hrastovine.

ZITU

+ Chicago, 11. decembra. Začetni tečaj: Pšenica: za marec 53, za maj 54.75, za julij 53.125; koruza: za december 35.375, za marec 37.875, za maj 39.875, za julij 41.50; ri: za maj 42.375, za julij 42.

+ Winnipeg, 11. decembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 57.375, za maj 61.375, za julij 61.875.

+ Somborska blagovna borza (11. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 117 vagonov. Oves: baški, sremški in slavonski 125 do 130. Ri: baška 147.50 — 152.50. Kuruza: baška nova 62 — 65; za december — januar 64—65; za mare-maj 80—82.50; baška suš. 75 do 77. Moka: baška 300 — 305; 300 — 380; 300 — 340—360; 300 — 315; 300 — 255 do 265; 300 — 200; 300 — 122.50 — 127.50. Otrubi: baški 87.50 — 92.50.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 38 vagonov. Oves: baški, srem. slavonski 125—130. Jčemen: baški, 64 kg 122.50 — 127.50; baški, sremski, pomladni, 67/68 kg 160 — 170. Kuruza: baška nova, s kakovostno garancijo 60 do 62.50; banaška nova z garancijo 60 — 62; sremška nova z garancijo 62 — 64; baška mare — maj 80 — 82.50; baška sušena 75 do 78, sremška sušena 70 — 72; banaška sušena 70 — 72; sremška okol. Sid. sušena 70 do 71. Moka: baška in banaška postaja 300 — 315; 300 — 265; 300 — 190—200; 300 — 122.50 — 127.50. Otrubi: baški in sremški 85 — 90; banaški 80 — 85.

+ Budimpeštanska terminska borza (11. t. m.) Tendence prijazna, promet živahen. Pšenica: za december 12.99 — 13, za marec 13.99 — 14, za maj 14.86 — 14.88; ri: za marec 16.15 — 16.18; koruza: za maj 16.70 do 16.75.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20

Sobota, 12. Dve novosti. A. Nedelja, 13. ob 15. Trije vaški svetniki. Izven. Znižane cene. — Ob 20. Zapravljevec. Izven. Znižane cene.

KULTURNI PREGLED

Zbor Glasbene Matice in njegov vodja Hubad

Ob 40 letnici Hubadovega dela pri Glasbeni Matici

Turneje, ki jih je Glasbena Matica v zadnjem desetletju napravila po državah, z nami prijateljsko zvezanih, so vsemu sedanemu slovenskemu svetu pokazale visoko kulturno pomembnost naše Glasbene Matice.

Mladša generacija pa je v teh manifestacijah mogla videti edinele visoko kulturno stanje, katerega je preko Glasbene Matice doseglo naše glasbeno življenje, ni pa mogla videti, iz kakih razmer, s kakimi naporin in s kakimi smernicami se je to doseglo. Tudi starejšim je mogoče pogled na ta razvoj še obdelati. In zato se mi vidi važno, da si ogledamo vsaj glavne smernice in odlike tega razvoja.

Ko pa mi bo pokazati razvojno črto glasbenega napredka slovenskega, v kolikor ga je nosila Glasbena Matica, se bo

na raznih straneh sveže drobne sile, ki so posvetile svojo pozornost naši samostojni narodni pesmi, izdajajo jo v mnogih zbirkah.

Nadaljnja važna kulturno-politična smerica Hubadova je bila gojitev slovenske glasbe in kakor je v tedanjih prilikah bilo razumljivo, predvsem češke glasbe, tako da so se n. pr. izvajala skoro vsa večja Dvořakova dela. Pozornost pa je obrnil Hubad tudi na polagoma rastočo glasbeno kulturo Hrvatov in Srbov. Na njegovo inicijativo so v Glasbeni Matici sploh prvič natisnane Mokranjčeve »Rukovetice«.

Gojitev slovenske in pa zlasti jugoslovenske glasbene literature v tistih časih in prilikah ni bila majhna reč.

Z ene strani je treba pomisliti, da je Hubad svoje glasbene studije dovršil na Dunaju, torej v tujem muzikalnem centru. Treba je bilo močnega instinkta, da Hubad ni podlegel pritisku tujih glasbenih vrednot, ker je tuji glasbeni center imel razumljivo, egocentrično, težnjo predstavljati svoje vrednote kot edine in edinstvene.

Na drugi strani pa so v našem življenju tiste čase bile močne struje narodne nezavednosti in mladenosti, struje, prežete s čuvstvom lastne slabosti in inferiornosti, ki so ga zlonamerno sugerirali tuji gospodari, in ki ga je poslej v svojo veliko škodo skrbno gojil naš človek.

Hubadovi naporin, uveljaviti slovensko in predvsem jugoslovensko glasbo in jo prikazati kot vrednoto, so pomenili važna narodno-politična dejanja. Oni so narahlo se vzbujajoči narodni zavesti nudili krepko utemeljitev.

Ob začetku 20. stoletja je za naše narodno življenje bila značilna močna partijska razcepitve naroda. Kultura se je ta čas smatrala le za nevažen privesek in okras. Zdelo se je, da je vsa moč naroda koncentrirana v političnih strankah. Stranke so imele zato tendenco, si podrežati tudi kulturo. Značilno je za tisto dobo popolno ponarjanje naše kulture. Le redki duhovi so se upirali takemu stališču, ki ga, če pogledamo z višjega vidika, ni mogoče drugače imenovati kot inferioriteta.

Omenil sem že, da je Hubad takoj spočetka krenil v smer čiste umetnosti. Prav ta smer je bila tista, ki je končno morala privedi do tega, da se po nji ustvarijo kulturne manifestacije in kulturna dejanja, ki so preko vsake partizanske važnosti zrasla v vsenarodno kulturno pomembnost in ki so torej mogočno prerasla pilitve partizanski vidik in omejeno strankarsko vrednotenje.

Da to ni šlo brez hudih trenj in velikih naporov, vedo vsi, ki so bili priče te počasne, a vztrajne rasti.

Ustvarjajoč tako vsenarodne kulturne dobrine, je Glasbena Matica s svojim duhovnim vodjem na glasbenem polju doprinesla v skupni slovenski narodni fond kulturnih vrednot tudi a svoje strani dragoceno glasbeno doto. S tem je pomagala ustvariti ono zakladnico nadstrankarskih narodnih dragotin, brez katerih se noben narod ne more po pravici imenovati narod.

Isto pa iz neznanstvenih konservativno neinteresiranih prilik in trdo bičje se za svojo samolastno, a svetlo pot s političnimi strankami, ki je vsaka hotela kulturno prizadevanje usmeriti v svoj stranski tir in se bolj prenujajoč strupeni hlad tradicionalnega ljubljanskega kulturnega indiferentizma, je bilo voditelju treba elementarno odporne in vitalno nezlomljive energije, da je mogel ostati zvest direkti, a tako raskavi in strmi poti čiste glasbene kulture.

Bila je naša narodna sreča, da je naša naroda našega Hubada z močnim, naravnost obrovskim telesom; bilo je to kot predznakanje in simbol za velike napore in naloge, ki mu jik je bila namenila usoda. Le tako močnega fisis je bila sposobna vzdržati vse one neskončne, vedno znova se huje ponavljajoče napore, izdajane na eni strani v plamčete delu z zborom in na drugi strani v težavnem in mučnem odstranjevanju vseh mogočih zunanjih težkoč in zaprek našega tedanjega javnega življenja.

Ne samo po svojem telesnem in duhovnem liku, temveč še bolj po svojem življenjskem opusu bo Hubad ostal v templju našega glasbenega življenja eden izmed najmočnejših, vokalnih stebrov.

Anton Lajovic.

Matej Hubad

pri tem, četudi bežnem orisu nujno v oster profil postavila tudi Hubadova osebnost.

Toistoj je v svojem romanu »Vojna in mir«, risoč grandiozno sliko neke Napoleonove bitke z Rusi, v sredi prekinil sliko s kratkim filozofskim razmišljanjem o pomembnosti voditelja v življenju in borbi človeške družbe; trdil je, da so velike osebnosti le gola etiketa na velikih zgodovinskih dogodkih in da so voditelji bolj gnani od stvari, kakor pa da sami vodijo.

S tem se je Toistoj mogoče sicer oddaljil mnenju svoje sodobnosti o voditeljskem problemu, mislim pa, da je navzlic temu njegovo mišljenje zmotno.

Resnica je morda, da so na začetku in v najvišjem naponu duhovnih okretov in pokretov vedno veliki duhovi kot posamezniki tisti, ki vodijo in ki so resnični motor vsega duhovnega gibanja.

Saj široka množica ljudi ni nagnjena h faktornikol izjemam; ona je v mišljenju izrazito konservativna in nenaklonjena prekuacijam. Le veliki nemirni duhovi, ki jih žene »sveto nezadovoljstvo« z obstoječimi prilikami, so tisti, ki so sposobni, in to le z velikim naporom, dvigniti množice iz letargije in jih voditi v smer, o kateri se zdi, da vodi do voditeljevega ideala.

Zato so tudi duhovne smernice, ki se objektivno kažejo v Hubadovem delu za zbor Glasbene Matice, obenem tudi značilne za razvojno črto celega instituta.

Preden je bil ustanovljen zbor Glasbene Matice, se je pri nas petje gojilo javno le kot domorodno-agitatorično sredstvo. Imelo je neposredno narodno-politično nalogo. Gojilo se se narodne budnice in pesmi drobnega obsega in domoljubne vsebine.

Nastop Hubada znači fundamentalni preobrat v tem, da je v svojem glavnem stremeljenju zapustil dosedanj smer in krenil na pot čiste umetnosti.

Na tej novi poti si lahko mislimo zelo raznolika in pomembna razpotja. A za ves naš kasnejši razvoj je dragoceno, kakšna je bila Hubadova konkretna odločitev, in že v prvih početkih se pokaže njegov zdrav kulturno-politični instinkt. Že njegovi početni programi pokažejo gojitev slovenske in srbske pesmi. Bila je to v kulturno-političnem pogledu zelo važna gesta.

Tako je Mojzes svojemu narodu, vodeč ga iz puščave in suženjstva, pokazal obljubljen rodo deželo.

Zal, celotno naše duhovno stanje ta čas ni bilo dovolj močno, da bi bilo v vsej dalekosežnosti razumelo to znamenito gesto, a vendar so se na to gesto pojavile

Dr. Milan Vidmar, »Zanimivosti elektrotehnike in njenega gospodarstva«

Kot dvajseti zvezek zbirke »Pota in cilji« je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani to knjžico. V nji podaja avtor, naš znani elektrotehniški strokovnjak, vseučiliški profesor dr. Milan Vidmar v poljudni obliki kratek pregled in razlago najvažnejših pojavov elektrotehnike.

V prvem poglavju dobimo vpogled v ustroj materije, kakor si ga zamišlja po najnovejših teorijah današnja fizika, ki je zgradila vse stvarstvo na temelju najmanjših električnih delcev. Na tej osnovi nam avtor razlaga bistvo elektrike in magnetizma. V naslednjem poglavju spoznamo osnovne pojme elektrotehnike, to je tok in napetost, katere avtor pojasnjuje z analogijami iz vidnega sveta, ki so vsakomur lažje dostopne in razumljive.

Nadaljnja poglavja obravnavajo poleg enakomernega predvsem izmenični tok njegovo važnost za prenašanje električne energije na večje razdalje in za uporabo raznih električnih strojev. V osmem poglavju se avtor dotika problemov žične in brezžične telefonije.

Zadnji del knjžice je posvečen gospodarskim vprašanjem, ki se pojavljajo v elektrotehniki. Avtor obširno obravnava prenos vodo kot sredstva za proizvajanje električne energije. S številčnim primerom kaže, kako je sploh mogoče, da je električna energija iz vodne elektrarne dražja kakor iz premogovne, pojasni pa tudi kdaj pride v poštev eno ali drugo pogonsko sredstvo z ozirom na to, koliko časa je elektrarna popolnoma izrabljena. Nadalje razlaga avtor, kako povzročajo gospodarski momenti, da mora električni tok za razsvetljavo biti dražji od toka za motor.

ge praktike, ki imajo posla z elektrotehniko, pa doslej niso imeli primerne pripomočka, ki bi jim nudil razumljivo sliko električnega sveta brez težkih znanstvenih izjavanj. Elektrotehniko - strokovnjakom pa bo ta knjižica pokazala, kako se tuji najtežji problemi dajo obravnavati v nazorni poljudni obliki.

Velike koristi bo ta publikacija prinesla našim gospodarstvenikom, ki se morajo udeleževati tudi v električnem gospodarstvu, bodisi v obstoječih podjetjih, ali pa pri projektiranih novih napravah. Ne bo jim sicer mogoče računati z različni podatki, ki jih knjžica navaja, ker so to le približne povprečne vrednosti, vendar bodo na podlagi avtorjevih izjavanj lahko z bolj šim razumevanjem presojali odločitve strokovnjakov tudi pri težavnih problemih.

Za širše občinstvo bo posebno zanimiv veliki vpliv dveh naših jugoslovenskih rojakov na razvoj elektrotehnike, ki ga avtor poudarja v svoji knjžici. To sta namreč Nikola Tesla in profesor Pupin. Prvi je s svojimi izumi uravnaval razvoj elektrotehnike v korist izmeničnih tokov, ker je z asinhronskim motorjem za izmenični tok ustvaril mnogo enostavnejši stroj, kot je bil takrat in je še danes stroj za enakovredni tok. Dalje je Tesla postavil temelje brezžični telegrafiji, česar niti Marconi z svojo svojo reklamo ne more zakriti. Profesor Pupin pa je izpopolnil navadno žično telefonijo, da moremo danandane tudi preko 1000 km daleč govoriti z direktno žično zvezo.

Vsekakor je Vidmarjeva knjižica izpolnila občutno vrzel na našem književnem trgu, stvar našega štaločega občinstva pa je, da bo usodno priliko za izpopolnitev svo je izobrazbe izkoristil, če bodo knjižico o zanimivostih elektrotehnike prečitali vsi ki imajo na katerikoli način opravka z elektrotehniko potem ne bo v nobeni slovenski publikaciji mogla zagledati belega dne »definicije: 1 volt je malo več kot 1 ampere.

August Šenoa ob 50letnici smrti

Jutri, dne 13. t. m. bo poteklo 50 let, kar je v Zagrebu umrl največji hrvatski pisatelj sedemdesetih let minulega stoletja, eden najboljših jugoslovenskih pripovednikov-klasikov, August Šenoa. Kulturni in zlasti književni in gledališki Zagreb bo proslavil to petdesetletnico z vrsto prireditvev.

August Šenoa se je rodil 14. novembra l. 1838. v Zagrebu. Po očetu je bil češkega rodu, a tudi mati ni bila domačega porekla. Vzlic temu je Šenoa bil kot človek

in kot pisatelj izrazit Zagrebčan in za hrvatski del našega naroda eden najznačilnejših književnikov. Gimnazijo je dovršil v Zagrebu, pravo pa je študiral tudi v Pragi, kamor ga je bil poslal mecenatski Strossmayer, ki je videl v njem bodočega profesorja pravne fakultete. Ta up se mu je sicer izjalovil, vendar Strossmayerju ni bilo treba obžalovati podpore Šenoi, ki je odkril svoj talent v literaturi namesto v znanosti. Ker pa ni položil izpitov, je ostal brez stipendije, kar ga je napotilo v uredništvo današnjih listov »Glasnošč« in »Slavische Blätter« l. 1866. je vstopil v redakcijo zagrebškega »Pozora«, ki pa ga je naslednje leto oblast ukinila. Leta 1868. je bil Šenoa izvoljen za mestnega beležnika in imenovan za umetniškega ravnanca zagrebškega gledališča. L. 1870. je postal dramaturg, tri leta pozneje pa je zastopil gledališče, ker so ga bili izvolili za mestnega senatorja. Poslej so mu leta minovala med poklicnim delom in književnim udejstvovanjem. Umrl je za posledicami težkega dela, ki ga je imel ob priliki zagrebškega potresa. Zapustil je dva sinova: dr. Mikan je znani geograf in pisatelj, dr. Branko pa slikar.

Šenoa je bil plodovit pisatelj. Deloval je na mnogih straneh in gojil vse mogoče književne panoge: bil je »česenikar, lirik, dramaturg, kritik, feljtonist, prevajalec in urednik, književni teoretik itd.«, piše o njem A. Barac. Zaslužno delo je opravljal zlasti kot urednik književne revije »Vijenac«, kjer je prav kakor naš Stritar v »Zvonu« dajal mladi literarni generaciji smer in jo vzgajal za okus in mero Šenoa je bil na glas kot pesnik, vendar pa je poglavitno moč njegovega pisača ležala v prozi. Zapustil je štiri velike zgodovinske romane: »Zlatarovo zlato«, »Čuvaj se senjske ruke«, »Seljačka buna« in »Dio i nos«, vrsto daljših povesti in komaj pregleden niz krajših proz, feljtonov, kritik, člankov. Smrt ga je zatekla pri pisanju velikega romana »Kletva«, ki pa ga ni mogel dovršiti.

Prej omenjeni poznavalec Šenoe A. Barac, ki je napisal o njem daljšo študijo (l. 1925), karakterizira njegov pomen v literaturi takole:

Šenoa pripada generaciji, ki je občutila navdušenje ilirizma, a preživljala težke čase germanizacije v letih 1851 do 1860. To je prvo pokolenje plebskega porekla, ki je po propadu fevdalizma prevzelo vodstvo javnih zadev na Hrvatskem. Zaradi tega prevajajo epise A. Šenoe meščanski liberalizem, vera v moč, prosveta, občutje slovanstva in jugoslovenstva, mržnja nasproti Nemcem in evobodnomiselne tendence. V književnosti poudarja Šenoa potrebo socialnega momenta in realistične note iz preteklosti opisuje ono dobo, ko je prihajala do izraza razvita zavest kmetov in meščanov in ko se odvajajo evobodnourne težnje našega naroda. V tem pogledu je Šenoa pesnik narodnega odpora

in zaupanja vase, kar je tudi alcer bistvena značilnost hrvatske politike v šestdesetih letih. Kot pesnik svojega rojstnega mesta in pisec zgodovinskih romanov je Šenoa na podlagi podrobnega poznanja virov, kličor so njegovi zgodovinski romani sploh zgrajeni na osnovi virov — oživil spomenike starega Zagreba in naše 18. stoletje. Čeprav je predvsem naglašal umetniški moment v književnosti, je vendar Šenoa do neke mere pisatelj s pelegaškim pomencem, ker je a svojo umetnostjo hotel vplivati na čitatelje. Po aktualnosti svojih idej, po mikavnosti svoje fabule in po romantični primesi svojih oseb, je Šenoa prvi pisatelj na Hrvatskem, ki mu je uspelo, da si je pridobil veliko številno čitateljev.

Kot vsak dober ljudski pisatelj ima Šenoa še danes mnogo hvaležnih čitateljev. Novo izdajo njegovih zbranih spisov v redakciji dr. Barca je pravkar napovedala zagrebška »Binoza«. Za srbske čitatelje je »Srpska književna zadruga« letos izdala njegov roman »Čuvaj se senjske ruke«. Pri Kugliju so pravkar izšli Šenojevi feljtoni pod naslovom »Zagrebulje«.

Slovenci imamo v prevodu več njegovih romanov, ki so še danes priljubljeno ljudsko štivo. Nam je Šenoa posvetil tudi svojo novelo »Karamfil s pjesnikova groba«, ki se dogaja na slovenskih tleh.

Knjige »Goriške Matice«

»Goriška Matica« je pravkar izdala svoj knjižni dar za l. 1932. Tu je predvsem koleder z obilnim besedilom in mnogimi ilustracijami. Leposlovno gradivo so prispevali Tone Čemažar, Slavko Slavec i. dr., poleg leposlovja pa najdeš več poučnih člankov, gospodarskih sestavkov in kotiček za otroke.

Letošnja izvirna povest v posebni knjižici se imenuje »Burkež gospoda Viterega«. Spisal jo je Tone Čemažar. Povest se dogaja v starih časih na plemiških gradovih. Knjižico je opremil z risbami kipar France Gorše.

Nande Vrbljakovi je priredil mladitni čitanke z odlomki iz spisov naših pisateljev. Zastopani so Jurčič, Trdina, Fran Levstik, Josip Stritar, Anton Askerc, Rado Murnik, Cvetko Golar in Ferdo Plešič.

Miljenko Vidović, Pregled filozofije. I. knjga. Ali ima filozofija kakšno konkretno, praktično vrednost za življenje povprečnega človeka v današnji tezi, zmanjziranu, utrjeni vsakdanjosti, ki si išče duška predvsem v čutnih ugodjih, v plitvi zabavi? — Miljenko Vidović, ideolog in organizator znanega prosvetno-etičnega pokreta, ki je vzbudil že razne polemike pro in contra, sodi, da je filozofija potrebna vsakemu mislečemu človeku. Predvsem je treba spoznati pota človeške misli, razvoj velikih duhovnih problemov človeške zgodovine. Zato se je Miljenko Vidović odločil, da popularizira filozofijo s pregledom njenega zgodovinskega razvoja. O njegovi težnji, metodi in znanju nas poučuje prva knjga »Pregleda filozofije«, ki je izšla pred dnevi v Sarajevu (Biblioteka »Uzgalatelj«, Kralja Aleksandra ul. 53. Cena: broš. 20 Din, vez. 25 Din). Vidoviću je filozofija znanost in umetnost hkrati, ker odkriva resnico, obenem pa oblikuje življenje v estetskem in etičnem smislu, služeč potemtakem znanju in sreči. Vidovićev namen je izrazito etičen: on hoče to, po čemer je stremela že zdavnaj prej klasična vzgoja, namreč »shominem humaniorum facere«. To upa doseči s tem, da tudi preprostega čitatelja seznanja z mišljenjem in ideali velikih mislecev in modrecev vseh vekov in narodov. V prvi knjgi razpravlja kratko o filozofiji vzhodnih narodov, pretežen del pa obravnava grške filozofe od prvih začetkov do Sokrata, čigar človeško veliki pojav ga je najbolj vzpodbudil in mu zato posveča sorazmerno največ prostora. Misel Miljenka Vidovića je srečna in prikladna ter želimo njegovi ljudski zgodovini filozofije kar največ praktičnega, t. j. etično prenavljajočega in duhovno povzdigujočega učinka, ki je za življenjske smotre zares važnejši od ustvarjanja suhe akademске filozofije, ki ostane zaprta v najožji krog. Miljenko Vidović ima za tako delo osnovni pogoj: poleg znanja tudi čut za pragmatično važnost posameznih idej ter lahek, mikaven slog, ki čitatelja vzpodbuja. Kakor izvemmo, izide še 5 ali 6 takih knjžic.

Razprava o nevraseniji. Naša domača strokovna literatura ima zelo malo sistematičnih, zaokroženih spisov o znanstvenih problemih in panogah. Zato bo pravkar izšla monografija o nevrozah »Neuroze: nevrasenija, histerija i ostali oblici živčane slabosti«, Zagreb 1931 izpopolnila občutno vrzel v naši prirodnoznanstveni, posebno pa v naši medicinski-psihološki literarni produkciji. Avtor te prve sistematizirane razprave je zdravnik, strokovnjak - nevroglog g. dr. Gjuro Vranešić. Njegova monografija o nevrozah nima strogo znanstveno-raziskovalnega obeležja ter torej ni namenjena omejenemu krogu nevrologov in psihologov. Namen knjžice je, da našo široko javnost, predvsem pa intelektualne kroge naše družbe, ki najbolj občutijo to epidemijo današnjega časa, popolnoma objektivno pouči o tem značilnem, zanimivem in zelo važnem problemu sedanjega življenja in znanosti. »Neuroze« dr. Vranešića grede za tem, da širijo pravilna znanstvena spoznavanja v naših negotovih in razburljivih dneh. Tragično komplementiranje gospodarskih, socialnih in moralnih razmer je vzrok, da je postala nevropa simbol našega prehodnega časa in je zavzela naravnost epidemični obseg. Nevropa v današnjem obsegu in v splošni negotovosti našega časa je postala duševni problem današnjega človeka in eno najvažnejših socialno-zdravstvenih vprašanj. Končni namen razprave dr. Vranešića, ki ji je dal zbirni naslov »Neuroze«, je, da širi znanstveno spoznavanje o nevrozah na način, ki je lahko razumljiv in kj omogoča spoznanje samega sebe, spoznavanje sveta in življenja, ki nas obdaja. »Neuroze« se prodaja po 15 Din, a dobi se v knjižarnah in pri avtorju: dr. Gjuro Vranešić, Zagreb, Trenkova ulica 4. — Opozorjamo tudi, da je v založbi dr. Vranešića izšel prevod glasovitega dela slavne sene in gluhe ameriške pisateljice Helen Kellerjeve »Optimizame, ki se prodaja po ceni 15 Din.

Fran Lhotka: Dirlatrmie. Knjižica, ki je nedavno izšla v založbi knjižarne St. Kugli v Zagrebu, je prva te vrste v naši knjižni glasihi literaturi zato je potrebno in pravično, da ji posvetimo čim več pozornosti. Pozornost na ta knjižica tudi zasluži, saj je izšla iz peresa veljavnega

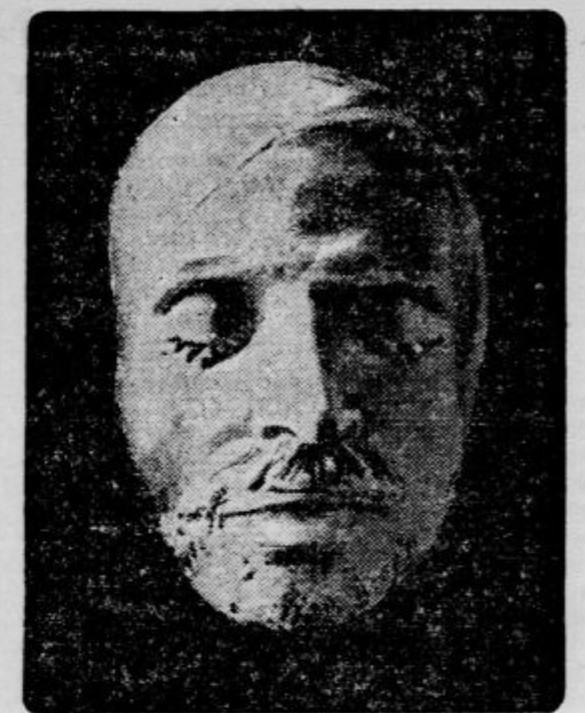
Povesti so dobro izbrane: blaga domačnost veje iz njih.

Nadaljnji dve knjžici sta poučni. Dr. Josip Potrato je v petem delu svojega poljudno-zdravstvenega dela »Zdravje in bolezen v domači hiši« obdelal tuberkulozo, rahitiko, povapnjenje žil, nevrasenijo in spolne bolezni. — S knjžico Gizele Majeve »Nova kuharica« so dobile gospodinje zopet novo, zanesljivo svetovalko.

Mimo teh knjžic je »Goriška Matica« izdala dve fakultativni: prevod romana Elize Orzeszkowe »Kmetavzar« in roman Fr. Bevka »Vedomec«.

Ob 13. obletnici

Cankarjeve smrti

Cankarjeva mrtvaška maska

Ljubljansko Narodno gledališče je v spomin pisateljeve smrti uprizorilo v četrti »Kralja na Betajnovi«. Predstavi je prisostvovalo številno občinstvo. Pred predstavo je izpregovoril o Cankarju in njegovem pomenu za našo današnjo duhovnost književnik L. Mrzel.

strokovnjaka in mnogoletnega rektorja drž. muzičke akademije v Zagrebu, prof. in dirigenta Frana Lhotka. Avtor, ki je tudi upoštevan jugoslovenski skladatelj, čigar godalni kvartet je n. pr. Zikov kvartet z velikim uspehom izvajal tudi v inozemstvu, je podal v tej knjžici sad svojega dolgoletnega delovanja na polju vzgajanja orkestrrov in dirigentov. Knjižica je razdeljena na več zaokroženih poglavij, ki obravnavajo tehnično podlago dirigiranja in pa stališče dirigenta napram podrejenemu orkestru ali zboru, ter končno podajo mlademu zborovodji mnogo praktičnih in upravljanja vrednih nasvetov. Posebno obsežen in izčrpen je tehnični del knjžice. Tu razlaga avtor mlademu dirigentu vse načine taktiranja, kar nedvomno tvori podlago za vsako resnejšo dirigiranje. Seveda se mora v okviru knjžice omejiti na najpotrebnejša navodila, vendar ji je pridejanih toliko različnih primerov (shematično), da bo mogel učence tudi najrazličnejše praktične primere navezati na podano tvarino. Knjižica vsebuje le resnično praktične primere in je daleč od suhoparnega in neplodnega teoretiziranja, dasi navaja tudi jako komplicirane in za začetnika vprav kočljive primere. Knjižica je kot učni pripomoček dragocena, ravno tako pa tudi priporočljiva samouku, ki bi se rad izpopolnil v zborovodstvu, odnosno naučil pravilno, razumljivo dirigiranja. Saj so prav v tej stroki pojmi ne le med laiki, temveč tudi med glasbeniki, ki se stalno ukvarjajo s tem, dokaj nejasni in si bom dovolil tudi podpisani podatki v tem oziru nekoliko smernic v eni prihodnjih števil »Življenja in svota«. Pričujoča knjžica pa je tudi kakor nalašč zato napisana, da nekoliko pojani stališče dirigenta in njegovo tehnično naobrazbo ter uvede vsakogar v primeren odnos do dirigenta. Delo je lično izdano, obsega 140 strani in stane Din 44.— Po odobritvi ministristva prosvete velja kot učna knjžica na konservatorijih in učiteljskih šolah.

L. M. S.

Zanimiva sodba o Ameriki. Profesor na Sorbonni Daniel Mornet, znan tudi pri nas po svojih priročnikih francoske književne zgodovine, ki jih je izdala založba Larousse, je bil nedavno povabljen v Ameriko. Tu ga je neprijetno vznemirilo, ko je zlasti v New Yorku opazil za Francoze popolnoma dejstvo, da tu vse, kar je pravno sumljivega ali nesposodobnega, označujejo s francoskim ali pariškim imenom. O tem je napisal v »Les Nouvelles Littéraires« krepke članek, v katerem deli Ameriki in nje hinavskim puritanem kaj ostro lekcijsko o morali. Pravi, da Amerikanci res zelo spoštujejo žensko in se ne kako vračajo k prvotnemu matriarhatu, toda z druge strani se pod lahkim pokrovom ameriške morale širi huda razbrzdano, kakršne celo v razpitem Parizu ni. Samo v New Yorku je 28.000 nočnih klubov; 10.000 izmed teh je izrazito v službi prostitucije. Sredi New Yorka igrajo nekatera gledališča tako nespodobne komade, da bi jih v Parizu sigurno izžvižgali. Potencialna golota v ten nastopih je vprav zoprna. Samo v New Yorku sme prijeti predstave »Texas Guiana«, ki so ji zabranili gostovanje v Angliji in Franciji in ki zdaj na javno nabitih plakatih poudarja, da so njeni plesi bili celo za frivoli Pariz — premočni. Pikantno sliko ameriške morale nudijo dolge kolone zaprtih in zastrtih avtomobilov, ki stoje ponoči pred parki in v katerih se pari nemoteno zabavajo. Profesor Mornet ogorčeno vpraša: Kdo je moralnejši: Pariz ali New York?

Nova drama Gerharta Hauptmanna. Sloveči nemški dramatik G. Hauptmann je pričel svoje dramsko udejstvovanje z dramo »Vor Sonnenaufgang«. Pravkar je končal svoje najnovejšo, morda poslednje delo »Vor Sonnenuntergang«. Ta drama obravnava konflikt: ostarelega očeta s svojimi otroci zaradi očetove ljubezni do mladega dekleta.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Med slovenskimi šahisti je mnogo takih, ki nimajo partnerja, ki žive v izolaciji, ki ne morejo gojiti sava tako kakor bi radi. Tudi drugod v svetu so take težave. Toda tuji šahisti so si že izdali olajšali svoje težave. Dopolnjevanje prav lahko nadomestila pravo igranje. Partnerja igrata lahko tudi na velike razdalje.

Korespondenčne partije so važna pridobitev. Korespondenčni turnirji se vrše vseh povsod. Pravkar je bil končan tak pomemben turnir v Avstriji. Iz tega zanimivega turnirja prinašam danes dragoceno partijo.

Kako igramo korespondenčno partijo? Preprosto, tako da pisemo partnerju potezo, ki smo jo igrali. Partner nam odgovori. Včasih, če so poteze izsiljene, prenaša preprosta dopisnica tudi celo vrsto potez.

Kaznemo se, da trajajo korespondenčne partije mesece, včasih leta. Pošta troši igralni čas. Pa tudi igralci sami študirajo v korespondenčni več nego pri šahovnici v navadni praktični igri. Zato pa je tudi korespondenčni šah izredno važen za teoretična raziskovanja sumljivih partijskih začetkov.

Prav bi bilo, če bi tudi naši šahisti organizirali korespondenčno igranje. Priredili naj bi prvi domači korespondenčni turnir. Marsikomu bi bilo zelo ustreženo. Ljubiteljev take igre bomo gotovo našli dovolj. Organizatorji ki jih tudi naš šahovski svet premore dovolj bodo opravili zasluženo delo, če nam bodo priredili dober korespondenčni turnir.

Italijanska otvoritev je dolgo imela sloves izredne solidnosti in krotkosti. Pa je veliki Steinitz, nekdanji svetovni prvak, iznašel potezo, ki je zanesla velik nemir v to staro otvoritev. Žrtev kmeta je ustvarila gambit.

Analitiki so seicali leta in leta pomlajevalno varijanto. Danec Möller je našel napadu novo pot. Möllerjeva varijanta je postala izredno važna. Möller je vrgel v italijansko otvoritev žrtev cele figure.

Teorija je naznanje naša pravo obrambo, ki vodi do remija. Od takrat je varijanta izgubila iz turnirskih praks. Toda dvomi niso utihnili. Bogoljubov je priobčil novo analizo, ki ra ni imela ugodne kritike.

Sedaj pa je avstrijski korespondenčni turnir prinesel partijo, ki preseneča. Möllerjev napad je bil v tej partiji zmagovit. Zdi se, da je zmaga legitimna. Če je to res, bo novo življenje šinilo v italijansko partijo in novo ogromno delo bo potrebno analitikom. Stari Steinitz triumfira še enkrat, dolgo po smrti! Ta velika šahovska glava je oplodila šah za cele tri generacije.

Italijanska partija, igrana v korespondenci od aprila do decembra leta 1929.

Beli: B. Ohls Črni: A. Wagner

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5

Te prve tri poteze karakterizirajo italijansko otvoritev.

4. c2—c3 Sg8—f6
5. d2—d4 e5×d4
6. c3×d4 Lc5—b4+

7. Sb1—c3 ———
To je Steinitzeva poteza, ki žrtvuje kmeta za napad.

7. ——— Sf6×e4
8. 0—0 Lb4×c3

Znana je, da 8. ——— Se4×c3 ni dobro. Vse šahovske učne knjige govore o tem. Igrana poteza velja za najboljšo. Brez Möllerjeve iznajdbe bi tudi zares onemogočevala Steinitzevo žrtev.

9. d4—d5! ———
To je začetek Möllerjevega napada.

9. ——— Lc3—f6!
Najboljši odgovor. Po vsaki drugi potezi dobi beli premočan napad.

10. Tf1—e1 Sc6—e7
11. Tel×e4 d7—d6

Črni ne sme roširati takoj. Prepričati mora najprej potezo d5—d6 ki bi sicer žrtvovala drugega kmeta, toda popolnoma blokirala črno vojsko.

12. Lc1—g5! Lf6×g5
Črni seveda ne sme dopuščati, da bi mu nasprotnik raztrgal kraljevo krilo.

13. Sf3×g5 0—0
Črni ima sedaj na videz kralja na varnem. Obrzjal je kmeta Na f6 bi seveda njegov skakač stal bolje nego na e7. Šanse na zmago so dobre. Toda beli ima presenetljivo nadaljevanje napada.

14. Sg5×h7!
Ta žrtev celega skakača opravičuje Möllerjev napad. Odkar jo je teorija sprejela, velja Möllerjeva varijanta za korektno.

14. ——— Kg8×h7
15. Dd1—h5+ Kh7—g8
16. Te4—b4 f7—f5

Edina poteza. Pozicija ki je po nji nastala, je teoretičkom že dolgo dobro znana.

V nji vodi Dh5—h7+ do remija. Tudi 17. Lc4—e2 vodi menda do istega rezultata. V tej partiji pa se pojavlja nova ideja. Ohls ni igral na remis. Zmaga ga je vabila. Pa je igral potezo, ki silno preseneča, ker se zdi izredno krotka. Nihče ne ni verjel, da ima beli časa dovolj, da si mirno učvrsti napadalno črto.

17. g2—g3!
Kakšen smisel ima ta krotka poteza? Beli si je zavaroval trdnjavo. Črni ima namreč važno potezo Se7—g6. Če je trdnjava brez obrambe. Dama je ne štiti dovolj. Čim pa črni nima več polja g6 za skakača, je njegova pozicija zelo težka.

17. ——— Tf8—e8
Trdnjava izpraznjuje kralju polje f8. Kralj pa naj skakaču odstopi polje g8.

18. Ta1—e1 Kg8—f8
19. Te1—e6!! c7—c6

Črni ne more vzeti trdnjave: 19. ——— Lc8×e6, 20. d5×e6, Se7—g6!, 21. Dh5×g6, Dd8—f6, 22. Dg6×f6+, g7×f6, 23. Th4—h7! (grozi e6—e7+, kar bi dobilo trdnjavo), Kf8—g8, 24. Th7×c7, Ta8—c8, 25. Te7×c8, Te8×c8, 26. e6—e7+, Kg8—g7, 27. Lc4—b5, Kg7—f7, 28. e7—e8 postane dama in beli dobi.

20. Te6—f6+!! g7×f6
21. Dh5—h6+ Kf8—f7
22. Dh6—h7+ Kf7—f8
23. Th4—h6 ———

Beli je v krasnem zaletu porušil črno kraljevo krilo in ogroža sedaj kralja neposredno.

23. ——— Se7—g8
24. Th6—g6 Te8—e1+

25. Kg1—g2 ———
Sedemnajsta poteza bele je imela očitno tudi še to vsebino, da je kralju odprla zavetišče.

25. ——— Sg8—h6
26. Tg8—g7! Črni se vda.
Möller je zmagal! Kaj sedaj?

Sport

Hašk : Ilirija

Ilirija je bila z vsemi zagrebškimi klubi stalno v stikih najbolj pa z zagrebškim Haškom, s katerim so bili odnosi vedno priščrni. Že pred vojno smo imeli Haškovece večkrat v gostih, pa tudi pozneje so prihajali zagrebški akademiki vsako leto redno enkrat ali celo dvakrat v Ljubljano. Simpatično enajstoročje, ki nedvomno igra najdovršenejši kombinacijski nogomet, smo v Ljubljani vedno radi gledali. srečanja med Haškom in Ilirijo so bila vedno zanimiva in napeta. Tekme so običajno končevale s tesnim rezultatom v korist enega ali drugega. V Zagrebu je Ilirija običajno Hašku podlegla z diferenco par golov. Tako ji je tudi letos zagodel v Zagrebu, ko jo je odpravil s 6 : 1. Svoje visoko

znanje je moštvo pokazalo tudi v Ljubljani, ko je Ilirija, ki je bila v izredno slabi formi, katastrofalno podlegla. Zato je upravičeno upanje, da bo tretje srečanje, ki pa je prijateljskega značaja, dalo drug rezultat. Po težkih jesenskih podslovesnih borbah, se je enajstoročje Ilirije dobro znašlo in je gotovo, da so zeleno-behi danes v prav dobri formi. Napram Hašku bo Ilirija napela vse sile, da popravi oba zadnja neugodna rezultata in izbrisi poraza. Če ji ne bo uspelo zmagati, potem bo skušala vsaj izsiliti časten rezultat. Nastopila bo kompletno, v golih bo famozni vratar Jakšič, napad bo dirigiral izvrstni tehničar Svetec. Tudi Hašk bo nastopil kompletno in zato je pričakovati zanimivo, obojestransko odprto in napeto borbo.

Tekma se bo vršila ob 14.15 na igrišču Ilirije, sodil bo pa g. Deržaj, eden naših najboljših sodnikov.

Smučarski klub Bohinj bo priredil na Bohinjski Bistrici od 27. t. m. do 3. jan. brezplačni smučski tečaj za začetnike pod vodstvom nastavnika Godca. Za prenočišča in hrano bo preskrbljeno v hotelih. Udeleženci imajo poleg brezplačnega tečaja ugodnost polovične vožnje od 26. t. m. do 17. jan., ako bivajo 5 dni v kraju. V decembru, januarju in februarju pa imajo isto ugodnost pri 10 dnevnem bivanju. Pismene prijave sprejema Smučarski klub Bohinj v Boh. Bistrici.

Posebni smučarski vlak v Planico. Uprava SK Ilirije prosi vse smučarje in smučarstvu naklonjeno občinstvo, ki se namerava udeležiti slavnostne otvoritve smučskega doma v Planici, da prijavijo čimprej, najkasneje pa do 17. t. m. svojo udeležbo. Prijave se sprejemajo v trgovinah Kanc in Gorc ter v kavarni Evropi. V primeru zadostnih prijav, bo vozil v Planico poseben vlak. Vozna cena bo polovična. Te ugodnosti bo deležen vsak prijavljenec, odnosno vsak, ki se bo vozil s tem vlakom, čeprav ne poseduje savezne legitimacije. Polovična vozna cena bo veljala od vsake vstopne postaje. Slavnostna otvoritev doma ee izvrši definitivno 20. t. m. Ob tej priliki izvede Ilirija v neposredni bližini kočee svojo prvo letošnjo smučko tekmo. Otvoritvi prvega smučskega doma v Jugoslaviji bo prisostvovala cela armada naših smučarjev in njihovih simpatizerjev. Smučarji, ne zamudite izredno ugodne prilike za zlet v divno Planico in ne odlašajte s prijavami! — Smuk!

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 18.30 strogo obvezen sestanek za prvo moštvo in rezervno. Zbirališče pred kavarno Emono. V nedeljo ob 10. trening vseh juniorjev v telovadnici na učiteljski. Istotam se sprejemajo novi člani juniorji.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Hazenska sekcija ima danes ob 17.30 v klubski sobi

Za naš

naj se kupujejo naši domači proizvodi:

prašek za pecivo, vanilin - sladkor, rumenilo in pudring praški znamke »ADRIA«

KAZIMIR BRATKOVIČ

kr. notar

v četrtek, dne 10. decembra 1931, v visoki starosti 78 let, nenadoma zatisnil svoje blage oči. Blagoslovitev zemeljskih ostankov predragega pokojnika se bo vršila v soboto, dne 12. decembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti ter se bodo prenesli v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 14. decembra v župni cerkvi sv. Petra in Pavla. 15360

Ptuj, dne 11. decembra 1931.

MILICA por. DR. ROJKO, MIRO BRATKOVIČ, DRAGICA BRATKOVIČ, otroci — LJUDMILA BRATKOVIČ roj. KUK, soproga — KAROLINA BRATKOVIČ, sestra — BOJAN, MILICA BRATKOVIČ, vnuk, vnukinja — DR. ROJKO MATKO, zet — NUŠA BRATKOVIČ roj. KRIZAJ, snaha.

Premog, drva, koks prodaja Vinke Podobnik Vrtaška cesta 16, tel. 33 17

V nedeljo vsi v restavracijo Čarman v Zg. Šiško!

Na razpolago bodo raznovrstna jedila, kakor pečene goske, purani, piščanci, domače krvave in mesene klobase, pečenice itd.

Za prvovrstna štajerska bela in rdeča vina jamčim.

Se priporoča za obilen obisk

MARIJA ČARMAN.

MARIJE FORTUNA

vsled česar izrekamo tem potom vsem svojo globoko zahvalo.

Posebno hvalo smo dolžni vsem darovalcem lepega cvetja, ki ga je blagopokojna tako ljubila, in vsem onim, ki so v tako častnem številu spremili našo ljubo tetko na zadnji poti. 15362

Vsem in vsakemu ponovna zahvala.

Ljubljana, dne 11. decembra 1931.

Zalujoči ostali.

VI. 27991/31-1

Razglas

Mestno načelstvo v Ljubljani

razpisuje za leto 1932 mestne tovorne vožnje

v kolikor istih ne bo mogla opraviti priprave mestne pristave.

Ponudbe, kolekovane s kolekom za Din 100.— naj se vlagajo pri oddelku VI. mestnega načelstva (mestnem gradbenem uradu) Šolski drevored 2/II. najkasneje do 28. decembra 1931 do 11. ure popoldne, kjer se vrši odpiranje ponudb.

Natančnejše zadavne podatke se dobi med uradnimi urami v zgoraj imenovani pisarni.

Ze sklenjene pogodbe dosedanjih interesentov se lahko istotam podaljšajo za prihodnje leto najkasneje do 28. decembra 1931.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 11. decembra 1931.

15391

Župan DR. DINKO PUC, l. r.

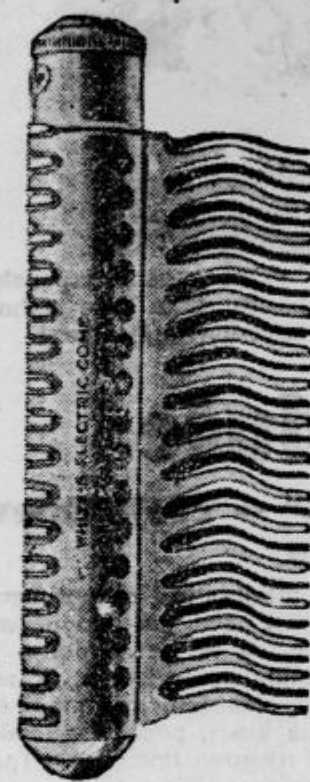
RESITEV VAŠIH LAS.

Žepni model »Handbag«

Din 100.—

Veliki model »Standard«

Din 200.—

Vporablajte redno

zjutraj in zvečer električni glavnik »White« in v enem tednu bodo vaši lasje popolnoma spremenjeni. Mila električna struja, ki prihaja iz pod lasišča, regenerira korenine in učini, da porastejo novi lasje. Vaši lasje bodo kmalu zopet bleščeči, mehki in valoviti in to kot učinek elektricitete, brez nevarnosti in brez električnih drgetov.

Imate li prhljaj?

Prhljaj povzročitelj večine bolezni lasišča izgine v nekoliko dneh in se nič več ne vrne, ako redno vporablja električni glavnik »White«.

Ali vam postajajo lasje sivi?

Sivi lasje dobe zopet svojo prvotno prirodno barvo.

Ali vam izpadajo lasje?

Na redkih in golih mestih, ako imate še korenine in ako zares redno vporablja električni glavnik »White«, vam bodo korenine ponovno oživele in vaši lasje na novo porastli.

1,250.000 električnih glavnikov „White“

se že nahaja v uporabi po vsem svetu in dospel je že na tisoče oduševljenih zahvalnic.

JAMSTVO!

Ne stane vas nič, samo da glavnik doma preizkusite. Ako niste v teku osmih dni popolnoma zadovoljni z glavnikom, nam ga lahko vrnete in mi vam izplačamo popolen znesek.

Ali vam moremo staviti ugodnejšo ponudbo? Ako električnega glavnika »White« ne morete dobiti pri svojem stalnem dobavitelju, tedaj izvolite izrezati priloženi kupon in ga nam poslati z odgovarjajočim zneskom in Din 15 za poštnino. Mi vam bomo po prejemu denarja takoj odposlali zahtevani model.

Z glavnikom dobavljena baterija traja več mesecev. Rezervna baterija za eden in drug model stane 15 Din.

Električni glavnik »White« prodajajo drogerije, parfumerije, lekarne in frizerski saloni.

Pozitiven dokaz!

Gospodična D. Š. iz Siska nam piše: »Izvolite mi poslati dve bateriji za žepni glavnik »Handbag« kate-rega sem pri vas kupila. Čutim, da mi glavnik »White« deluje, ter ga hočem vsakomur toplo priporočiti.«

VAROČILNICA:

Gospodu Hinko Mayer i drug, parfum. oddelek, generalnima zastopnikoma za električni glavnik »WHITE« Zagreb, Praška ulica 6.

Pošljite mi po povzetju z baterijo in natančnim navodilom za uporabo komadov električnega glavnika »White« model »Standard« po Din 200.—.

.... komadov električnega glavnika »White« model »Handbag« po Din 100.—.

(Nepotrebno prečrtati.)

Naročam ta glavnik pod pogojem, da mi boste, ako bi me tekom sedmih dni glavnik popolnoma ne zadovoljil potem ko vam vrnem glavnik, moj denar popolnoma povrnil.

Ime
Naslov

ELEKTRIČNI GLAVNIK „WHITE“

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Umrta je gospa

IVANKA DEBEVEC

—dova po mestnem rač. revidentu

dne 10. decembra 1931.

Pogreb bo v soboto, dne 12. decembra 1931 ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

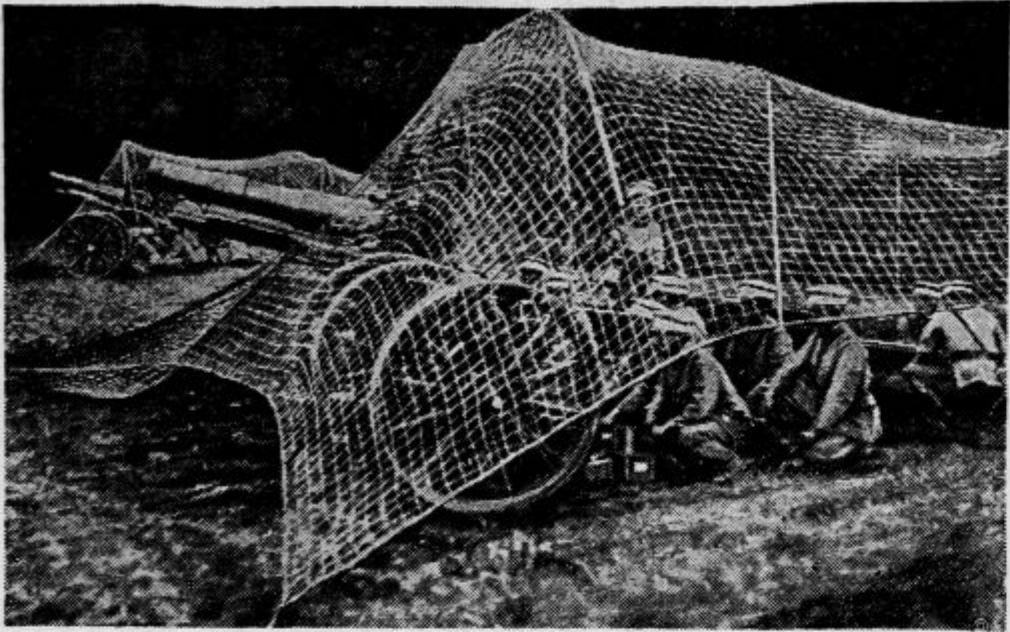
V Ljubljani, dne 11. decembra 1931.

15384

Rodbine: Debevec, Spell, Dolak, Vodlak

Iz življenja in sveta

Priloge za vojno s Kitajsko

Kljub zapletljajem v Mandžuriji ali bolje prav zato so se vršili letošnji japonski manevri v zapadni japonski provinci Kumamoto v najširšem obsegu. Slika kaže japonsko topništvo, pokrito z veliko mrežo, ki ga varuje pred izsleditvijo letalcev.

Telo — zrcalo duše

Postava in značaj — „Notranje lastnosti“ — Troje tipov temperameta in značaja

Za nagonsko ocenitev lastnosti kakšnega človeka nam zadostuje že sama vnanost tega človeka, izraz njegovega obraza, postava, drža. Dona Kihota si ne moremo misliti kot debeluha, Falstaffa ne kot suha. V tem smislu so obstojali že pred tisočletji na Kitajskem sistemi fiziognomike, znani, ki presoja človeško duševnost po obrazih, potezah in oblikah lobanje. V starem in srednjem veku so mnogi napisali učene razprave o tem, npr. Aristotel, v novejšem času so se bavili s proučevanjem duše po telesnih znakih, Lavater, Lombroso, Gall.

Ta fiziognomika pa je bila v mnogem zelo hipotetična, v nepravilnih rokah pa naivna ali šarlatanska. Šele v najnovejšem času, po objavi knjige nemškega psihiatra prof. Ernsta Kretschmera »Gradba telesa in značaja« je začela pridobivati pomen resne znanosti. Prof. Kretschmer je kot zdravnik za duševne bolezni odkril nepričakovane zakonitosti med svojimi pacienti, ki so pripadali dvema različnima skupinama duševnih bolezni. V prvi skupini je bilo n. pr. 81 pacientov slabotne vitke postave, 31 pacientov atletske, samo dva sta kazala široko, oklato postavo. V drugi skupini je bilo narobe: 58 bolnikov je bilo široke postave in le 7 visoke ozir mišičaste.

Kretschmer je začel na podlagi teh prvih presenetljivih ugotovitev proučevati z vsi

natančnostjo, z meritvami, eksperimenti, statističnimi razmerjem med postavo in značajem. Ugotovil je, da se ljudje delijo po postavi v tri temeljne tipe: vitki tip je razvit bolj v dolžino, slaboten, ima malo mišic in toščice, nežne kosti; podoba atletskega tipa podaja že njegovo ime: široki (piknični) tip karakterizira obilna toščica, malo razvito in mehko mišičevje, okroglost obraza, nagnjenost k plešivosti. Vsakemu izmed teh tipov ustreza določen tip značaja in temperameta: prvi tip je misleči, čustvuje človek, drugi človek dejanja, tretji pa samozadovoljni človek. Seveda varirajo ti tipi lahko v vseh oddelkih: v prvi skupini od nežno čutečega pesnika do fanatičnega preproka, v drugi skupini od osvajačca sveta do boksaarja, v tretji skupini od Budhe, ki počiva sam v sebi, do zamaščenega filistra. Prav tako se razume samo po sebi, da so temeljni tipi v čisti obliki razmeroma redki, tem bolj pogosti pa so mešani in prehodni tipi.

Moderna fiziognomika je veda, ki je šele v povojih in ki mora rešiti še nešteto nejasnih in zamotanih vprašanj, vsekakor pa si je ustvarila v Kretschmerjevih dognanjih o zvezi med telesno obliko in duševnostjo trdo podlago za nadaljnja odkritja. Najlepši dokaz, da je ta podlaga trdna, je že to, da so jo zlasti psihiatri že s pridom in uspehom uporabili v svoji stroki.

Nemci pojdejo v Los Angeles

Kljub gospodarski krizi in splošnemu znižanju izdatkov bo Nemčija odposlala na X. olimpijado 80 člansko odpravo

Stalno slabšanje svetovnih gospodarskih razmer je povsod spravilo iz ravnotežja problem udeležbe na prihodnji olimpijadi, v Lake Placidu in Los Angelesu. Pozorščaka te olimpijade so v Ameriki, kar je avtomatično imelo za posledico, da so morale države vprašanje udeležbe načeti mnogo bolj v finančnih kot s sportno tehničnimi vidiki.

V normalnih razmerah bi bile šle priprave gladko od rok in ob tem času nekoliko bi bili umeli, če točne pregleda, kdo in v kakšnem številu ozir. s katerimi močmi se bo udeležil olimpijade. Tako pa je vse še nekam v megli. Dočim so se nekateri narodi zaradi pomanjkanja sredstev kratkoma odrekli sodelovanju, so drugi sporočili, da bodo prišli z zelo okrnjenimi postavi, ker je stvar predraga. Med slednjimi je vsekakor najpomembnejša Nemčija, ki bi bila sicer nastopila s celo armado sportnikov, sedaj pa mora v morju pomanjkanja in redukcij misliti mnogo prej na druge bolj važne obveznosti.

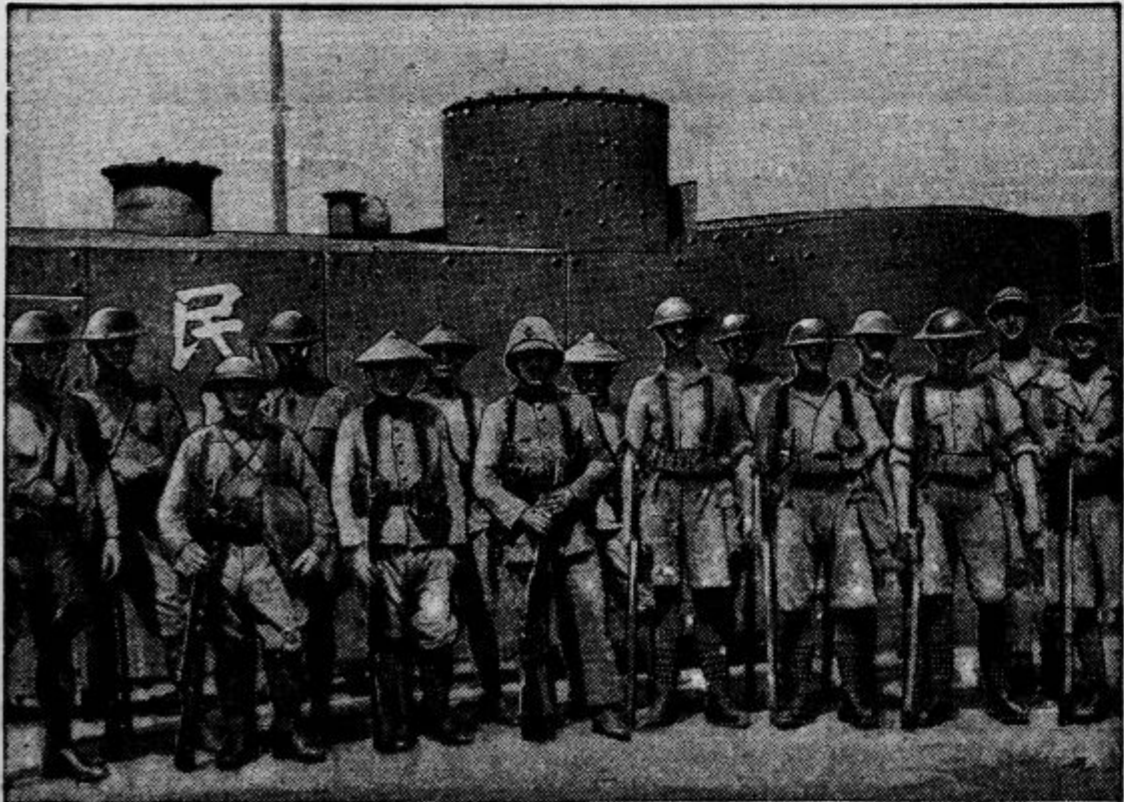
Menda je ni države, ki bi bila zaradi udeležbe na X. olimpijadi tako v škripcih kot ravno Nemčija. Dočim bi — tako je od premirja dalje vedno sanjala — na tej olimpijadi rada nastopila z vso veliko pripravljenostjo svojih množic in pokazala svetu, predvsem seveda Ameriki, kaj premore, jo pritiskajo gospodarske prilike in finančna bremena na vsestransko tednjo. Kakor se že kaže vse bolj in bolj, bo Nemčija prišla v Los Angeles s precej zmanjšano delegacijo. Da bo Nemčija s ož zastonja, je zasluga olimpijskega odbora, ki je znal, odločilna mesta pripraviti, da je vsaj delna udeležba Nemčije neobhodno potrebna, že iz razloga, ker bo XI. olimpijada (l. 1936) v nemški režiji. Če Nemci ne bi šli v Los Angeles, bi seveda tudi

Američani ne prišli v Berlin in račun je lahek brez Amerike ni dolarjev — ne bo olimpijade! Zato je nemški olimpijski odbor sklenil, da Nemčija za vsako ceno mora v Kalifornijo.

Drugo in težje vprašanje pa je, kako; glede tega si odločilni gospodje še niso na jasnem. Če bi hoteli postaviti v vsaki pogoji ozir. disciplini po tri zastopnike, bi moralo na pot 228 tekmovalcev (193 moških in 35 dam). Po prvem sklepu — ki še ni upošteval serije zaslišnih oredij in kopice drugih omejitev — bi bilo šlo 130 oseb, kar bi bilo stalo 450 tisoč mark ali nad 5 milijonov dinarjev. Znesek ni tako visok, če se pomisli, da je žrtvovala Nemčija za sodelovanje v Amsterdamu 840.000, dasi je imela prireditve skoraj pred avsom. Pravijo tudi, da je dala razen tega še pol milijona mark za priprave. Znesek ni visok, toda še vedno mnogo previsok, da bi ga mogla zbrati družstva sama, če država ne bo mogla dati niti prebita pare.

Sicer pa so svojim rojakom v tej »sportni« stiski prikočili na pomoč ameriški Nemci, ki so tudi uvideli potrebo, da Nemčija mora biti v Los Angelesu, in sicer njenemu imenu primerno. To je bila beseda, ki je v stari domovini vžgala! Ko se je šlo izvedelo, da bodo ameriški Nemci dali nemški ekspediciji najmanj 100 tisoč dolarjev na razpolago, je olimpijski odbor odločil: Nemčija mora iti! Po izjavi državnega trenerja Welterja bo potovalo v Ameriko okoli 70 atletov z najnujnejše potrebnim spremstvom. Sicer pa je do odhoda še precej dolgo, tako da se s podrobnostmi ukvarjajo samo neposredno pridelci. Za vse ostale pa velja samo načelo: »Moramo v Los Angeles!« Ko bo treba iti, bo gotovo denarja kot toče; kadar Nemci morajo, ne poznajo nikogar in ničesar.

Mednarodna samoobramba v Tientsinu

Policijska četa v Tientsinu, sestavljena iz Evropejcev in Američanov, ki so pripravljeni braniti koncesijsko ozemlja pred napadi

Energija v padavinah

Vsak dan pade na zemljo mnogo milijonov kubčnih metrov vode v obliki dežja. Ob vsakem času dežuje na tem ali onem koncu sveta, v nekaterih tropskih deželah po cele mesece nevtržema.

Če bi mogli vse te vodne množine ujeti in izkoristiti za proizvajanje električne energije, bi nam dajala nič manj nego 100 milijonov konjskih sil.

V vseh tekočih vodovirjih sveta je približno za 454 milijonov konjskih sil energije, a človek izkorišča šele 35 milijonov k. s. — neznamen drobec v primeri z energijo izpodnebne vodovja.

Dva nagrajena francoska pisatelja

Zgoraj: Jean Fayard, sin pariškega založnika, star 33 let, po poklicu novinar, je prejel znano Yoncourtovo nagrado za svoje zadnje delo »Mal d'amour«. Fayard je zbudil že s svojimi prejšnjimi romani veliko pozornost v francoskem literarnem svetu. Spodaj: Philippe Hériat, roj. 1898, je prejel nagrado Théophraste - Renaudot za svoj roman - prvenec »L'Innocent«. Nagrada mu je žirija prisodila soglasno, prvič, odkar obstoji ta ustanova.

Zakaj nas zebe?

Naše telo je navezano na določeno temperaturo, ki se suče okrog 37 stop. Celzija in se ne sme dosti spreminjati. Ker toploto nepreravno oddaja, jo mora tudi neprestano nadomestovati s hrano, obleka nas pa varuje prevelike izgube telesne toplote.

V koži je nešteto živčnih stanic, tako zvalih toplotnih teles, ki uravnavajo proces oddajanja in sprejemanja toplote.

Če nam postane pretoplo, se odprejo kožne jamic, telo se začne potiti, žilice se razširijo in dovajajo več krvi, dihanje se pospeši — vse to rabi za hitrejšo odvajanje toplote. Kadar pa proizlaga telo v razmerju z okolico premalo toplote delujejo vsi navedeni činitelji v nasprotnem smislu, da toplotno oddajo čim bolj zadržijo. Če to premalo zaleže tedaj signalizirajo toplotna telesa to možganom. Od tam pride povelje, da se morajo vse mišice prijeti tresti, da bi proizvajale več toplote. To imenujemo mi mraženje, čeprav je le pomoč proti preveliki toploti v telesu. Telo pa mrazi prav za prav že prej, le da mi tega ne čutimo, dokler nas ne opozori drgetanje mišic.

Zrakoplovni promet med Evropo in Ameriko

Dr. Eckener se je mudil te dni v Londonu, kjer je izjavil novinarjem, da je njegov obisk angleške preločnice v zvezi z uvedbo rednega prometa med Londonom in New Yorkom. Ameriški, angleški in nemški strokovnjaki so predlagali reden pro-

Levo: dr. Hugo Eckener, desno: lord Londonderry

met s zrakoplovi in so izrekli sodbo, da bi bili zadevni najprimernejši izhodišči na evropski strani Cardington in Howden. Zato predlaga vodstvo Zeppelinovih tvornic ta dva kraja kot najprimernejša za gradnjo zrakoplovov.

Dr. Eckener smatra, da je napočil pravi trenutek za uvedbo prekomorskega prometa s zrakoplovi. V tej stvari je razpravljal z angleškim ministrom Londonderryjem in z uravnimi tajnikom za zunanje zadeve Johnom Simonom. Oba mu bosta, kakor upa, pomagala doseči potrebne sankcije pri angleški vladi.

Harding ni bil umorjen

Pred letom dni je zbudila senzacijo knjiga o smrti ameriškega predsednika Hardinga. Knjigo je napisala May Dickson Thaker, ki je navedla podrobnosti, iz katerih bi se dalo sklepati na Hardingovo nasilno smrt, ki jo je povzročila njegova častihlepna žena. O knjigi se je seveda mnogo govorilo in razpravljalo v javnosti. Ljudje so verjeli, da se je v Beli hiši odigrala grozna družinska tragedija.

Zdaj pa poročajo, da si je Thakerjeva svoje podatke izmislila in da je njen spis lažljiv. Kakor priznava Thakerjeva v listu »Liberty«, je naselila nekemu lažniku in sleparju. Ta mož je bil detektiv Gaston B. Means. Od njega ki se je bil izdal za zaupnika Hardingovih, je namreč bila izvedela vse podrobnosti, katere je zabeležila v svoji knjigi. Danes priznava Thakerjeva, da je ravnala lahkomišlno in neupodobno, ko je zapisala te besede, ki so učinkovale kakor senzacija in niso imele nobene resnične podlage.

NAJNOVEJŠA ŠTEVILKA

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje naslednje zanimivosti:

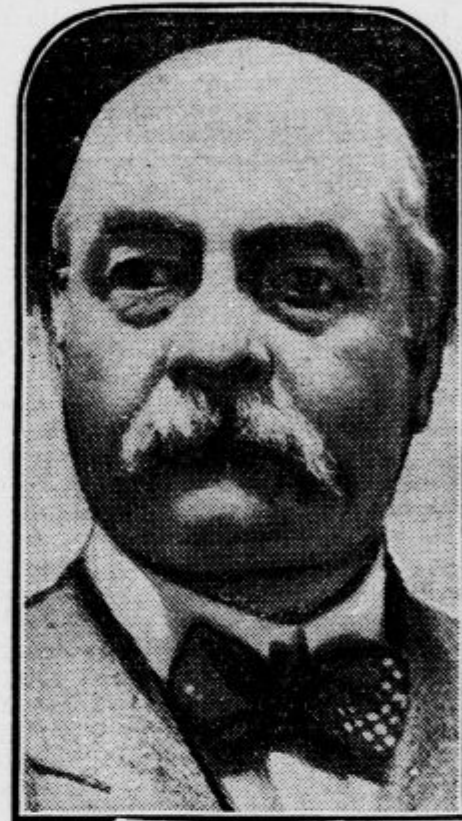
IRSKA (k desetletnici irske svobode — Dr. Vlad. Travner — s slikami). — MODERNA ARHITEKTURA (s sliko). — TUJEC (Rudolf Kresal — z ilustracijami E. Justina). — ENERGIJA IZ ZEMELJSKIH GLOBIN (Nikola Tesla). — STRUPENA RIBA. — ODKRITJE D VITAMINA (s sliko). — FRIDERIK BERGIUS IN KAREL BOSCH (Letošnja Nobelova nagrada za kemijo — s slikami). — FLAUBERTOVA EVLALIJA (s sliko). — PICCARDOV NASLEDNIK (s sliko). — VISINA IN LETALO. — SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA. — MARŠAL LYANTEE (s sliko). — SMRT JULIJANA APOSTATA (D. S. Merežkovskij — s sliko). — UMETNA POLARNA IN TROPSKA KLIMA (sliko). — WASHINGTONOV MOST (s slikami). — GEOGRAFIJA V FILMU »DURMITOR« (Dr. Jože Rus — s slikami). — CLOVEK IN DOM (Praktične knjižne omare — s slikami). — VSE MODERNO JE PRASTARO (slike). — KARIKATURE. — TEDENSKI JEDILNI LIST. — LOČITVE ZAKONOV PO VSEM SVETU. — PARISKE ZNAMENITOSTI IZGINAJO. — HUMOR V SLIKAH.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko in stane mesečno samo 8 Din. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

Letošnja Nobelova nagrada za mir

Podeljena Murrayu Butlerju in Jani Addamsovi

Letošnjo Nobelovo nagrado za mir sta dobila profesor na newyorški univerzi Columbia Nikola Murray Butler, predsednik

Nicholas Murray Butler

Carnegievega instituta in znana delavka na polju socialne politike, Jane Addams. Murray Butler se že več desetletij trudi za sporazum med narodi. Danes mu je 60 let. Studiral je svojčas tudi v Berlinu. Ko se je 1926 vrnil v Nemčijo, mu je priredila nemška visoka šola za politiko banke. Sprejel pa ga je tudi tedanji vnanji minister Stresemann. Na povabilo odbora za mednarodne pogovore je imel lani v aprilu Butler v nemškem državnem zboru pred-

vanje o imponderabilijah v politiki. Ob isti priliki je izrekel značilne besede: »Trudim se samo za to, da bi postalo javno mnenje sveta resno, iskreno in pošteno«. V skladu s svojimi idejami je Butler odličan socialni politik in filantrop.

Jane Addams je stara 71 let in je predsednica mednarodne ženske zveze za mir in svobodo. Rodila se je v Cedarvilleu (Illinois) in je študirala na Rockford Collegeu gospodarske in sociološke probleme. 1889

Jane Addams

je ustanovila s svojo prijateljico Ellen Gates socialno naselbino »Hull House« v Chicagu. Ustanova je dosegla velik razmah. Politično se je izkazala posebno v vprašanju ženske volilne pravice. 1915 je predsedovala mednarodnemu ženskemu kongresu v Haagu. Napisala je več knjig, med drugim: Demokracija in socialna etika, Novejši mirovni ideali, Novo spoznanje starega zla itd.

Levo: Švedski kralj Gustav V., ki izroča nagrado. Desno: Koncertni dom v Stockholmu, kjer se izvrši predaja

Najdražje obrvi na svetu

Nemški inženjer organizira rusko avtoindustrijo

Is Steyra poročajo, da je ruska vlada angažirala bivega vodilnega inženjerja Steyrovih tvornic, dr. inž. Ferdinanda Poroscheja, ki je v zadnjem času imel konstruktorsko pisarno v Frankfurtu, za voditelja in organizatorja ruske avtomobilske industrije. Inženjer, ki je pristal na ponudbo, prejema baje fantastično visoko vsoto v dolarski veljavi.

Iz uredniškega koša

Podgorje. Vrtnarica tukajšnjega otroškega vrta je poslala pred kratkim nekoga svojega gojenčka k neki gospe. Malt je opravil naročilo, a je ostal še potem na vratih. Ko ga je gospa vprašala, da-li ima še kaj povedati, je odgovoril: »Gospodična je rekla, če dobim kaj v dar, naj rečem: Bog povrni!«

Vsak dan ena

»Počakajte vendar malo! Ali ne razločujete oken od vrat?«

Neka ameriška »žirija« je odločila, da ima gđ. Loreta Youngova najlepše obrvi na svetu. Če že niso najlepše, so pa najdražje, kajti mlada dama si jih je zavarovala za — 500.000 dolarjev.

Odkritje Puškinovih rokopisov

V Leningradu so nedavno zaključili preiskavo o najnovejših najdbah Puškinovih rokopisov. Najzanimivejša med njimi je zbirka z naslovom »Licejski cvetnik« iz l. 1814, ki so jo imeli izza 1863 za izgubljen. Med temi rokopisi se je našel tudi odlomek iz poeme »Vadim« in več drugih stvari. Rokopisom so priložene tudi ribe, med katerimi je tudi Puškinov lastni portret, dalje portret Grkinje Kalipse in več španskih tipov »Z Kamenitega gostca«. Z navedenimi avtografi se je končnoveljavno ugotovilo, katere pesmi so Puškinove. Za nekatere so namreč do danes dvomili, da jih je zložil Puškin.

Cene malih oglasov:

Zemlje, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za tisk 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za tisk 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasov oddelku Jutra, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pri stopnjah je vpisati obtem z naročilom Kečkoviču račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11842 — Telefon številka 2492 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Brivskega

pomočnika
za soboto in nedeljo sproti
naslov: Naslov pove oglasni
oddelek Jutra. 58310-1

Veziljo

vajeno drobnega vezanja,
sprejem. Samo dobro iz-
vedeno naj pošlje svoj
naslov na oglasni oddelek
Jutra pod znakom 58310-1

Klepar, vajenca

sprejme takoj K. Hrašnik
v Ljubljani, Zaloška cesta
št. 7. 58320-1

Učenko

v trgovino mešanega blaga
sprejme Anton Harlander,
Slov. Javornik. 58196-1

Vajenca

z 2 razredi srednje šole
in iz dobre hiše sprejem.
v novim letom v trgovino
mešanega blaga. Poudarje
na naslov: Josip Lah,
Osluševal pri Ptuj. 58196-1

Soferja

ključavnarja, ali mehani-
ka, za krovni avto sprej-
me Ed. Suppanz, Pristava.
Začetnik se ne sprejme. 58190-1

Soferja

na avtomobil, s kavelj-
jem sprejem. Obične
poudarje na področju Jutra
v Mariboru pod »Sala in
dobra služba. 58364-1

Pošteno dekle

ki zna kuhati mešanico
hrane in pospravljati bol-
je sobe, sprejem. takoj
ali s 1. decembrom. Na-
slov pove oglasni oddelek
Jutra. 58195-1

Čvrtinškera

priljubljen
s prakso, najkasneje s 1.
januarjem 1932 sprejme dr.
Valj Aleksander, advokat
v Murski Soboti. 58139-1

Majer in majerica

otroška, brez otrok, za-
poseljena, lahko dobi služ-
bo pri Kendovi grajski
upravi na Bledu. 58080-1

Močan fant

ki bi rad poteval z av-
tomobil, ali poteval v oz-
niti, dolgi službi. Prvi me-
se plača nekaj bencina.
Poudarje na oglasni oddel-
ku Jutra pod »Sala in
dobra služba. 58364-1

Gospodarsko

nastavljenko
za večje posredstvo blaga
in ribarstva, zaposelje-
vo, priljubeno osebo, ki ima
vsejane za področje živ-
ljenja, s letnimi prihodki
in letovstvom delovanja
sprejem. s 1. jan. 1932
Poudarje na oglasni oddel-
ku Jutra pod »Sala in
dobra služba. 58364-1

Potniki

Več potnikov
proti fiksnemu in proviziji
sprejme ameriška vele-
poslanstvo. Poudarje na oglasni
oddelku Jutra pod »Sala in
dobra služba. 58364-1

Fiksno in provizijo

avdimu otnikom za obisk
privatnih strank za Ljub-
ljano in okolice, ter za
drago banovino za ma-
nufakturno blago. — Po-
nude na oglasni oddelku
Jutra pod »Sala in
dobra služba. 58364-1

Zasluzek

Sivilja
iskanja v krojenju perila
in oblik. gre po nizki ceni
vstati na dom, ali pa za-
me delo na svoj dom. —
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 58218-3

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

Kartoteke

TUDI VI BOSTE
VESELO PRESENEČENI IN ZADO-
VOLNI ČE VAM PRINESE IETOŠNJI

BOŽIČ

NAJPRAKTIČNEJŠE DARILO:
ČEVLJE VODEČE DOMAČE
ZNAMKE

Peke

V TAČASNIH PRILIKAH
KUPUJTE SAMO
PRAKTIČNE DAROVE.

Božični popust

Naročite z navadno pošto dopisnico pri tvrdki

P. J. KLEFIŠ, JAGODINA

Moravska banovina, božični paket, ki vsebuje zajamčeno 4 kg neto najfinejših delikatesnih izdelkov (madžarska salama), zavito šunko, mortadelo in jetrne pastete v stvarni vrednosti 151 Din, a sedaj za reklamno ceno

Din 136.50

po povzetju, s plačano poštnino franco kraj stanovanja. — Naročila morajo dospeti za katoliški Božič najdalje do 17. decembra, a za pravoslavni Božič najdalje do 30. decembra. 15312

FAVORIT cikorija

Najbolj zdrava — najbolj okusna
Najboljša in najizdatnejša!

14166

Zastopstva

dajemo za vsa večja mesta Jugoslavije za prodajo novega predmeta lahke in stalne prodaje.

Ponudbe na »Calin« k. d., Zagreb, — Ilica 15. 15346

AFRANA ŠIVALNI STROJI

na dolgoročno odplačila samo pri G. Holländer k. d., Zagreb, Martićeva ul. 4 (poleg Borze).

Sprejmemo še nekoliko sposobnih zastopnikov. 15340

Ne pozabite
si pravočasno preskrbeti
za božične praznike in
novo leto najnovejše

gramofonske plošče
moderne gramofone

Največjo izbero Vam pu-
di edinele specialne tr-
govina za gramofonijo
JUGOŠPORT
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 34.
15336

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh

C. Schmidt:

Mesto mrtvih v Jukatani

Roman

Glas mu je zastal.

»Nemara je Kamil mrtve,« sem mu pomagal.

»Da, Stormish, tako je, uganili ste vse. Mislim, da je Kamil je nemara mrtve — pa me oklofutaite za to, če mislite, da je treba. Kakor vidim, res nisem veliko boljši od Neda... In potem... A Kamil je živ in Viola ga kar požira z očmi.«

»Hvala vam za vaše zaupanje, Joe...«

»Prosim, gospod Stormish, mi je segel v besedo.

»Eh, kaj, imenujte me 'Štefana', vaše ime mi je tako predolgo. Zvedel ne bo seveda nihče ničesar. Nikar ne skrbite. A zdaj bodite moži!«

Segel sem mu v roko in se vrnil k Hluniju, da bi me odvedel h kaziku Hunacu Eelu.

Sam pri sebi nisem vedel, ali naj se smejem, ali naj jočem. Mar je bil res ves svet zaljubljen v Violo? Joejev klavirni obraz se je očividno bolj nanašal na njegove pokopane ljubezenske upe, nego na bratrančovo smrt.

Viola! Mogočni čar tvojega bitja vpliva podobno kakor smrt-nosladiki vonj pisanega tropskega cveta, ki privablja vse metulje ter jih omamlja in — pogublja?

Ali si morda sama del tega pravega, tega zapeljivega, omamlja-jočega pragozdnega življenja?

Na poti h kaziku sva prihajala vsak trenutek mimo skupin in-dijanskih vojakov, ki so taborile v gozdu. Bilo jih je gotovo kakih pet sto. A zmenil se ni za našo nobeden.

Presenečenje me je čakalo. Vodjo Majev sem si predstavljaj kot

starejšega moža, okrašenega z vsemi znamenji glavarskega dostojanstva. A Hluni me je pripeljal k mlademu, preprosto oblečenemu, a krepkemu možu, ki se ni v ničemer odlikoval od ostalih Indijan-cev. Nekaj drugih vojakov, očividno podglavarjev, je stalo okoli njega. Sam je sedel na velikem kamnu. Pogled, s katerim me je sprejel, ni bil ravno prijazen.

»Ali kazik govori po špansko?« sem vprašal Hlunija.

Ta je pritrdil. Stopil sem bliže.

»Veliki kazik Hunac Eel naj sprejme zahvalo belih mož. Prema-gal je naše sovražnike in rešil našega prijatelja.«

Nezaupen pogled se je uprl vame. A niti besede ni bilo slišati iz Indijancevih ust. Moral sem nadaljevati.

»Hluni nam je bil vrl prijatelj in vodnik. Hvala ti, da si nam ga poslal.«

»Belci niso prijatelji Majev,« je izpregovoril Hunac Eel. Vesel, da je vendar že izpregovoril, sem takoj odvrnil:

»Povsod so dobri in slabi ljudje!«

»Belca poznam samo enega dobrega, senjorja Osseesa. Ta naj pride k nam, kolikorkrat hoče. Vi morate pa še danes odriniti iz Xibalbaya.«

»Senjor Ossees je naš prijatelj. Ali moremo biti potem slabi ljudje? Nikomur iz tvojega ljudstva nismo storili žalega.«

»Saj niste mogli. Bili ste v naših rokah.«

To je bilo zelo samozavestno. A prav je imel. Od prvega ko-raka v pragozdu smo bili odvisni od milosti teh divjakov. Vendar sem bil pa na tistem prebito jezen na trmastega rjavokožca in nje-gove predsodke; tako jezen, da sem sklenil opustiti to jalovo po-tezanje za njegovo naklonjenost.

»Še danes odrinemo; tak je bil naš namen. Mislim, da bo do sinovi rodu Maja spoštovali zapoved gostoljubja, ki je sveta vsem ljudstvom širom zemlje.«

Hunac Eel je srdito skočil s svojega kamna.

»Pri nas ni gostoljubja za morilce, tatove in zapeljivce. Bela je barva razdora in gorja. Pri sinovih Majev je mir. Beli mož naj odide.«

Trdno in odločno sem mu pogledal v obraz. Nato sem se obrnil. Ko sem se vrnil h Kamilu, sem dal v razburjenih besedah duška svoji jezi. Začudil se je, ko je zvedel, da sem bil pri kaziku.

»Bolje bi bilo, da si to meni prepustil,« je dejal. »Hunac Eel je še mlad in z belci je imel doslej samo slabe izkušnje.«

Zdaj mi je prišlo na um, da sem hotel tega Hunaca Eela še mar-sikaj vprašati.

»Kako je to,« sem rekel Kamilu, »da te tvoji prijatelji Indijanci niso takoj osvobodili, ampak so te pustili toliko časa v jetništvu?«

Kamil se je nasmehnil.

»Razlogov je več. Ti gledaš na vse z očmi belca in ne poznaš življenja v pragozdih. Predvsem je Hunac Eel šele pozno zvedel, da stražijo belci v Xibalbaya ujetnika, in še pozneje se je pridružila tej gotovosti druga: da sem to jaz. Razen tega je bil v tistem trenutku preslab, da bi me bil mogel osvoboditi. Indijanci živijo do-kaj raztreseni. In tudi če vsega tega ne bi bilo, bi bil vendar moral čakati današnjega dne. Moja osvoboditev za Indijance ni tako važna kakor to, da so zadržali vso dvajsetorico belcev do dne svo-jega najvišjega boga Kukulkana ali 'svete kače'. Zakaj sklenjeno je bilo, da mora v proslavo tega praznika vsa dvajsetorica umreti; in praznik je danes.«

»Lepi prijatelji! In če bi bil praznik šele čez pol leta?«

»Pol leta mi vsekako ne bi bilo treba čakati. Indijanci rodu Maja nimajo dosti manj praznikov kakor mi nedelje,« je odvrnil Kamil. »V pragozdu mora biti človek potrpežljiv. A odriniti bo treba kma-lu. Kadar se vzdigne solnce na vrh naba, se prično obredi, ki jih belcevo oko ne sme videti.«

»Mrtve moram še pogledati,« sem omenil.

»Dobro. Podvizajva se.«